

Barn- och utbildningsnämnden

Tid: Tisdagen den 24 mars 2020, klockan 08:30

Plats: Sammanträdesrum Killeberg, kommunhuset i Osby

Ärende

- 1 Upprop och protokollets justering
- 2 Godkännande av dagordning
- 3 Information
Kl. 8:30
- 4 Namn på de nya förskolorna i Lönsboda och i Osby tätort
Områdeschef förskola, Christel Torstensson
- 5 Preliminär gymnasieantagning
Områdeschef gymnasie/vuxenutbildning, Stefan Ekvall, kl. 9:45-10:15
- 6 Anmälningar
- 7 Anmälan av delegationsbeslut
- 8 SEKRETESS - Vitesföreläggande vid frånvaro – skolplikt
Områdeschef grundskola, Jessica Jönsson, kl. 10:15
- 9 Kartläggning mobilfri skola i Osby kommun
Områdeschef grundskola, Jessica Jönsson
- 10 Omsorg för fritidshemselever i Visseltofta
Områdeschef grundskola, Jessica Jönsson
- 11 Utökning skolskjuts läsår 2020/2021
Områdeschef grundskola, Jessica Jönsson

- 12 Remissvar Utbildningsdepartementets - Universitets- och högskoleenhetens promemoria kring "Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningar"
Förvaltningschef, Eva Andersson
- 13 Remissyttrande för regional kulturplan för Skåne 2021-2024, Region Skåne
Förvaltningschef, Eva Andersson
- 14 Överenskommelse Osbymodellen
Förvaltningschef, Eva Andersson
- 15 Tillämpningsföreskrifter förskola och fritidshem
Förvaltningschef, Eva Andersson
- 16 Svar på medborgarförslag - Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever, från Fredrik Nilsson
Förvaltningschef, Eva Andersson

Lars-Anton Ivarsson (M)

Ordförande

Marit Löfberg

Sekreterare

3

Kommunstyrelseförvaltningen
Marit Löfberg,, 0479-528-254
marit.lofberg@osby.se

Informationsärenden

Barn- och utbildningsnämnden den 24 mars 2020

T.f. enhetschef kultur och fritid, Fredrik Johnsson informerar:

- Kultur och fritid, verksamheten
- Bowlinghallen och dess verksamhet
- Fullmäktigeberedningen för kultur- och fritidsanläggningar

Områdeschef förskola, Christel Torstensson informerar:

- Uteförskolan

Förvaltningschef Eva Andersson informerar:

- Lokalfrågor:
Förskolan i Visseltofta
Hasslarödsskolan
Örkenedsskolan
- Budgetinformation
- Barn- och utbildningsnämndens årshjul enligt bilaga
- Coronaviruset, information om krisledning och rutiner och planer för eventuell pandemi
- Ärende till Barn- och elevombudet (BEO) och Skolinspektionen
- Ärendet till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
- Barn- och utbildningsnämndens träff med kommunstyrelsens arbetsutskott den 25 mars 2020

Årshjul ärenden till barn- och utbildningsnämnden 2020

Januari /Februari	Årsbokslut 2019 och verksamhetsberättelse Tilläggsbudget Tidplan budgetarbete och budgetuppföljning 2020 (info) Dokumentationsgranskning BoF (info) Redovisning av inkomna och hanterade klagomål 2019 (förskola, skola och socialtjänst) Avvikande händelser 1/7 - 31/12 2019 (BoF) Arkivbeskrivning Uppföljning internkontroll 2019 Årsberättelse och bokslut 2019 Dokumenthanteringsplan Redovisning av anmälda kränkningar och utförda utredningar 2019 Skolpliktsbevakning ht-19 Intern kontrollplan 2020 Biblioteksplan (revideras vart tredje år, gjord 2019) Patientsäkerhetsberättelse (MLA)
Mars	Budgetuppföljning Redovisning av enkätsvar förskola och grundskola 2020 Investeringsbudget och flerårsplan, fastigheter Investeringsbudget och flerårsplan, verksamhet Tillsyn fristående verksamheter (beslut kring nya rutiner 2020) Beslut om förändrad rutin vad gäller antagning gymnasiet Preliminär gymnasieorganisation kring kommande läsår Tillämpningsföreskrifter förskola fritidshem Årshjul BUN
April	Personalekonomisk rapport (HR-enheten) Förvaltningens förslag till preliminära nämndmål, budget och flerårsplan (info) Budgetuppföljning Redovisning av enkätresultat gymnasieskolan (EB, NB, IM, Yrkesskolan) Villkor förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem (årlig revidering)
Maj	Info Dataskyddsförordningen (Lina) Budgetuppföljning Delegationsordningen Nämndmål 2019 beslut Riktlinjer skolskjuts (Skolskjutsreglementet) Namn ny förskola Internatkostnad Ekbackeskolan 19/20 Vistelsetid förskola /fritidshem
Juni	Budgetuppföljning Uppföljning gruppstorlek/sammansättning, köläge – förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem Slutlig antagning för gymnasieorganisationen gällande kommande läsår
Juli	
Augusti	Internkontroll uppföljning delår Avvikande händelser 1/1 - 30/6 20 (BoF)
September	Delårsbokslut inkl uppföljning av nämndmålen Skolpliktsbevakning vt-20 Redovisning av anmälda kränkningar och utförda utredningar 1/1 – 30/6 2019
Oktober	Budgetuppföljning

November	Budgetuppföljning Brukarundersökning BoF Beslut om internbudget 2021 Elevprognos 2020- 2021 (förskola, grundskola och gymnasium) Grundskolan och grundsärskola resultat samt kunskapsanalys (ev. även gymnasieskolan och förskolan) Uppföljning gruppstorlek, gruppsammansättning, köläge – förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem Kulturpriset Taxor Kultur och fritid 2021 Vistelsetid förskola /fritidshem
December	Information om arbetsmiljöarbetet (KIA mm) Information om årets fördelade bidrag till föreningar Budgetuppföljning Beslut budget 2021 (nämndplan) Bidrag fristående verksamhet samt interkommunal ersättning Internkontroll uppföljning 2020 Plan Internkontroll 2021 Sammanträdestider 2020

4

Barn och utbildning
Eva Andersson
/HandläggareTelefon/
/HandläggareEpost/

Namngivning av nya förskolor

Dnr BUN/2020:101 616

Barn och utbildning förslag till Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens beslutar:

- Att nya förskolan i Lönsboda får namnet Skogsgården
- Att nya förskolan i Osby får namnet Rönnegården

Barnkonsekvensanalys

Ärendet berör barn indirekt

Sammanfattning av ärendet

Under förutsättning att Kommunstyrelsen gör ändring i delegationsordningen för namngivning av enheter beslutar barn- och utbildningsförvaltningen om namngivning av nya förskolor i Lönsboda och Osby.

I juni 2020 kommer den nya förskolan i Lönsboda med 8 avdelningar att stå klar för invigning.

I novmeber 2020 beräknas den nya förskolan med 10 avdelningar i Osby tätort vara klar för inflyttning.

Barn- och utbildningsförvaltningen menar att det är av vikt att snarast möjligt namnge de nya förskolorna.

Det namnförslag som föreslås av rektorer, områdeschef och förvaltningschef utifrån barnens förslag är Skogsgårdens förskola i Lönsboda och Rönnegårdens förskola i Osby.

Både Skogsgården och Rönnegården har en anknytning till Lönsboda och Osby som orter och områden.

Finansiering

Innebär inga finansiella kostnader

Beslutsunderlag

Finns inget övrigt beslutsunderlag än tjänsteskrivelse.

Eva Andersson

Vik. förvaltningschef Barn- och utbildning

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommundirektören

Kommunstyrelsen

Områdeschef förskolan

5

Barn och utbildning
Eva Andersson
0479-528 108
eva.andersson2@osby.se

Preliminär Gymnasieorganisation 20/21

Dnr BUN/2020:97 617

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden

- Att preliminärt programutbud med antal platser för gymnasiet i Osby kommun för läsåret 2020-2021, beslutas enligt förslag från barn- och utbildningsförvaltningen
- Att en slutlig organisation för programutbud med antal platser till gymnasiet i Osby kommun för läsåret 2020-2021, tas av barn- och utbildningsnämnden vid nämndens möte i juni.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet berör barn direkt.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har att besluta om det utbud av program och inriktningar till gymnasiet som Osby kommun ska erbjuda. Detta beslut ska bygga på en tänkt organisation som kan matcha sökunderlaget till Osby kommuns gymnasium. Beslutet ska ta hänsyn till pedagogiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar.

Beslutsunderlag

Förslag på programutbud för gymnasieskolan i Osby kommun

Barnkonsekvensanalys

Ärende

Varje år har nämnden att besluta om den gymnasieorganisation som ska finnas i Osby kommun gällande programutbud och inriktningar. Underlag för beslut kring gymnasieorganisationen påvisar elevtal, en tänkt organisation med hänsyn tagen till pedagogiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar.

Eva Andersson

Vik. Förvaltningschef Barn- och utbildning

Stefan Ekvall

Områdeschef gymnasie/vux

Beslutet skickas till

Områdeschef gymnasium och vuxenutbildning

Verksamhetscontroller Barn- och utbildning

Verksamhetsutvecklare

Förvaltningschef

Utbud av program och inriktningar på Gymnasieskolan Ekbackeskolan läsåret 20/21

Program / Inriktningar	UTBUD 2020/21	Nuläge antal elever läsåret 18/19		
		Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3
Barn- o fritidsprogrammet	X	14	6	
Pedagogiskt arbete	X		4	
Socialt arbete	X		2	
Ekonomiprogrammet	X	45	42	37
Ekonomi				25
Juridik				12
Naturvetenskapsprogrammet	X	8	12	6
Naturvetenskap	X	8	12	6
Samhällsvetenskapsprogrammet	X	26	23	7
Beteendevetenskap	X	20	21	7
Samhällsvetenskap	X	6	3	0
Teknikprogrammet	X	0	4	6
Teknikvetenskap	X		2	0
Informations- och medieteknik	X		2	6
Handels- o administrationsprogrammet	X	16	16	12
Handel och service	X	16	16	12
Hotell- och turismprogrammet	X	5	5	4
Hotell och konferens		5	5	4
Industritekniska programmet	X	8	7	7
Svetsteknik		8	7	7
Vård- och omsorgsprogrammet	X	5	12	11
		127	127	90

Utbud av program och inriktningar på Yrkeskolan läsåret 20/21

UTBUD	Nuläge antal elever Läsåret 19/20	
-------	--------------------------------------	--

Program / Inriktningar	2020/21	Årskurs 1 *	Årskurs 2	Årskurs 3
Gymnasiesärskolan				
Fordonsvård och Godshantering	X	3		
Vård och Omsorg (även inriktning Barn och Fritid)	X	1	3	1
Handel, Administration och Varuhantering	X			
Hotell, Restaurang och Bageri				
Fastighet, Byggnation och Anläggning	X			
Introduktionsprogrammet IMA				
Vård och Omsorg	X	2		
Handel och Handelsprogrammet	X	1	1	
Hotell och Turism				
Barn och Fritidsprogrammet	X		3	
Park, Fastighet och Anläggning	X	7		2
Fordonsprogrammet	X	4		
Inriktning personbil	X			
Inriktning Karosseri och lackering	X			
Reservdelsman	X			
		18	7	3
Skog mark och djur (Program utgått)			1 IM	1 sär, 1 IM
		18	8	5

Antal
platser Sökt 15/2 Obehöriga

15	19	7
30	21	4
15	12	8
20	18	3
15	14	0
15	13	6
15	9	3
15	9	5
15	15	12
155	130	48

antal

Årskurs 4 platser sökt 15/2

5 totalt

3

1

1

2

1

1

2

2

5 totalt

2

5

|

5

Sammanlagt 36 st. elever. Bör inte vara fler för att bibehålla kvalitén i utbildni

ngen med både teori och praktik

**Fordons- och
transportprogrammet**

X

6

Lärling

Lärling

Lärling

Lärling

Lärling

Lärling

Barnkonsekvensanalys

Preliminär Gymnasieorganisation 20/21

Dnr BUN/2020:97 617

Vilka barn berör ärendet och hur?

Beroende på vilka beslut nämnden tar kan det beröra flera elever.

Har berörda barns eget perspektiv beaktats?

Ja, beskriv metod; Ja, barns eget perspektiv har beaktats fast ingen metod utan mer på erfarenhet och framtagna scenario.

Beskriv resultatet

Nej, barns erfarenheter har inte inhämtats, motivera.

Vilket beslut vore bäst för barnet?

Att nämnden beslutar det föreslagna programutbudet.

Beskriv eventuella intressekonflikter, prioriteringar och avvägningar. Om barnets bästa inte är avgörande faktor i beslutet, hur kan barn kompenseras?

Det gäller att få en dynamisk klassrumssituation med lagom stora grupper. Bli det för få elever i en klass eller ämnesgrupp får inte eleverna rätt förutsättningar för att ta till sig utbildningen. Här behöver man göra avvägningar och se till helheten så att barnets/elevens bästa är i centrum.

FÖRDJUPAD KONSEKVENSBEDÖMNING

Finns stöd för beslutet i forskning och beprövad erfarenhet?

Ja, beskriv; Bygger på beprövad erfarenhet i form av tidigare erfarenheter av antagningar.

Nej, motivera

7

Delegationsbeslut Barn- och utbildningsnämnden februari 2020

6.24 Skyldighet att skyndsamt utreda omständigheter kring anmälda kränkningar med mera

Enhet Grundskola	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Annan	Totalt
Rektor Klockarskogsskolan	2			1	3
Rektor Hasslarödsskolan	6	1		1	8
Rektor Parkskolan	2	6	1	4	13
Rektor Killebergsskolan		1			1
Rektor Örkenedsskolan			1		1

4.6 Skyldighet att skyndsamt utreda omständigheter kring anmälda kränkningar med mera

Enhet Grundskola Förskoleklass	Totalt
Rektor Parkskolan	1

2.31 Beslut angående att söka riktade statsbidrag

Enhet	Totalt
Verksamhetsutvecklare	3

1. Beslut att ansöka om statsbidraget "Högskolestudier specialpedagogik" för två lärare i kommunens grundskola, täcka del av lön.
2. Beslut att ansöka om statsbidraget "Behörighetsgivande utbildning för yrkeslärare" Ska ersätta huvudmannen för lärarens minskade arbetstider under studietiden. Kan även ersätta kostnader för lärarens resor under utbildning. En lärare, vuxenutbildningen, är aktuell.
3. Beslut att ansöka om statsbidraget "Lovskola". Används som bidrag till anordnande av lovskola för elever i gymnasieskolan som inte når kunskapskraven.

2.32 Beslut angående att ej söka riktade statsbidrag

Enhet	Totalt
Verksamhetsutvecklare	5

1. Beslut att inte ansöka om statsbidraget "Specialpedagogik för lärande" Insatsen är inte aktuell i grundskolan.
2. Beslut att inte ansöka om statsbidraget "Entreprenörskap för huvudmän" Inte aktuellt inom grundskola eller gymnasieskola.
3. Beslut att inte ansöka om statsbidraget "Läsllyftet i förskolan" Inte aktuellt i förskolan under 20/21, insatsen ingår i ett projekt med Skolverket.
4. Beslut att inte ansöka om statsbidraget "Utlandssvenska elever". Osby kommun har inga kostnader för utlandssvenska elever.
5. Beslut att inte ansöka om statsbidraget "Högskolestudier i sva/sfi,". Inte aktuellt i Osby kommun den här terminen.

2.33 Beslut av nya beslutattester

Enhet	Totalt
Controller	2

2.34 Träffa överenskommelse om lön eller ta ensidigt beslut om lön under pågående avtalsperiod.

Enhet	Totalt
Förvaltningschef	1

2.35 Läsårets förläggning

Enhet	Totalt
Förvaltningschef	1

4.1 Beslut om placering av barn i förskolan med hänvisning till barnets behov

Enhet	Totalt
Rektor Klockarskogsgårdens förskola	1
Rektor Regnbågens förskola	1
Rektor Trulsagårdens förskola	1

5.5 Upprättande av plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet	Totalt
Rektor Örkenedsskolan	1

6.22 Upprättande av plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet	Totalt
Rektor Örkenedsskolan	1

8.1 Beslut om erbjudande av utbildning vid fritidshem med hänsyn till elevens särskilda behov eller föräldrarnas förvärvsarbete

Enhet	Totalt
Rektor Killebergsskolan	1

8.2 Upprättande av plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet	Totalt
Rektor Örkenedsskolan	1

14.32 Avstängningstid i de frivilliga skolformerna

Enhet	Totalt
Rektor Yrkesskolan	1

Fördelning: Beslutsnr

Framställt: 2020-03-03 08:12

Beställd av: Nina Brobeck

Anledning: Februari

Urval: Beslutsdatum = 2020-02-01 - 2020-02-29; Ärendetyp = IFO Barn/Vuxen, Ungdomstjänst verkställighet; Organisation ärende = IFO Barn och familjeenheten, IFO Ensamkommande, IFO Instit/öppenv gemensamma; Verksamhetstyper = IFO Övrigt bistånd;

Beslutsnr	Beslutsdatum	Beslut	Beslutsfattare	Ärendetyp	Organisation ärende	Belopp	Eftergift belopp
94279	2020-02-03	Utredn 11:1 Yttr/Upplysn IFO	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
94283	2020-02-03	Utredn 11:1 Yttr/Upplysn IFO	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
94296	2020-02-03	Utredn 11:1 Yttr/Upplysn IFO	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
94306	2020-02-03	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Nyström, Helena	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
94657	2020-02-06	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Sjögren, Emelie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
94658	2020-02-06	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Sjögren, Emelie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
94659	2020-02-06	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Sjögren, Emelie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
94672	2020-02-10	Öppenvård	Sjögren, Emelie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		

Fördelning: Beslutsnr

Framställt: 2020-03-03 08:12

Beställd av: Nina Brobeck

Anledning: Februari

Urval: Beslutsdatum = 2020-02-01 - 2020-02-29; Ärendetyp = IFO Barn/Vuxen, Ungdomstjänst verkställighet; Organisation ärende = IFO Barn och familjeenheten, IFO Ensamkommande, IFO Instit/öppenv gemensamma; Verksamhetstyper = IFO Övrigt bistånd;

Beslutsnr	Beslutsdatum	Beslut	Beslutsfattare	Ärendetyp	Organisation ärende	Belopp	Eftergift belopp
94829	2020-02-10	Utredn 11:1 Ansökan 0-17 år	Nyström, Helena	IFO Barn/Vuxen	IFO Ensamkommande		
94834	2020-02-17	Ens Barn Särskilda kostnader eget boende	Nyström, Helena	IFO Barn/Vuxen	IFO Ensamkommande	7 554,00	
94979	2020-02-13	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Sundin, Anneli	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95022	2020-02-21	Sär Kostnader Öppna insatser	Brobeck, Nina	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten	814,00	
95080	2020-02-13	Utredn 11:1 Ansökan 0-17 år	Ralsgård, Linda	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95092	2020-02-21	Avsluta utredn 0-17 med insats	Ralsgård, Linda	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95096	2020-02-21	Öppenvård	Ralsgård, Linda	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95148	2020-02-24	HVB Tillfälligt SoL	Sjögren, Emelie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95168	2020-02-24	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		

Fördelning: Beslutsnr

Framställt: 2020-03-03 08:12

Beställd av: Nina Brobeck

Anledning: Februari

Urval: Beslutsdatum = 2020-02-01 - 2020-02-29; Ärendetyp = IFO Barn/Vuxen, Ungdomstjänst verkställighet; Organisation ärende = IFO Barn och familjeenheten, IFO Ensamkommande, IFO Instit/öppenv gemensamma; Verksamhetstyper = IFO Övrigt bistånd;

Beslutsnr	Beslutsdatum	Beslut	Beslutsfattare	Ärendetyp	Organisation ärende	Belopp	Eftergift belopp
95169	2020-02-24	Ens Barn Särskilda kostnader eget boende	Nagy, Ildiko	IFO Barn/Vuxen	IFO Ensamkommande	6 710,00	
95170	2020-02-24	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95174	2020-02-24	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95175	2020-02-24	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95176	2020-02-24	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95177	2020-02-24	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95178	2020-02-24	Utredn 11:1 Anmälan/Annat sätt 0-17 år	Schnoor, Marie	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		

Fördelning: Beslutsnr

Framställt: 2020-03-03 08:12

Beställd av: Nina Brobeck

Anledning: Februari

Urval: Beslutsdatum = 2020-02-01 - 2020-02-29; Ärendetyp = IFO Barn/Vuxen, Ungdomstjänst verkställighet; Organisation ärende = IFO Barn och familjeenheten, IFO Ensamkommande, IFO Insti/öppenv gemensamma; Verksamhetstyper = IFO Övrigt bistånd;

Beslutsnr	Beslutsdatum	Beslut	Beslutsfattare	Ärendetyp	Organisation ärende	Belopp	Eftergift belopp
Beslutsform							
95213	2020-02-11	Prövn 13 § LVU fortsatt Vård	BUN/IU/Ordf	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95219	2020-02-11	Överväg LVU 14 §, fortsatt umg begränsn	BUN/IU/Ordf	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95220	2020-02-11	Överväg forts vård SoL 6:8 0-17 år	BUN/IU/Ordf	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95221	2020-02-11	Överväg forts vård SoL 6:8 0-17 år	BUN/IU/Ordf	IFO Barn/Vuxen	IFO Ensamkommande		
95351	2020-02-26	Öppenvård	Andersen, Elvira	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95355	2020-02-26	Öppenvård	Andersen, Elvira	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95388	2020-02-27	Öppenvård	Andersen, Elvira	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95410	2020-02-27	Ens Barn Särskilda kostnader eget boende	Nyström, Helena	IFO Barn/Vuxen	IFO Ensamkommande	2 800,00	
95429	2020-02-27	Utredn 11:1 Ansökan 0-17 år	Lund Rantzer, Ida	IFO Barn/Vuxen	IFO Barn och familjeenheten		
95436	2020-02-27	Öppenvård	Nyström, Helena	IFO Barn/Vuxen	IFO Ensamkommande		

Fördelning: Beslutsnr

Framställd: 2020-03-03 08:12

Beställd av: Nina Brobeck

Anledning: Februari

Urval: Beslutsdatum = 2020-02-01 - 2020-02-29; Ärendetyp = IFO Barn/Vuxen, Ungdomstjänst verkställighet; Organisation ärende = IFO Barn och familjeenheten, IFO Ensamkommande, IFO Instit/öppenv gemensamma; Verksamhetstyper = IFO Övrigt bistånd;

Beslutsnr	Beslutsdatum	Beslut	Beslutsfattare	Ärendetyp	Organisation ärende	Belopp	Eftergift belopp
Beslutsform							
95514	2020-02-28	Ens Barn Särskilda kostnader eget boende	Nagy, Ildiko	IFO Barn/Vuxen	IFO Ensamkommande	2 500,00	

Antal beslut: 35

Fördelning: Beslutsnr

Framställd: 2020-03-03 08:23

Beställd av: Nina Brobeck

Anledning: Februari

Urval: Beslutsdatum = 2020-02-01 - 2020-02-29; Ärendetyp = Fader-/ Föräldraskap, Familjerätt, Umgängesstöd verkställighet; Organisation ärende = IFO Familjerätt; Verksamhetstyper = Familjerätt;

Beslutsnr	Beslutsdatum	Beslut	Beslutsfattare	Ärendetyp	Organisation ärende	Belopp	Eftergift belopp
-----------	--------------	--------	----------------	-----------	---------------------	--------	------------------

Beslutsform

94302	2020-02-03	Bekräft S protokoll Gem vårdnad	Hasani, Albina	Fader-/ Föräldraskap	IFO Familjerätt		
94655	2020-02-10	Bekräft S protokoll Gem vårdnad	Hasani, Albina	Fader-/ Föräldraskap	IFO Familjerätt		
94771	2020-02-14	Bekräft S protokoll Gem vårdnad	Hagberg, Jenny	Fader-/ Föräldraskap	IFO Familjerätt		

Antal beslut:

3

9

Barn och utbildning
Jessica Jönsson
0479528140
jessica.jonsson@osby.se

Kartläggning av mobilfri grundskola

Dnr BUN/2020:90 611

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden

Barn och utbildningsförvaltningen föreslår barn och utbildningsnämnden:

- att godkänna kartläggning av mobilfri grundskola
- att besluta att grundskolans mobilanvändande regleras i grundskolornas ordningsregler, vilka beslutas av rektor

Barnkonsekvensanalys

Elever i grundskola berörs av beslutet.

Sammanfattning av ärendet

I motion inkommen 12 januari 2018 till kommunfullmäktige anser Elin Mannheimer och Roland Anvegård att det bör inrättas en kartläggning av hur mobilanvändandet i skolan uppfattas av elever och samtliga yrkesgrupper i skolan.

Kommunfullmäktige begär yttrande från barn- och skolnämnden gällande motionen angående kartläggning mobilfri skoltid i Osby kommun.

Områdeschef för grundskola genomför tillsammans med rektorer en kartläggning av elever och personals uppfattning av mobilanvändandet.

Alla skolor och fritidshem ska enligt skollagen ha ordningsregler. Ordningsreglerna ska tas fram tillsammans med eleverna och följas upp. Rektor beslutar om ordningsreglerna. Det är i dessa användandet av mobiltelefon regleras. Ordningsreglernas syfte är att upprätthålla trygghet och studiero. De är en del av skolans förebyggande och främjande arbetet för att skapa en trygg lärmiljö.

Beslutsunderlag

- Grundskolornas ordningsregler

- Kartläggning av hur användandet av mobiler uppfattas av elever och personal inom grundskola.
- Barnkonsekvensanalys
-

Eva Andersson
Vik Förvaltningschef

Jessica Jönsson
Områdeschef grundskola

Beslutet skickas till

Rektorer grundskola

Förvaltningschef Barn och utbildning

Områdeschef grundskola

Central barn- och elevhälsa

Barnkonsekvensanalys

Kartläggning av mobilfri grundskola

Dnr BUN/2020:90 611

Vilka barn berör ärendet och hur?

Elever grundskola

Har berörda barns eget perspektiv beaktats?

Ja, genom elevråd samt samtal i klasser.
Se bifogad kartläggning.
Nej, barns erfarenheter har inte inhämtats, motivera.

Vilket beslut vore bäst för barnet?

Att barn och utbildningsnämnden antar förvaltningens resultat av kartläggning och avslår motionen.
--

Beskriv eventuella intressekonflikter, prioriteringar och avvägningar. Om barnets bästa inte är avgörande faktor i beslutet, hur kan barn kompenseras?

FÖRDJUPAD KONSEKVENSBEDÖMNING

Finns stöd för beslutet i forskning och beprövad erfarenhet?

Alla skolor och fritidshem ska enligt skollagen ha ordningsregler. Ordningsreglerna ska tas fram tillsammans med eleverna och följas upp. Rektor beslutar om ordningsreglerna. Det är i dessa användandet av mobiltelefon regleras. Ordningsreglernas syfte är att upprätthålla trygghet och studiero. De är en del av skolans förebyggande och främjande arbetet för att skapa en trygg lärmiljö.

Nej, motivera

10

Barn och utbildning
Jessica Jönsson
0479528140
jessica.jonsson@osby.se

Omsorg för fritidshemselever i Visseltofta

Dnr BUN/2020:52 633

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden

Barn och utbildningsförvaltningen föreslår barn och utbildningsnämnden besluta:

- att omsorg på förskolan (Toftagården) för fritidshemselever i Visseltofta från och med läsåret 2020/2021 avslutas
- att eleverna har hela sin fritidshemsverksamhet förlagd på den skolenhet de tillhör

Barnkonsekvensanalys

Se barnkonsekvensanalys gjord i samband med ”Tjänsteskrivelse daterad 2020-02-05”.

Sammanfattning av ärendet

Vid kommunfullmäktiges möte 19-04-08 beslutades om nedläggning av Visseltoftaskolan med start läsåret 2019/2020. I samband med detta beslut erbjöds berörda elever möjlighet att under läsåret 2019/2020 åka med sista skolskjutsen till Visseltofta, för att ha omsorg på förskolan (Toftagården).

Vid barn och utbildningsnämndens möte 19-10-22 gavs barn och utbildningsförvaltningen i uppdrag att utifrån genomförd utredning och uppföljning, formulera förslag till beslut gällande omsorg 2020/2021.

Enligt Skollagen 10 kap §32 finns det inte någon reglerad rätt för en elev att få kostnadsfri skolskjuts till och från fritidshemmet. Beslut om omsorg i Visseltofta gör att vi inte förhåller oss likvärdigt i denna bedömning.

Finansiering

Beslut om att eleverna har hela sin fritidshemsverksamhet förlagd på den skolenhet de tillhör innebär inga extra kostnader, utan inhyses i ordinarie budget för fritidshem.

Ska omsorgen på Toftagården fortsätta läsåret 2020/2021 och ge fritidshemselever det de har rätt till enligt Lgr 11, behövs utökning av personal på Toftgården i form av legitimerad fritidspedagog på 20%. Detta är en kostnad utöver ordinarie budget på 50.454:- på halvårsbasis.

Ärende

Utvärdering och uppföljning har genomförts av områdeschef för grundskola och förskola samt rektor på Toftagården under ht-19.

Inledningsvis (augusti, september) fanns personalförstärkning på Toftagården för att kunna genomföra insatsen och möta alla elevers behov (särskilt stöd). Från oktober 2019 och framåt har insatsen genomförts av ordinarie personal från förskolan, vilket påverkat tid från huvuduppdraget på förskolan.

Följande har framkommit:

- Eleverna är i fyra olika sammanhang per dag. De börjar på förskolan och åker vidare till skolan, därefter till fritidshem och tillbaka till förskolan. I samband med förflyttningarna ska eleven ha med sig väskor, ytterkläder och annat de behöver under dagen. Dessa förflyttningar skapar oklarhet gällande ansvarsfrågan för eleven. Ständiga uppbrott och byten av miljöer skapar otrygghet för elever.
- Förskola och fritidshem regleras av olika läroplaner, vilket gör att omsorgen för fritidshemseleverna inte är grundad i för eleven rätt läroplan.
- Förskolans personal, som är anställda och har kompetens för att tillgodose barn i ålder 1-6 år, förväntas tillgodose omsorg av elever som är 6-13 år. Detta på bekostnad av planering och förberedelse för uppdraget på förskolan.
- Säkerheten för alla barn och elever på Toftagården påverkas av åldersspannet 1-13 år då barnens och elevernas behov varierar.
- Vårdnadshavare behöver med nuvarande organisation inte åka till Osby för att hämta och lämna sina barn.

Nedan följer beskrivning av antal elever som nyttjar omsorgen samt graden av nyttjande under läsåret 2019/20:

Omsorgen nyttjas av som högst 7 elever per dag. Det finns också dagar då ingen nyttjar omsorgen.

Eleverna kommer till Toftagården från 6.30 på morgonen. De äter frukost innan skolskjutsen går till skolan. På eftermiddagen kommer de med bussen cirka 16.00.

Omsorgstid för berörda elever (nedan angivna årskurser gäller läsåret 19/20):

F-klass – morgon varannan vecka och ca 3 dagar/vecka på eftermiddag

F-klass – kommer till frukost

Åk 1 - morgon må-fr

Åk 2 - ca 2 dagar/vecka på eftermiddag

Åk 2 – morgon må-fr

Åk 3 - enligt schema morgon och eftermiddag

Åk 4 - morgon varannan vecka och någon enstaka gång på em

Inför läsåret 2020/21 börjar 4 elever från Visseltofta förskoleklass i Osby tätort.

I dagsläget (2020-03-02) har inga formella ansökningar om skolskjuts i anslutning till erbjudande om omsorg inkommit för läsåret 20/21.

Två vårdnadshavare till blivande elever i förskoleklass har via mail inkommit med fråga till förvaltningen om omsorg kommer erbjudas även läsåret 20/21.

Eva Andersson
Vik Förvaltningschef

Jessica Jönsson
Områdeschef grundskola

Beslutet skickas till

Rektor Toftagården

Rektorer grundskola

Områdeschef grundskola

Förvaltningschef barn och utbildning

Skolskjutssamordnare

Barnkonsekvensanalys

Omsorg för fritidshemselever i Visseltofta

Dnr BUN/2020:52 633

Vilka barn berör ärendet och hur?

Elever inom grundskola (fritidshem) som nyttjar omsorg på Toftagården i Visseltofta samt förskolebarn på Toftagården.

Har berörda barns eget perspektiv beaktats?

Ja, genom personal på Toftagården och på fritidshem.

Nej, barns erfarenheter har inte inhämtats, motivera.

Vilket beslut vore bäst för barnet?

Att barn och utbildningsnämnden antar beslut om att avsluta omsorgen för fritidshemselever på Toftagården.

Beskriv eventuella intressekonflikter, prioriteringar och avvägningar. Om barnets bästa inte är avgörande faktor i beslutet, hur kan barn kompenseras?

FÖRDJUPAD KONSEKVENSBEDÖMNING

Finns stöd för beslutet i forskning och beprövad erfarenhet?

Ja, förskola och fritidshem är två tydligt reglerade verksamheter och vilar på Lgr 11 och Lpfö 18.

Fritidshemmet följer läroplanens första och andra del: Skolans värdegrund och uppdrag, samt Övergripande mål och riktlinjer för utbildningen. Fritidshemmet har också en egen del: del 4 med syfte och centralt innehåll.

Fritidshemmets uppdrag är att komplettera skolan och stimulera elevers utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid samt främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

Nej, motivera

11

Barn och utbildning
Jessica Jönsson
0479528140
jessica.jonsson@osby.se

Utökning av skolbuss läsår 2020/2021

Dnr BUN/2020:92 620

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden att besluta:

- om utökning av ordinarie skolbusspool med en buss (11 manna) under läsåret 2020/21

Barnkonsekvensanalys

Elever inom grundskola som är berättigade skolskjuts berörs av beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Anledningarna till behov av utökning med en buss under läsåret 20/21 är följande:

- Under läsåret 20/21 ökar antalet elever som har rätt till skolskjuts från Visseltofta från 30 till 38. Två elever åker i dagsläget i mån av plats då de är boende i Älmhults kommun och är inräknade i ovanstående siffor. En större buss (50 manna) är inte möjlig att använda på dessa sträckor då de innefattar små vägar med begränsad framkomlighet.
- För att kunna förhålla sig till timplaneregleringarna behövs denna extra buss även för Killebergsskolan. Elever måste åka buss till någon av grundskolorna i Osby tätort för att få tillgång till språkval, idrott och vissa andra praktiska ämnen. Detta tar tid av den timplanereglerade delen och gör att deras skoldag behöver förlängas, vilket påverkar belastningen av ordinarie busspool.

Finansiering

Bivabs ersättningsanspråk för en tillkommande buss under ett läsår uppgår till 735 000 kr/år (prisnivå 2020).

Följande poster ingår:

- Kapitalkostnad för 1 st 11 manna buss
- Utökning förartid på 6 timmar per skoldag (enligt kollektivavtal)

Kostnaden kompletteras av redan befintlig ersättning och faktureras månadsvis i efterskott, perioden september-juni med 1/10-del av årsbeloppet.

Eva Andersson
Vik förvaltningschef

Jessica Jönsson
Områdeschef grundskola

Beslutet skickas till

Förvaltningschef barn och utbildning

Områdeschef grundskola

Rektorer grundskola

Skolskjutssamordnare

Barnkonsekvensanalys

Utökning av skolbuss läsår 2020/2021

Dnr BUN/2020:92 620

Vilka barn berör ärendet och hur?

Skolskjutsberättigade elever inom grundskola.

Har berörda barns eget perspektiv beaktats?

-

-

Nej, barns erfarenheter har inte inhämtats eftersom behovet bedöms på grunder där elevers synpunkter inte har bäring.

Vilket beslut vore bäst för barnet?

Att barn- och utbildningsnämnden antar förvaltningens förslag till beslut.

Beskriv eventuella intressekonflikter, prioriteringar och avvägningar. Om barnets bästa inte är avgörande faktor i beslutet, hur kan barn kompenseras?

FÖRDJUPAD KONSEKVENSBEDÖMNING

Finns stöd för beslutet i forskning och beprövad erfarenhet?

Rätten till skolskjuts regleras i Skollagen 10 kap §32.

Nej, motivera

12

Barn och utbildning
Eva Andersson
0479-528 108
eva.andersson2@osby.se

Regeringskansliet- Utbildningsdepartementet

Dnr BUN/2020:49 620

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden

- Att anta förvaltningens förslag till remissvar som sitt eget och sända det till Utbildningsdepartementet

Barnkonsekvensanalys

Berör ej barn, endast tjänstemän.

Sammanfattning av ärendet

Osby kommun har av Regeringskansliet tillfrågats om att delta i en remissomgång gällande ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningar.

Förvaltningen har kommenterat promemorian på ett antal punkter enligt bifogad bearbetning.

Beslutsunderlag

Promemoria

Remiss

Remissvar

Eva Andersson

Vik. Förvaltningschef Barn- och utbildning

Beslutet skickas till

Kommunstyrelse

Områdeschef gymnasium och vuxenutbildning

Centrala barn- och elevhälsan

Barn och utbildning

Remissvar gällande Utbildningsdepartementets Universitet och högskoleenhetens promemoria kring ”Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningar”

Sidan 13 punkt 1

”visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, *inbegripet specialpedagogiska behov hos barn med neuropsykiatriska svårigheter,*”

Kommentar sidan 13 punkt 1

Bra tillägg, vi menar också att andra vanliga funktionsvariationer så som t.ex. språkstörning och hörselnedsättning också borde vara med.

Sidan 14 punkt 2

”visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, *inbegripet specialpedagogiska behov hos barn med neuropsykiatriska svårigheter,*”

Kommentar sidan 14 punkt 2

Bra tillägg vi menar också att andra vanliga funktionsvariationer så som t.ex. språkstörning och hörselnedsättning också borde vara med.

Sidan 14 punkt 7

- ”visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad,”

Kommentar sidan 14 punkt 7

Adekvat tillägg

Sidan 20 3:2,

”3.2 Närmare om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och

neuropsykiatriska svårigheter

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är ett samlingsbegrepp för olika diagnoser som till exempel autismspektrumtillstånd, adhd och Tourettes syndrom. Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar kännetecknas bland annat av olika kognitiva utmaningar, som språkanvändning och förståelse, själv- och emotionsreglering, handlingsplanering, kontroll och flexibilitet, motorisk koordinering, social medvetenhet och förståelse av helhet och sammanhang. Detta hänger bland annat ihop med neurologisk mognad och funktion, vilket kan skapa situationsövergripande funktionsnedsättningar i vardagen (Karolinska institutet 2018). Baserat på siffror från den psykiatriska diagnosmanualen DSM-5 från 2013 görs bedömningen att drygt fem procent av alla barn och ungdomar i Sverige har någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Det innebär i princip att en till två elever i varje klass kan ha en eller flera neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Därtill finns också många barn och elever med liknande utvecklingsrelaterade svårigheter och som kan misstänkas ha en neuropsykiatrisk bakgrund. Deras behov av stöd har mycket gemensamt med behoven hos barn och elever som fått en neuropsykiatrisk diagnos. Det är dock svårt att exakt uppskatta hur stor den gruppen är. Uttrycket neuropsykiatriska svårigheter används när båda dessa grupper avses (Utbildningsdepartementet 2017).”

Kommentar sidan 20 3:2

Vi saknar text med uppgifter om studier kring problematisk skolfrånvaro hos elever med NPF.

Sidan 24 punkt 4:1,

”4.1 Kunskapsområdet sex och samlevnad

Sex och samlevnad är inget enskilt ämne utan är ett ämnesövergripande kunskapsområde som ska integreras i undervisningen i olika ämnen. Olika aspekter av sex och samlevnad ingår i kurs- och ämnesplaner. Kunskapsområdet är brett och omfattar olika perspektiv. Begrepp som till exempel identitet, relationer, sexualitet, kön, könsmönster, normer, jämställdhet, lust och sexuell hälsa finns i flera kurs- och ämnesplaner. Då kunskapsområdet ska tas upp inom flera olika ämnen och kurser berör det många lärare. Förutom det konkreta innehållet i kurs- och ämnesplaner har alla lärare i skolans värdegrundsarbete ett ansvar för frågor som knyter an till kunskapsområdet såsom normer, rättigheter och jämställdhet. En viktig del av värdegrundsarbetet är att motverka sexuella trakasserier och andra kränkningar. Av läroplanerna för de obligatoriska skolformerna framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att sex och samlevnad integreras i undervisningen i olika ämnen (SKOLFS 2010:37, SKOLFS 2010:250,

SKOLFS 2010:251 och SKOLFS 2010:255). Av läroplanen för både gymnasieskolan och gymnasiesärskolan framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att eleverna får kunskaper om sex och samlevnad (SKOLFS 2011:144 och SKOLFS 2013:148). ”

Kommentar sidan 24 punkt 4:1

Behöver vara tydligare i vilka ämnen sex och samlevnad ska integreras. Annars är risken stor att det blir en stor osäkerhet mellan ämnesområdena.

Sidan 29 punkt 6,

”6. Ett examensmål utvidgas i syfte att säkerställa kompetens om neuropsykiatriska svårigheter ”

”Förslag: Examensmålet att visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov som gäller för förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket ska utvidgas för att säkerställa att detta även inbegriper specialpedagogiska behov hos barn eller elever med neuropsykiatriska svårigheter. ”

Kommentar sidan 29 punkt 6

Bra tillägg, vi menar också att andra vanliga funktionsvariationer så som t.ex. språkstörning och hörselnedsättning också borde vara med.

Sidan 31 punkt 7,

”7. Ett nytt examensmål införs i syfte att säkerställa kompetens om sex och samlevnad ”

”Förslag: Examensmålet att visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad som gäller för grundläraryrket med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska införas även för grundläraryrket med inriktning mot arbete i fritidshem och med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3. Examensmålet ska även införas för ämnesläraryrket och yrkesläraryrket. ”

Kommentar sidan 31 punkt 7

Vi ställer oss positiva till den beskrivna förändringen.

Sammanfattning;

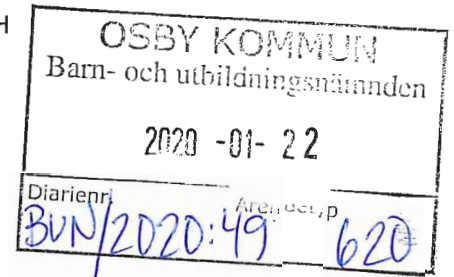
Vi ser positiva konsekvenser av de föreslagna förändringarna i remissen.

Handläggare:

Stefan Ekvall, områdeschef Gymnasie- och Vuxenutbildningen

2020-01-20
U2020/00176/UH

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten

Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna

Remissinstanser

Autism- och Aspergerförbundet

Barnombudsmannen

Bengtsfors kommun

Botkyrka kommun

Chalmers tekniska högskola AB

Diskrimineringsombudsmannen

Falu kommun

Friskolornas riksförbund

Folkhälsomyndigheten

Funktionsrätt Sverige

Gymnastik- och idrottshögskolan

Göteborgs kommun

Göteborgs universitet

Haparanda kommun
Hjärnfonden
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Idéburna skolors riksförbund
Jämställdhetsmyndigheten
Karlstads kommun
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Knivsta kommun
Konstfack
Kristinehamns kommun
Krokoms kommun
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan

Kungsörs kommun

Landsorganisationen i Sverige

Lerums kommun

Linköpings kommun

Linköpings universitet

Linnéuniversitetet

Luleå tekniska universitet

Lunds kommun

Lunds universitet

Läraryrket

Lärarnas Riksförbund

Malmö universitet

Mittuniversitetet

Mullsjö kommun

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Myndigheten för delaktighet

Mälardalens högskola

Osby kommun

Ovanåker kommun

Riksdagens ombudsmän

Riksförbundet Attention

Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, FUB

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter

Riksförbundet för sexuell upplysning

Riksrevisionen

Sameskolstyrelsen

Skolväsendets överklagandenämnd

Skurups kommun

Socialstyrelsen

Solna kommun

Sorsele kommun

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Statens skolinspektion

Statens skolverk

Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Stockholms konstnärliga högskola

Stockholms universitet

Storumans kommun

Svenska skolläkarföreningen

Sveriges akademikers centralorganisation

Sveriges Elevkårer

Sveriges Elevråd

Sveriges Elevråd - SVEA

Sveriges Kommuner och Regioner

Sveriges Ungdomsorganisationer - LSU

Svenska Förbundet för Specialpedagogik

Sveriges förenade studentkårer

Sveriges Kvinnolobby

Sveriges Skolledarförbund

Sveriges universitets- och högskoleförbund

Sveriges universitetslärare och forskare

Södertälje kommun

Södertörns högskola

Sölvesborgs kommun

Tjänstemännens Centralorganisation

Umeå universitet

Ungdomsförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter

Universitetskanslersämbetet

Universitets- och högskolerådet

Uppsala universitet

Uppvidinge kommun

Valdemarsvik kommun

Vallentuna kommun

Varbergs kommun

Vårgårda kommun

Värnamo kommun

Älvdalens kommun

Örebro kommun

Örebro universitet

Överklagandenämnden för högskolan

Remissvaren ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet **senast den 22 april 2020**. Svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) per e-post till u.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer **U2020/00176/UH** och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Remissinstansens namn ska även anges i dokumentnamnet.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se. Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Eva Lenberg
Rättschef

Kopia till

Riksdagens utredningstjänst
Norstedts Juridik, kundservice, 106 47 Stockholm

Regeringskansliet

Promemoria

BUN/2020:49 621

2020-01-20

U2020/00176/UH

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten

Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1. Förslag till förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100)	5
2. Ökad kompetens om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och sex och samlevnad – en del av reformeringen av lärarutbildningen. 18	
3. Skolan behöver bli bättre på att möta barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	18
3.1 Alla barn och elever har rätt till en bra utbildning	19
3.2 Närmare om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och neuropsykiatriska svårigheter	20
3.3 Tidigare utredningsarbete	21
3.4 Andra insatser på området	22
4. Lärare behöver bli tryggare i att undervisa om sex och samlevnad	23
4.1 Kunskapsområdet sex och samlevnad	24
4.2 Andra insatser för att stärka sex- och samlevnadsundervisningen	25
5. Nuvarande reglering	27
5.1 Allmänna bestämmelser om examina och krav för examina	27
5.2 Förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket	27
5.3 Lärarutbildningarna har flera gemensamma examensmål	28
6. Ett examensmål utvidgas i syfte att säkerställa kompetens om neuropsykiatriska svårigheter	29
7. Ett nytt examensmål införs i syfte att säkerställa kompetens om sex och samlevnad	31
8. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	32
9. Konsekvenser	34
9.1 Berörda av regleringen	34
9.2 Konsekvenser för universitet och högskolor	34
9.3 Konsekvenser för skolhuvudmännen	34
9.4 Konsekvenser för studenter	34
9.5 Konsekvenser för barn, elever och deras familjer	35
9.6 Konsekvenser i fråga om jämställdhet mellan kvinnor och män och integrationspolitiska konsekvenser	35
9.7 Konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden	36

9.8 Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen	36
9.9 Konsekvenser för företag.....	36
9.10 Särskild hänsyn till små företag	36
Referenser.....	37

Sammanfattning

Denna promemoria har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). En rad rapporter har visat på behovet av ökad kompetens i förskolan och skolan i fråga om neuropsykiatriska svårigheter och det råder en bred enighet om att förskollärare och lärare bör få mer kompetens om detta. För att bättre kunna möta behoven hos barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter föreslås förändrade krav i förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket i syfte att säkerställa studenternas kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter.

En granskning av kunskapsområdet sex och samlevnad visar att många lärare tycker att det är svårt att undervisa om sex och samlevnad och att mer utbildning i frågorna behövs. Det är av stor vikt att nyexaminerade lärare besitter en förmåga att reflektera och kommunicera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad. I syfte att säkerställa studenternas kompetens i dessa frågor föreslås förändrade krav i grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket.

Examensmålen regleras i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100). Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021 och ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som bedrivs och examina som utfärdas efter utgången av juni 2021.

1. Förslag till förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100)

Härigenom föreskrivs att bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) ska ha följande lydelse.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.
 2. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som bedrivs och förskolläraryrkes-, yrkesläraryrkes-, grundläraryrkes- och ämnesläraryrkesexamen som utfärdas efter utgången av juni 2021.
 3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som bedrivs och för förskolläraryrkes-, yrkesläraryrkes-, grundläraryrkes- och ämnesläraryrkesexamen som utfärdas före den 1 juli 2021.
 4. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förskolläraryrkes-, yrkesläraryrkes-, grundläraryrkes- och ämnesläraryrkesexamen som utfärdas efter utgången av juni 2021, om den utbildning som examensbeviset omfattar har slutförts i sin helhet dessförinnan.
 5. Den som före den 1 juli 2021 har påbörjat en utbildning till en förskolläraryrkes-, yrkesläraryrkes-, grundläraryrkes- eller ämnesläraryrkesexamen enligt de äldre bestämmelserna har rätt att slutföra sin utbildning för att få en examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst till och med utgången av juni 2025 när det gäller yrkesläraryrkesexamen och längst till och med utgången av juni 2029 när det gäller förskolläraryrkes-, grundläraryrkes- och ämnesläraryrkesexamen.
 6. Den som före den 1 juli 2021 har antagits till en utbildning till en förskolläraryrkes-, yrkesläraryrkes-, grundläraryrkes- eller ämnesläraryrkesexamen enligt de äldre bestämmelserna men har fått anstånd till tid därefter med att påbörja utbildningen, ska anses ha antagits till en utbildning till en förskolläraryrkes-, yrkesläraryrkes-, grundläraryrkes- eller ämnesläraryrkesexamen enligt de nya bestämmelserna.

EXAMENSORDNING**4. Examensbeskrivningar****EXAMINA PÅ GRUNDNIVA****YRKESEXAMINA****Förskolläraryxamen****Mål****Färdighet och förmåga**

För förskolläraryxamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att möta barnens behov av omsorg och att skapa förutsättningar, inbegripet genom lek och skapande verksamhet, för alla barn att lära och utvecklas,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,
- visa förmåga att tillämpa sådan förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt,
- visa förmåga att ta till vara barns kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje barns lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling,

¹ Senaste lydelse 2019:161.

- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
 - visa förmåga att observera, dokumentera och analysera barns allsidiga lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med vårdnadshavare,
 - visa förmåga att kommunicera och förankra förskolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
 - visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn,
 - visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
 - visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
 - visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
 - visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.
-

Yrkeslärarexamen

Mål

Färdighet och förmåga

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,

- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten samt att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

EXAMINA PÅ GRUNDNIVÅ ELLER AVANCERAD NIVÅ

Grundlärarexamen

Mål

Färdighet och förmåga

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem ska studenten

- visa fördjupad förmåga att stimulera till lärande och utveckling genom att erbjuda barnen en meningsfull och innehållsrik fritid,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet, och

– visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det fritidspedagogiska området och inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 och för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska studenten

– visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet, och

– visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska studenten

– *visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad.*

För grundlärarexamen ska studenten också

– visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,

– visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,

– visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,

– visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,

– visa förmåga att observera, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,

– visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,

– visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,

– visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,

– visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,

– visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och

- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Ämneslärarexamen

Mål

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,

– visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och

– visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Föreslagen lydelse

EXAMENSORDNING

4. Examensbeskrivningar

EXAMINA PÅ GRUNDNIVA

YRKESEXAMINA

Förskollärarexamen

Mål

Färdighet och förmåga

För förskollärarexamen ska studenten

– visa fördjupad förmåga att möta barnens behov av omsorg och att skapa förutsättningar, inbegripet genom lek och skapande verksamhet, för alla barn att lära och utvecklas,

– visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,

– visa förmåga att tillämpa sådan förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt,

– visa förmåga att ta till vara barns kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje barns lärande och utveckling,

– visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling,

- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, *inbegripet specialpedagogiska behov hos barn med neuropsykiatriska svårigheter*,
 - visa förmåga att observera, dokumentera och analysera barns allsidiga lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med vårdnadshavare,
 - visa förmåga att kommunicera och förankra förskolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
 - visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn,
 - visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
 - visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
 - visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
 - visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.
-

Yrkeslärarexamen

Mål

Färdighet och förmåga

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,

- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, *inbegripet specialpedagogiska behov hos elever med neuropsykiatriska svårigheter,*
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- *visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad,*
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten samt att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

EXAMINA PÅ GRUNDNIVÅ ELLER AVANCERAD NIVÅ

Grundlärarexamen

Mål

Färdighet och förmåga

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem ska studenten

- visa fördjupad förmåga att stimulera till lärande och utveckling genom att erbjuda barnen en meningsfull och innehållsrik fritid,

– visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet, och

– visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det fritidspedagogiska området och inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 och för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska studenten

– visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet, och

– visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt.

För grundlärarexamen ska studenten också

– visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,

– visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,

– visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,

– visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, *inbegripet specialpedagogiska behov hos elever med neuropsykiatriska svårigheter,*

– visa förmåga att observera, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,

– visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,

– visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,

– visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,

– *visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad,*

– visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,

- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Ämneslärarexamen

Mål

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, *inbegripet specialpedagogiska behov hos elever med neuropsykiatriska svårigheter*,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,

- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
 - *visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad,*
 - visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
 - visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
 - visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.
-

2. Ökad kompetens om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och sex och samlevnad – en del av reformeringen av lärarutbildningen

Denna remisspromemoria har tagits fram med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna. Av punkt 56 i överenskommelsen framgår att lärarutbildningen ska reformeras och som en del av det ska sex- och samlevnadsundervisning vara en obligatorisk del av lärarutbildningen liksom kunskaper om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Promemorian innehåller förslag som syftar till att uppnå detta. Avsnitt tre i promemorian behandlar ökad kompetens vad gäller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och avsnitt fyra avser ökad kompetens vad gäller sex och samlevnad. Övriga delar av punkt 56 Reformera lärarutbildningen omfattas inte av denna promemoria. Utbildningsdepartementet har gett två utredare i uppdrag att lämna förslag på åtgärder för ökad kvalitet i lärarutbildningen samt åtgärder för att underlätta för fler att bli lärare (U2019/03432/UH). Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2020.

3. Skolan behöver bli bättre på att möta barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Skolan är avgörande för det svenska samhällsbygget. Huvudprioriteringarna för regeringens politik är att höja kunskapsresultaten och öka likvärdigheten i skolan. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att pröva och utveckla sin förmåga och sina kunskaper till sin fulla potential oberoende av till exempel sociala och ekonomiska förhållanden, ålder, kön och funktionsnedsättning. För att öka likvärdigheten och undanröja hinder för barn och elevers lärande krävs tidiga och effektiva stödinsatser. Det förutsätter att lärare har rätt kompetens.

Under lång tid har det publicerats rapporter om behov av ökad kompetens i skolan i fråga om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Av Skolinspektionens granskning från 2014 av skolsituationen för elever med Attention deficit hyperactivity disorder (adhd) i årskurs 7 och 8 framgår att det finns brister i utredningarna och uppföljningarna av elevernas kunskapsutveckling samt att undervisningen och den övriga skolmiljön inte är anpassade till elevens behov (Skolinspektionen 2014). Specialpedagogiska skolmyndigheten konstaterar i sin årsredovisning för 2015 att det under en längre tid funnits en tydlig trend av att antalet rådgivningsuppdrag som rör neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökar. Myndigheten tolkar denna trend som att skolan

är mer observant och har en vilja att bli bättre på att hantera pedagogiska utmaningar som kommer av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (Specialpedagogiska skolmyndigheten 2015). Av Barnombudsmannens rapport Respekt framgår att barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar önskar att vuxna i deras närhet hade en större kunskap om deras funktionsnedsättning. Av rapporten framgår också att FN:s barnrättskommitté i sina senaste rekommendationer till Sverige uttryckt en oro över att föräldrar och professionella inte är tillräckligt informerade och utbildade när det gäller dessa barns särskilda behov (Barnombudsmannen 2016). I en undersökning gjord bland skolpersonal 2017 svarar en mycket låg andel av respondenterna att deras utbildning förberett dem för arbetet med elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (Karolinska institutet 2018). Av en undersökning gjord bland ett urval experter från lärosäten, representanter för berörda myndigheter, intresseorganisationer och skolchefer framgår att kompetens om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är särskilt viktigt hos speciallärare och specialpedagoger men att det behövs en ökad kompetens hos alla förskollärare och lärare (se vidare avsnitt 3.2).

3.1 Alla barn och elever har rätt till en bra utbildning

Alla barn och elever har rätt till en likvärdig utbildning av hög kvalitet där de får lära och utvecklas. I utbildningen inom skolväsendet ska enligt skollagen (2010:800) hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling (1 kap. 4, 8 och 9 §§ och 3 kap. 2 § skollagen).

Elever i behov av stöd ska få stödinsatser för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller. Bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd finns i 3 kap. skollagen.

Krav på en tillgänglig utbildning finns, förutom i skollagen och i läroplanen för varje skolform, även i bland annat arbetsmiljölagstiftningen och diskrimineringslagen (2008:567). Bestämmelserna i svensk rätt om barns och elevers rätt till utbildning har utformats mot bakgrund av Sveriges internationella åtaganden på området, såsom FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

3.2 Närmare om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och neuropsykiatriska svårigheter

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är ett samlingsbegrepp för olika diagnoser som till exempel autismspektrumtillstånd, adhd och Tourettes syndrom. Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar kännetecknas bland annat av olika kognitiva utmaningar, som språkanvändning och förståelse, själv- och emotionsreglering, handlingsplanering, kontroll och flexibilitet, motorisk koordinering, social medvetenhet och förståelse av helhet och sammanhang. Detta hänger bland annat ihop med neurologisk mognad och funktion, vilket kan skapa situationsövergripande funktionsnedsättningar i vardagen (Karolinska institutet 2018). Baserat på siffror från den psykiatriska diagnosmanualen DSM-5 från 2013 görs bedömningen att drygt fem procent av alla barn och ungdomar i Sverige har någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Det innebär i princip att en till två elever i varje klass kan ha en eller flera neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Därtill finns också många barn och elever med liknande utvecklingsrelaterade svårigheter och som kan misstänkas ha en neuropsykiatrisk bakgrund. Deras behov av stöd har mycket gemensamt med behoven hos barn och elever som fått en neuropsykiatrisk diagnos. Det är dock svårt att exakt uppskatta hur stor den gruppen är. Uttrycket neuropsykiatriska svårigheter används när båda dessa grupper avses (Utbildningsdepartementet 2017).

Flickor och kvinnor med neuropsykiatrisk problematik upptäcks generellt sett senare än pojkar och män. Till exempel upptäcks adhd senare bland flickor och kvinnor, vilket kan bero på att symtomen vid adhd skiljer sig åt mellan könen (Socialstyrelsen 2019). Även om andelen flickor med adhd under senare år ökat kan flickor ofta missas eller feldiagnosticeras, varför behovet av ökad kompetens i fråga om flickor med till exempel koncentrationssvårigheter är stort (Utbildningsdepartementet 2017). I Specialpedagogiska skolmyndighetens årsredovisning från 2013 framhåller myndigheten att

de har en betydande överrepresentation av pojkar i de enskilda rådgivningsuppdragen och att det fortfarande kan finnas ett mörkertal bland flickor (Specialpedagogiska skolmyndigheten 2013). 2018 var andelen rådgivningsuppdrag för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för flickor 15 procent, andelen pojkar 57 procent och andelen blandade grupper 28 procent (Specialpedagogiska skolmyndigheten 2018).

3.3 Tidigare utredningsarbete

2014 beslutade den dåvarande utbildningsministern Jan Björklund att uppdraga åt professor Anders Gustavsson att biträda Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) i fråga om viss specialpedagogisk kompetens. I uppdraget ingick bland annat att analysera skolväsendets behov av ökad kompetens när det gäller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (U2014/1259/SAM). Baserat på bland annat en undersökning gjord bland ett urval experter från lärosäten, representanter för berörda myndigheter, intresseorganisationer och skolchefer lämnade utredningen framförallt förslag vad gäller speciallärare och specialpedagoger, då dessa är de centrala aktörerna för det specialpedagogiska arbetet i förskolan och skolan och därmed särskilt viktiga för barn och elever med funktionsnedsättningar och neuropsykiatriska svårigheter. Utredaren såg också behov av att höja den allmänna kompetensen om funktionsnedsättningar och neuropsykiatriska svårigheter hos förskollärare och lärare då dessa möter barnen och eleverna dagligen.

I mars 2017 remitterade Utbildningsdepartementet promemorian Specialpedagogisk kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter (U2017/01365/UH). Promemorian var baserad på det underlag Anders Gustavsson tagit fram inom ramen för sitt uppdrag. I promemorian lämnades förslag till ändringar i examensbeskrivningarna för speciallärarexamen och specialpedagogexamen. För speciallärarexamen föreslogs två nya examensmål och att ett examensmål skulle justeras. För specialpedagogexamen föreslogs två nya examensmål. Ändringarna syftade främst till att säkra att framtida speciallärare och specialpedagoger ska få en fördjupad och breddad kompetens dels i fråga om funktionsnedsättningar och neuropsykiatriska svårigheter, dels i förskolans och skolans behov av att anpassa lärmiljön för dessa barn och elever.

De flesta instanser välkomnade förslagen i promemorian, men flera instanser hade invändningar mot att det totala antalet examensmål ökade och att inget togs bort från utbildningarna. Flera instanser uppgav också att det inom

ramen för utbildningarna inte skulle vara möjligt för studenten att uppnå *fördjupade kunskaper*. Mot bakgrund av remissinstansernas kritik justerades några av examensmålen, från att studenten ska uppvisa *fördjupade kunskaper* till *kunskaper*. Regeringen beslutade om de nya examensmålen den 16 november 2017 och de nya bestämmelserna trädde i kraft den 3 juli 2018.

I ovan nämnda ärende lyfte många remissinstanser vikten av att även övriga lärare i förskolan och skolan har kompetens om neuropsykiatriska svårigheter, däribland Skolinspektionen, Karolinska institutet, Barnombudsmannen, Karlstads universitet, Orsa kommun och Norrköpings kommun. Järfälla kommun framhöll att de såg ett behov av att övriga lärarutbildningar ska ge grundläggande kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och Specialpedagogiska skolmyndigheten framhöll att man bör överväga att även förtydliga examensmålen för övriga lärarutbildningar. I samband med regeringens beslut att införa nya examensmål för speciallärares examen och specialpedagogexamen framförde regeringen att alla lärarstudenter på sikt ska utbildas om neuropsykiatriska svårigheter (Utbildningsdepartementet 2017b).

3.4 Andra insatser på området

De senaste åren har regeringen gjort flera insatser för att förstärka elevhälsan och höja den specialpedagogiska kompetensen i svensk skola. Regeringen har bland annat tillfört medel för att utöka antalet utbildningsplatser på speciallärar- och specialpedagogutbildningarna och satsat på att utbilda fler speciallärare genom fortbildningsinsatsen Lärarlyftet II.

I syfte att stärka den generella specialpedagogiska kompetensen i grundskolan initierade regeringen 2015 fortbildningsinsatsen Specialpedagogik för lärande (U2015/05783/S, U2018/03106/S). Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten ansvarar för insatsen och hittills har satsningen omfattat omkring 18 000 deltagare, nästan 2 000 handledare och 570 huvudmän. I budgetpropositionen för 2020 föreslår regeringen att medel avsätts dels för att förlänga satsningen, dels för att vidga den till att även omfatta skolformerna förskola, förskoleklass, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning (prop. 2019/20:1, utg.omr. 16, avsnitt 3.6). Den 19 december 2019 beslutade regeringen om en förlängning och utvidgning av uppdraget (U2019/04371/S).

2013 initierade Specialpedagogiska skolmyndigheten ett utvecklingsarbete med fokus på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Arbetet resulterade bland annat i ett studiepaket, som vänder sig till personer som möter barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i sitt pedagogiska arbete, från förskola till gymnasieskola. Innehållet är även överförbart till arbetet med andra barn och elever med uppmärksamhets- och samspels-svårigheter. Över 100 000 personer har använt/besökt studiepaketet sedan det lanserades 2016. Under 2018 genomfördes en produktutveckling av stödmaterialet. Specialpedagogiska skolmyndigheten arbetar för närvarande med att ytterligare förstärka den vetenskapliga grunden av studiepaketet.

4. Lärare behöver bli tryggare i att undervisa om sex och samlevnad

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt kunskap om sex och samlevnad är prioriterade frågor för regeringen. Alla elever har rätt till en bra undervisning i sex och samlevnad. En sex- och samlevnadsundervisning av hög kvalitet kräver belysning av olika perspektiv, där elever görs delaktiga och lärare har rätt kompetens att undervisa i kunskapsområdet. Sexuella trakasserier och annan kränkande behandling i skolan hindrar elever från att ha likvärdiga möjligheter att lära och utvecklas. Skolan har en viktig roll i att bidra till att skapa en samtyckeskultur, där sex bygger på frivillighet och sexuella trakasserier inte normaliseras. Svensk rätt och regeringens arbete på området har sin grund i Sveriges internationella åtaganden, såsom FN:s internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och FN:s konvention om barnets rättigheter.

På uppdrag av regeringen genomförde Skolinspektionen 2017 en granskning av sex- och samlevnadsundervisningen i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan (Skolinspektionen 2018). I jämförelse med tidigare studier visade granskningen att undervisningen är bredare i dag och bedrivs mer ämnesintegrerat. Samtidigt visade också granskningen att det finns ett stort behov av kompetensutveckling hos lärarna, till exempel vad gäller normmedvetenhet, HBTQ-frågor och förmåga att hantera kontroversiella frågor i undervisningen. Lärare känner sig ofta obekväma med själva området sex och samlevnad och tycker det är svårt att hantera laddade diskussioner som kan strida mot skolans värdegrund. Granskningen visade också att undervisningen i vissa fall begränsas till faktakunskaper om sex och samlevnad, och att det ofta saknas möjlig-

heter för elever att reflektera över sexualitet, identitet och normer. Skolinspektionen menar att det finns en risk att bristande kompetens hos lärare kan leda till att elever inte får kunskaper inom hela det område som rymms inom begreppet och att eleverna inte får utveckla ett förhållningssätt till frågor som rör sexualitet, identitet och relationer som stämmer överens med skolans värdegrund.

Att det finns utvecklingsbehov i delar av sex- och samlevnadsundervisningen framgår också av Folkhälsomyndighetens enkätstudie bland unga i åldern 16–29 år från 2015 (Folkhälsomyndigheten 2017). Studien visar på att unga upplever att skolorna i stor utsträckning förmedlar kunskap om kroppen men att undervisningen ger för lite kunskaper om genus, relationer och jämställdhet. Utifrån resultaten i studien framhåller Folkhälsomyndigheten skolan som en viktig arena för att vidareutveckla det främjande och förebyggande arbetet inom sexuell och reproduktiv hälsa. Myndigheten betonar att lärare behöver få kunskaper om området i sin grundutbildning och att det behöver vara en del av den återkommande kompetensutvecklingen. Folkhälsomyndigheten lyfter även i en senare rapport om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i Sverige 2017 att lärarna behöver få mer kompetens på området och att lärarutbildningarna måste rusta lärarna för arbetet. Rapporten innehåller resultatet från befolkningsundersökningen SRHR2017 (Folkhälsomyndigheten 2019). Av en kartläggning av kursplaner inom lärarutbildningarna från 2016 framgår att kunskapsområdet sex och samlevnad varierar i omfattning mellan utbildningarna. Flera lärosäten har kursplaner med ett omfattande innehåll som rör kunskapsområdet sexualitet och samlevnad, medan andra lärosäten har kursplaner med ett betydligt mer begränsat innehåll (Andersson, I., Liljefors Persson, B., Olsson, H., 2016).

4.1 Kunskapsområdet sex och samlevnad

Sex och samlevnad är inget enskilt ämne utan är ett ämnesövergripande kunskapsområde som ska integreras i undervisningen i olika ämnen. Olika aspekter av sex och samlevnad ingår i kurs- och ämnesplaner. Kunskapsområdet är brett och omfattar olika perspektiv. Begrepp som till exempel identitet, relationer, sexualitet, kön, könsmönster, normer, jämställdhet, lust och sexuell hälsa finns i flera kurs- och ämnesplaner. Då kunskapsområdet ska tas upp inom flera olika ämnen och kurser berör det många lärare. Förutom det konkreta innehållet i kurs- och ämnesplaner har alla lärare i skolans värdegrundsarbete ett ansvar för frågor som knyter an till kunskapsområdet

såsom normer, rättigheter och jämställdhet. En viktig del av värdegrundsarbetet är att motverka sexuella trakasserier och andra kränkningar. Av läroplanerna för de obligatoriska skolformerna framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att sex och samlevnad integreras i undervisningen i olika ämnen (SKOLFS 2010:37, SKOLFS 2010:250, SKOLFS 2010:251 och SKOLFS 2010:255). Av läroplanen för både gymnasieskolan och gymnasiesärskolan framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att eleverna får kunskaper om sex och samlevnad (SKOLFS 2011:144 och SKOLFS 2013:148).

Skolverket har tagit fram information och stödmaterial om hur sex och samlevnad kan integreras i undervisningen och hur skolor bör arbeta med frågorna. Enligt Skolverket kan området ses bestå av tre delar som alla ska bidra till ett helhetsperspektiv. Ämnesintegrering och ämnesövergripande arbete utgör basen för arbetet, där varje lärare ansvarar och leder arbetet inom respektive ämne. Vardagsarbetet och att fånga frågan i flykten beskrivs som den andra viktiga delen av skolans arbete. Här handlar det dels om att fånga upp aktuella frågor i omvärlden och ge eleverna tillfälle att diskutera existentiella frågor som kön, sexualitet och relationer, dels om att skolan snabbt agerar om det förekommer hot, trakasserier eller andra kränkningar. Den tredje delen av arbetet är enskilda lektioner eller temadagar, då eleverna ges möjlighet att diskutera frågor som ingår i kunskapsområdet (Skolverket 2019).

Utöver fördjupande material om hur kunskapsområdet kan integreras i olika ämnen erbjuder Skolverket också olika kompetensutvecklingsinsatser i syfte att få lärare att bli bättre och säkrare i sin undervisning om sex och samlevnad.

4.2 Andra insatser för att stärka sex- och samlevnadsundervisningen

De senaste åren har regeringen gjort flera insatser för att stärka sex- och samlevnadsundervisningen i skolan. Mot bakgrund av bland annat #metoo-upproppen hösten 2017 satsade regeringen i 2018 års vårandringsproposition 50 miljoner kronor på kompetensutvecklingsinsatser via Skolverket. Av dessa medel fördelades 20 miljoner kronor till bättre sex- och samlevnadsundervisning och arbetet mot kränkande behandling i skolan och 20 miljoner kronor till organisationer i civilsamhället som erbjuder kompetensutveckling till skolpersonal. Därutöver fördelades 10 miljoner kronor till organisationer i civilsamhället för utåtriktade kompetensutvecklande insatser för en bättre arbetsmiljö för eleverna, med fokus på arbetet mot sexuella trakasserier.

Mot bakgrund av bland annat Skolinspektionens granskning av kunskapsområdet gav regeringen i juli 2018 Skolverket i uppdrag att analysera om och vid behov föreslå hur undervisningen i kunskapsområdet sex och samlevnad i det obligatoriska skolväsendet, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen bättre kan stödjas genom förtydliganden i läroplanerna för skolformerna. Uppdraget syftade till att stärka kvaliteten och likvärdigheten i sex- och samlevnadsundervisningen. I uppdraget skulle Skolverket särskilt beakta att frågor om hedersrelaterat våld och förtryck, samtycke och pornografi omfattas av sex- och samlevnadsundervisningen. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet i maj 2019 och Skolverkets förslag till ändringar i läroplanerna bereds för närvarande i Regeringskansliet (U2019/02204/S).

Regeringen har även genomfört andra åtgärder för att stärka arbetet med den sexuella och reproduktiva hälsan. Bland annat har regeringen, genom Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU), genomfört satsningar på sexualupplysning på olika språk och sexualupplysning för nyanlända. Regeringen gav vidare 2016 i uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor att i samverkan med den webbaserade ungdomsmottagningen UMO ta fram och sprida en digital plattform med information om hälsa och jämställdhet med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter riktad till nyanlända och asylsökande barn och ungdomar. Uppdraget resulterade i youmo.se. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor tog 2017 fram en vägledning, Youmo i praktiken, med syfte att stödja vuxna som arbetar med barn och unga i hur de kan samtala om frågorna på youmo.se på ett normkritiskt och inkluderande sätt. Under 2018 fick myndigheten ett tilläggsuppdrag att förstärka informationsinsatserna gällande hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive könsstämpning, sexuellt våld, sexuella trakasserier och lagstiftning på området. I augusti 2019 gav regeringen Folkhälsomyndigheten i uppdrag att utarbeta en nationell strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Grundläggande för strategin ska vara en god, jämställd och jämlik sexuell och reproduktiv hälsa i hela befolkningen. Särskilt fokus bör bland annat riktas mot att stärka unga personers steg in i ett positivt sexualliv. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2020.

5. Nuvarande reglering

5.1 Allmänna bestämmelser om examina och krav för examina

Högskoleutbildning ska enligt högskolelagen (1992:1434) ges på tre nivåer: grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. För varje nivå finns i högskolelagen övergripande krav på utbildningen (1 kap. 7–9 a §§). Omfattningen av utbildningen anges i högskolepoäng där heltidsstudier under ett normalt studieår om 40 veckor motsvarar 60 högskolepoäng (6 kap. 2 § högskoleförordningen [1993:100]).

Examina ska avläggas på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå (1 kap. 10 a § högskolelagen). Av examensordningen framgår att examina på grundnivå och avancerad nivå utgörs av generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. Utifrån de krav som finns på utbildning på respektive nivå i 1 kap. högskolelagen anges i en examensbeskrivning för varje examen vilka krav som ska uppfyllas för examen (6 kap. 5 § högskoleförordningen). Examensbeskrivningarna är samlade i examensordningen i bilaga 2 till högskoleförordningen.²

5.2 Förskolläraryrkes-, grundläraryrkes-, ämnesläraryrkes- och yrkesläraryrkesexamen

Förskolläraryrkes-, grundläraryrkes-, ämnesläraryrkes- och yrkesläraryrkesexamen är yrkesexamina på grundnivå eller avancerad nivå. Grundläraryrkesexamen ges med tre inriktningar: grundläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i fritidshem, grundläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 och grundläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6. Ämnesläraryrkesexamen ges med två inriktningar: ämnesläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7–9 och ämnesläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan.

I examensbeskrivningen för respektive läraryrkesexamen framgår vilka krav som ska uppfyllas för examen. Omfattningen av examen anges i antal högskolepoäng. För samtliga läraryrkesexamina anges också vilka områden som ska ingå i utbildningen och hur många poäng varje område ska omfatta. Gemensamt för samtliga läraryrkesexamina är att det för examen krävs att utbildningen omfattar en utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng. Det anges också ett övergripande mål för utbildningen och därefter examensmål uppdelade i tre

² Examina som får utfärdas av Försvärshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet regleras i förordningen (2007:1164) för Försvärshögskolan respektive i förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet.

kategorier: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt. För förskollärary-, grundlärary- och ämneslärary-examen finns också krav på ett examensarbete.

I den utbildningsvetenskapliga kärnan i lärarutbildningarna ingår centrala och generella kunskaper för förskollärare och lärare (prop. 2009/10:89 s. 35 ff.). Områden som ingår i den utbildningsvetenskapliga kärnan är exempelvis förskolans och skolans värdegrund, läroplansteori och didaktik, utveckling, lärande och specialpedagogik och sociala relationer, konflikthantering och ledarskap (examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen).

5.3 Lärarutbildningarna har flera gemensamma examensmål

Lärarutbildningarna har flera gemensamma examensmål. Vissa skillnader i utformningen av målen finns dock. När det gäller barns och elevers utveckling och lärande finns det till exempel för förskollärary-, grundlärary- och yrkeslärary-examen mål om att studenten ska visa sådan kunskap om barns eller barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen. Motsvarande examensmål finns för ämneslärary-examen. För förskollärary-examen ska studenten också visa fördjupad förmåga att möta barnens behov av omsorg och att skapa förutsättningar, inbegripet genom lek och skapande verksamhet, för alla barn att lära och utvecklas. Motsvarande examensmål finns för grundlärary-, ämneslärary- och yrkeslärary-examen där studenten ska visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas. För samtliga lärary-examina ska studenten också visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov.

I samtliga lärary-examina ingår också att studenten ska visa förmåga att kommunicera och förankra förskolan eller skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna. Studenten ska också visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn eller elever samt visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. För grundlärary-examen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska studenten också visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad (examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen).

6. Ett examensmål utvidgas i syfte att säkerställa kompetens om neuropsykiatriska svårigheter

Förslag: Examensmålet att visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov som gäller för förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket ska utvidgas för att säkerställa att detta även inbegriper specialpedagogiska behov hos barn eller elever med neuropsykiatriska svårigheter.

Skälen för förslaget

Som nämnts uppskattas drygt fem procent av barn och ungdomar i Sverige ha någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Det innebär att en till två elever i varje klass kan ha en eller flera neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Därtill finns det också barn och elever med liknande svårigheter, som kan misstänkas ha en neuropsykiatrisk bakgrund, och som också kan behöva specialpedagogiska insatser. En rad rapporter och studier har visat på behovet av ökad kompetens i skolan i fråga om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och det råder bred enighet om att förskollärare och lärare bör få mer kompetens om detta. Kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter behöver därför tillföras förskolan och skolan genom förändrade krav i utbildningarna till förskollärare och lärare. Förskollärare och lärare behöver dels ha en förståelse om vad olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och liknande svårigheter innebär och kunna identifiera vilka typer av specialpedagogiska behov som barn och elever med sådana svårigheter kan ha i förskolan respektive skolan. Exempelvis uppmärksammas pojkar med misstänkt adhd oftare än flickor med samma problematik. Därtill behöver förskollärare och lärare kunna hantera dessa behov, i samverkan med bland annat speciallärare och specialpedagoger, för att på så sätt bättre anpassa lärmiljön och undervisningen för dessa barn och elever.

Under rubriken "Färdighet och förmåga" i examensbeskrivningen för förskolläraryrket och samtliga lärarexamina anges i dag att studenten ska *visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov*. För att säkerställa att studenterna vid examen också besitter en förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov hos barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter bör ett tillägg göras av examensmålen i examensordningen för förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket samt yrkesläraryrket. Det nya examensmålet blir då: *visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, inbegripet*

*specialpedagogiska behov hos elever med neuropsykiatriska svårigheter.*³ Det utökade examensmålet innebär ett ökat fokus på neuropsykiatriska svårigheter inom utbildningarna och ökade krav på vad studenten ska uppnå för examen. Kompletteringen av examensmålet placeras under ”Färdighet och förmåga” då det är viktigt att de blivande förskollärarna och lärarna inte endast får en vetenskaplig grund i området, utan också de konkreta färdigheter och förmågor som krävs för den kommande yrkesutövningen. De föreslagna förändringarna i utbildningarna bedöms leda till att studenterna i högre grad är förberedda för att möta barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter och därmed också göra studenterna bättre rustade för den kommande yrkesverksamheten.

Det åligger varje lärosäte att besluta om sina utbildningars närmare innehåll och utformning, inklusive hur målen ska examineras. För att uppnå examensmålet har lärosätena möjlighet att beakta följande vid utformningen och genomförandet av utbildningarna. För att studenterna ska ha möjlighet att nå förmågan att kunna identifiera specialpedagogiska behov hos barn eller elever med neuropsykiatriska svårigheter kan de dels behöva ha en förståelse för vad olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och liknande svårigheter innebär, för såväl flickor som pojkar, kvinnor som män, och kunna identifiera vilka typer av specialpedagogiska behov som barn och elever med sådana svårigheter kan ha i förskolan respektive skolan. För att studenterna också ska kunna uppnå en förmåga att hantera uppkomna specialpedagogiska behov i samverkan med andra kan det vara betydelsefullt att undervisningen riktar in sig på hur den pedagogiska, fysiska och sociala lärmiljön kan anpassas för att underlätta för barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter. I dessa delar kan det vara centralt att belysa vikten av ett främjande och förebyggande arbete för att skapa tillgängliga lärmiljöer samt hur förskollärare och lärare kan organisera och hantera arbetet tillsammans med speciallärare och specialpedagoger. När det gäller förmågan att hantera specialpedagogiska behov kan det också vara viktigt att studenterna tränas i bemötande och förhållningssätt gentemot barnen och eleverna samt att anpassa undervisningen utifrån de olika ålderskategorierna som studenterna ska arbeta med.

³ För förskolläraryrket blir det fullständiga examensmålet *visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, inbegripet specialpedagogiska behov hos barn med neuropsykiatriska svårigheter.*

7. Ett nytt examensmål införs i syfte att säkerställa kompetens om sex och samlevnad

Förslag: Examensmålet att visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad som gäller för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska införas även för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem och med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3. Examensmålet ska även införas för ämneslärarexamen och yrkeslärarexamen.

Skälen för förslaget

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt kunskap om sex och samlevnad är prioriterade frågor för regeringen. Alla elever har rätt till en bra undervisning i sex och samlevnad. En sex- och samlevnadsundervisning av hög kvalitet kräver belysning av olika perspektiv, där elever görs delaktiga och där lärare har rätt kompetens att undervisa i kunskapsområdet. Skolinspektionens granskning av kunskapsområdet visar att undervisningen numera bedrivs ämnesintegrerat på de flesta skolor. Trots det anser många lärare att det är svårt att undervisa om sex och samlevnad och att mer utbildning i frågorna behövs. Skolinspektionen menar att det finns en risk att bristande kompetens hos lärare kan leda till att elever inte får utveckla ett förhållningsätt till frågor som rör identitet, sexualitet och relationer och som stämmer överens med skolans värdegrund. Kompetens i fråga om sex och samlevnad behöver därför tillföras skolan genom förändrade krav i utbildningarna till grundlärare, yrkeslärare och ämneslärare.

Det är av stor vikt att nyexaminerade lärare har en grundläggande kompetens om kunskapsområdet och besitter en förmåga att både reflektera och kommunicera kring dessa frågor. I dag är det endast grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 som har ett särskilt examensmål som rör sex och samlevnad. Examensmålet lyder att studenten ska *visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad*. För att säkerställa att samtliga blivande lärare utvecklar en förmåga att kunna kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad bör ett likalydande examensmål som det som i dag ingår i grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 införas i samtliga inriktningar av grundlärarexamen, samtliga inriktningar av ämneslärarexamen och i yrkeslärarexamen. Det är centralt att målet placeras

under ”Färdighet och förmåga” då det är viktigt att studenterna inte endast besitter faktakunskaper om sex och samlevnad, utan också kan uppvisa en förmåga att från olika perspektiv både reflektera och kommunicera kring frågorna. På så sätt ökar möjligheterna att undervisningen i skolan inte endast begränsas till lärande om faktakunskaper om sex och samlevnad utan att eleverna också ges möjlighet att diskutera och reflektera över frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad. Förslaget bedöms leda till att studenterna i högre grad är förberedda för att bedriva en sex- och samlevnadsundervisning av hög kvalitet och därmed också är mer förberedda för den kommande yrkesverksamheten.

Det finns i dag redan andra mål i lärarutbildningarna som delvis knyter an till begrepp som omfattas av kunskapsområdet sex och samlevnad. Till exempel att studenten ska visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten samt visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever. Det åligger varje lärosäte att besluta om sina utbildningars närmare innehåll och utformning, inklusive hur målen ska examineras. För att uppnå examensmålet har lärosätena möjlighet att beakta följande vid utformningen och genomförandet av utbildningarna. För att studenterna ska ha möjlighet att nå målet är det centralt att studenterna undervisas och tränas i hur frågorna kan integreras i specifika undervisningsämnen. Det kan också vara viktigt att utbildningen fokuserar på hur frågor om identitet, sexualitet och samlevnad kan integreras i skolans värdegrundsarbete. För att studenten ska uppnå examensmålet kan det till exempel också vara viktigt att studenten får träna i samtalsmetodik och att leda diskussioner om frågorna samt delta i reflekterande övningar kopplade till frågor om identitet, sexualitet och samlevnad.

8. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Ändringarna i högskoleförordningen ska träda i kraft den 1 januari 2021 och ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som bedrivs och examina som utfärdas efter utgången av juni 2021.

Äldre bestämmelser ska gälla för utbildning som bedrivs och för examina som utfärdas före den 1 juli 2021. Äldre bestämmelser ska också gälla i fråga om examina som utfärdas efter utgången av juni 2021, om den utbildning som examensbeviset omfattar har slutförts i sin helhet dessförinnan.

Den som före den 1 juli 2021 har påbörjat en utbildning till förskollärare, yrkeslärare, grundlärare eller ämneslärare enligt de äldre bestämmelserna ska ha rätt att slutföra sin utbildning för att få en examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst till och med utgången av juni 2025 när det gäller yrkeslärarexamen och längst till och med utgången av juni 2029 när det gäller förskolläraryrkes-, grundläraryrkes- och ämnesläraryrkesexamen.

Den som före den 1 juli 2021 har antagits till en utbildning till förskollärare yrkeslärare, grundlärare eller ämneslärare enligt de äldre bestämmelserna men har fått anstånd till tid därefter med att påbörja utbildningen, ska anses ha antagits till en utbildning för att få en examen enligt de nya bestämmelserna.

Skälen för förslaget

De föreslagna ändringarna i examensbeskrivningen för förskolläraryrkes-, yrkesläraryrkes-, grundläraryrkes- och ämnesläraryrkesexamen bör träda i kraft så snart som möjligt. Innan ändringarna kan börja tillämpas behöver de universitet, högskolor och enskilda utbildningsanordnare som i dag erbjuder utbildning till förskolläraryrkes-, yrkesläraryrkes-, grundläraryrkes- eller ämnesläraryrkeslärare få tid att anpassa utbildningen. Mot denna bakgrund föreslås att de nya bestämmelserna bör träda i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som bedrivs och examina som utfärdas efter utgången av juni 2021. De äldre bestämmelserna bör gälla för utbildning som bedrivs och för examina som utfärdas före den 1 juli 2021. Äldre bestämmelser bör också gälla i fråga om examina som utfärdas efter utgången av juni 2021, om den utbildning som examensbeviset omfattar har slutförts i sin helhet dessförinnan.

De studenter som före den 1 juli 2021 har påbörjat sin utbildning enligt de äldre bestämmelserna bör ha rätt att slutföra sin utbildning för att få en examen enligt de äldre bestämmelserna. Detta bör gälla längst till och med en viss tid beroende på utbildningens längd.

Det bedöms rimligt att de nya examensmålen ska gälla för alla studenter som påbörjar sin utbildning efter utgången av juni 2021. De studenter som dessförinnan har antagits till en utbildning enligt de äldre bestämmelserna men har fått anstånd till tid därefter med att påbörja utbildningen bör anses ha antagits till en utbildning enligt de nya bestämmelserna.

9. Konsekvenser

9.1 Berörda av regleringen

Universitet och högskolor med tillstånd att utfärda förskolläraryrkes-, grundläraryrkes-, ämnesläraryrkes-, och yrkesläraryrkesexamen berörs av förslagen. Vidare berörs skolhuvudmännen, de studenter som avser att studera på berörda utbildningar samt barn, elever och deras familjer.

9.2 Konsekvenser för universitet och högskolor

För de universitet och högskolor med tillstånd att utfärda förskolläraryrkes-, grundläraryrkes-, ämnesläraryrkes-, och yrkesläraryrkesexamen kommer förslaget att innebära ett visst arbete med att anpassa utbildningen efter de nya examensmålen. Förslagen kan vidare komma att innebära ett ökat behov av fortbildning eller kompetensutveckling för de högskolelärare som utbildar blivande förskollärare och lärare. Förändringarna bedöms kunna genomföras inom ramen för lärosätenas nuvarande anslag.

9.3 Konsekvenser för skolhuvudmännen

Förslagen bedöms innebära att nytexaminerade förskollärare och lärare är bättre förbereda på att möta behoven hos barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter. Förslagen bedöms också innebära att nytexaminerade lärare är bättre förberedda för att bedriva undervisning i sex och samlevnad. Förslagen bedöms därför vara positiva för skolhuvudmännen som ansvarar för utbildningen. Förslagen bedöms inte medföra några ökade kostnader för huvudmännen. Förslagen påverkar inte lärarförsörjningen i övrigt.

9.4 Konsekvenser för studenter

Förslagen innebär att studenter på förskolläraryrkes-, grundläraryrkes-, ämnesläraryrkes- och yrkesläraryrkesutbildningarna får en ökad kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter under utbildningen. Förslagen innebär därmed också ökade krav på vad studenten ska uppnå för respektive examen. Ändringarna bedöms bidra till att studenter som får examen ges bättre förutsättningar att möta de krav som yrkesverksamheten ställer. Förslagen påverkar inte utbildningarnas längd. Bedömningen är att studenternas anställningsbarhet påverkas positivt.

Förslagen innebär att studenter på utbildningar som leder till grundläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i fritidshem, grundläraryrkesexamen med

inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3, ämneslärarexamen och yrkeslärarexamen får en ökad kompetens att undervisa i frågor som ingår i kunskapsområdet sex och samlevnad. Förslagen innebär därmed också ökade krav på vad studenten ska uppnå för respektive examen. Ändringarna bedöms bidra till att studenterna som får examen ges bättre förutsättningar att möta de krav som yrkesverksamheten ställer. Förslagen påverkar inte utbildningarnas längd. Bedömningen är att studenternas anställningsbarhet påverkas positivt.

9.5 Konsekvenser för barn, elever och deras familjer

Förslagen innebär att behoven hos barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter kommer att kunna mötas på ett bättre sätt, vilket är positivt för barnen, eleverna och deras familjer. Förslagen bedöms också innebära att elever får en bättre undervisning i sex och samlevnad, vilket är positivt för eleverna.

Förslagen i promemorian bedöms inte medföra några negativa konsekvenser för barnen, eleverna och deras familjer.

9.6 Konsekvenser i fråga om jämställdhet mellan kvinnor och män och integrationspolitiska konsekvenser

Förslagen om ökad kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter bland blivande förskollärare och lärare bedöms påverka både pojkar och flickor positivt. Då det finns statistik som tyder på att det kan finnas ett mörkertal i fråga om upptäckt av neuropsykiatriska svårigheter hos flickor (se avsnitt 3.2) kan förändringarna särskilt leda till att fler flickor med neuropsykiatriska svårigheter upptäcks i högre utsträckning och därmed får en bättre utbildning än tidigare. Förslagen om ökad kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter bedöms inte ha några konsekvenser för integrationspolitiken.

Förslagen om ökad kompetens i sex och samlevnad bedöms påverka jämställdheten positivt. Förslagen om ökad kompetens i sex och samlevnad bedöms också kunna påverka integrationspolitiken positivt. En förbättrad kompetens hos blivande lärare i frågor om sex och samlevnad bedöms kunna leda till att nyanlända elever får ökad kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i Sverige.

9.7 Konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden

Förslagen bedöms komma att bidra till en bättre efterlevnad av Sveriges internationella åtaganden, såsom FN:s konvention om barnets rättigheter och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Förslagen bedöms inte ha några konsekvenser i övrigt för Sveriges internationella åtaganden.

9.8 Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen

Förslagen innebär inte några nya skyldigheter för kommunerna eller bedöms få några negativa konsekvenser för kommunala skolhuvudmän (se även avsnitt 9.3). Förslagen bedöms därför inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen.

9.9 Konsekvenser för företag

Förslagen bedöms inte medföra att tidsåtgång eller administrativa kostnader ökar. Förslagen bedöms inte medföra andra kostnader eller förändringar. Förslagen bedöms inte ha någon påverkan på konkurrensförhållandena för företagen. Förslagen bedöms inte få någon övrig påverkan på företagen. För konsekvenser för skolhuvudmän som är företag, se avsnitt 9.3.

9.10 Särskild hänsyn till små företag

Förslagen påverkar inte regleringen om vilka förskollärare och lärare skolhuvudmännen får anställa eller låta undervisa vid förskolan eller skolan. Det behöver därför inte tas någon särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Referenser

- Andersson, I., Liljefors Persson, B., Olsson, H., (2016). *En kartläggning av kursplaner som relaterar till kunskapsområdet sexualitet och samlevnad i svenska lärarutbildning 2016. Med särskilt fokus på hiv, sexuellt överförbara sjukdomar (STI) och SRHR.*
- Barnombudsmannen (2016). *Respekt - Barn med funktionsnedsättning om samhällets stöd.*
- Folkhälsomyndigheten (2017). *Sexualitet och hälsa bland unga i Sverige UngKAB15 – en studie om kunskap, attityder och beteende bland unga 16–29 år.*
- Folkhälsomyndigheten (2019) *Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Sverige 2017. Resultat från befolkningsundersökningen SRHR2017.*
- Karolinska institutet (2018). *Inkluderingsarbete för barn och ungdomar vid svenska skolor: en kartläggning bland 4778 anställda vid 68 skolor. Rapport 2018-04-16.*
- Skolinspektionen (2014). *Skolsituationen för elever i grundskolan med diagnos inom ADHD. Rapport nr. 2014:9.*
- Skolinspektionen (2018). *Sex- och samlevnadsundervisning. Tematisk kvalitetsgranskning 2018.*
- Skolverket (2019). *Sex- och samlevnadsundervisning – en introduktion. Jämställdhet, sexualitet och relationer i läroplanerna. Informationsmaterial 2019.*
- Socialstyrelsen (2019). *Behov av nationella kunskapsstöd inom området neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Behovs- och problemanalys avseende god vård.*
- Specialpedagogiska skolmyndigheten (2013). *Årsredovisning 2013.*
- Specialpedagogiska skolmyndigheten (2015). *Årsredovisning 2015.*
- Specialpedagogiska skolmyndigheten (2018). *Årsredovisning 2018.*
- Utbildningsdepartementet (2017). *Specialpedagogisk kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter. Promemoria 2017-03-22.*

Utbildningsdepartementet (2017b). *Bättre skolgång för barn med behov av särskilt stöd*. Pressmeddelande 2017-11-16.

13

Barn och utbildning
Fredrik Johnsson
0479- 528 478
fredrik.johnsson@osby.se

Remissvar Kulturnämnden, Region Skåne

Dnr BUN/2020:81 800

Barn och utbildning förslag till Barn- och utbildningsnämnden

Barn och utbildningsnämnden beslutar att

- ställa sig bakom remissvaret gällande Regional Kulturplanen för Skåne 2021-2024

Sammanfattning av ärendet

Regional kulturplan för Skåne 2021-2024 är ett regionalt prioriteringsverktyg och ett underlag i dialogen om statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Kulturplanen är framtagen i samverkan med och i samråd med Skånes kommuner och kulturliv, och pekar ut Region Skånes utvecklingsfokus för att nå de nationella och regional kulturpolitiska målen. Kulturplanen resurssätts årligen i kulturnämndens verksamhetsplan och budget under planperioden.

Kulturplanen vilar på tre bärande principer som är utgångspunkten för region Skånes kulturpolitik: kulturens egenvärde, kulturens demokratiska grund och kulturens kraft i samhällsbygget. Tillsammans med de kulturpolitiska målen utgör principerna ett fundament för det långsiktiga utvecklingsarbetet i Skåne.

Region Skåne vill agera som en strategisk möjliggörare och flytta fram positionerna när det gäller att skapa förutsättningar för ett rikt och inkluderande kulturliv som bidrar till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar samhällsutveckling. Globala megatrender som klimatförändringar, globalisering, migration, urbanisering, den demokratiska utvecklingen och digitaliseringen medför nya utmaningar som inte bara kan knytas till enskilda konst- eller kulturområden, utan är gemensamma för sektorn. Därför fokuserar kulturplanen på tvärgående utvecklingsområden som utgår från en helhetssyn på de utmaningar och möjligheter som finns på kulturområdet. Kulturplanens utvecklingsområde ska bidra till en väl fungerande kulturell infrastruktur för produktion och förmedling av konst och kultur, där erfarenheter kan delas, kompetens överföras och upplevelser spridas.

Konsten och kulturen står i centrum i arbetet med kulturplanens utvecklingsområde. Region Skånes kulturpolitiska uppdrag omfattar utvecklingsarbetet inom antal konst- och kulturområden, i planen benämnda som verksamhetsområden. Några av dem är definierade i den statliga förordningen (2010:2012) om fördelningen av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, medan andra är definierade av Region Skåne i dialog med kommunerna och kulturlivet. Den regional kulturplanen inkludera allts flera verksamhetsområden än vad den statliga förordningen kräver och omfattar hela det regionala kulturpolitiska uppdraget. Utvecklingsambitionerna, snarar än var pengarna kommer ifrån är i fokus i kultursamverkansmodellen i Skåne.

1. Hur ser ni på de fem utvecklingsområdenas fokus och inriktning? Är det något perspektiv som saknas?

Kommentar: Osby kommun ställer sig positiv till de fem prioriterade utvecklingsområdena och att Region Skåne vill agera som en strategisk möjliggörare och flytta fram positionerna när det gäller att skapa goda förutsättningar för ett rikt och inkluderande kulturliv.

Vi vill även lyfta fram vikten av den medskapande delen av kulturen där musikskolan är en viktig del och där delaktigheten i aktivt skapande processer är värdefullt. Den nyligen presenterade kulturanalysens samlade kunskap visar på tydliga samband mellan delaktighet i kulturlivet och socioekonomiska faktorer. Man kunde där se att de reformer och satsningar som hittills genomförts för att bredda delaktigheten varit otillräckliga för att bryta dessa samband. Vi vill möta med en bredd av kulturyttringar som möter, utvecklar och engagerar medborgarna. Vi vill också undanröja hinder för deltagande och inkluderande, inte minst geografiska och sociala. Kultur, som i detta sammanhang är ur ett estetiskt perspektiv, ska vara något som speglar det samhälle vi lever i och något som man som medborgare ska kunna relatera till. I många delar av landet präglas kulturutbudet av sårbarhet då det är knutet till ett fåtal aktörer. Om kommuners och regioners ansträngda ekonomi leder till nedskärningar på kulturområdet kan detta komma att slå hårt mot kulturutbudet i delar av landet, och därmed mot likvärdigheten. Osby kommun kan inte se att man gjort någon barnkonventionsanalys på remissen när barn och unga är en prioriterad grupp och saknar även seniorers perspektiv när man vet att denna åldersgrupp ökar och att även de ska kunna ha rikt folkhälsa- och kulturliv.

2. Vilka utvecklingsinsatser är mest angelägna för er under planperioden? Hur ser ni att den regionala kulturplanen kan utgöra ett stöd i ert eget arbete?

Kommentar: Osby kommun har ett kultur och fritidspolitiskt program 2015-2022 som godkändes på kommunfullmäktige 2015-06-16 och en biblioteksplan för 2019- 2022 som godkändes i kommunfullmäktige 2019-02-27. I den planen jobbar vi mot dessa målen:

- År 2022 har antalet besökare till folkbiblioteket i Osby kommun ökat med 10 % jämfört med år 2018. Målet mäts via Kolada.se, besök på hemsidan och youtube.
- År 2022 ska antalet utlån till barn och unga ha ökat med 10 % jämfört med år 2018. Målet mäts via Kolada.se
- År 2022 ska 100 % av personalen på biblioteket ha fått utbildning i bemötande/värdskap samt ha fått tillgängliggöra sig kunskap om behov/önskemål hos de olika målgrupperna som biblioteket vänder sig till.

Sedan 2017 har vi även en verksamhetsplan för kultur och fritid som revideras årligen utifrån fullmäktiges målområden och barn och utbildningsnämndens nämndmål. I denna planen lägger vi stor vikt vid följande:

- Kultur och fritid ska arbeta för tillgängliga, attraktiva och hållbara mötesplatser som främjar delaktighet i samhället
- Kultur och fritid ska erbjuda och synliggöra en bredd av aktiviteter och arrangemang med hög kvalité som ger kommuninvånarna möjlighet att utvecklas
- Kultur och fritid skall aktivt visa och främja ett normkritiskt synsätt och positivt påverkar attityder och värderingar

3. Samverkan är viktig i genomförandet av kulturplanen. Har ni förslag på förändring av formerna för er dialog med Region Skåne under nästa planperiod?

Kommentar: Osby kommun ser positivt på de övergripande strategierna för samverkan. Av särskild vikt är att ha ett gemensamt fokus på konst och kulturutveckling ur ett helhetsperspektiv och att man möjliggör så att hela Skånes bredd och spets kommer att tas tillvara på.

Det är av stor vikt att kulturens roll inom andra områden som till exempel vården, skolan, näringslivet, stadsplaneringen och arbetsmarknaden lyfts fram och utvecklas tillsammans med relevanta aktörer.

Osby kommun ser positivt på att hela Skåne ska leva och vill poängtera vikten av att det då skapas mötesplatser för de mindre kommunerna med liknande förutsättningar för att kunna träffas och hitta samarbetsformer tillsammans.

Vi hade även gärna sett att remissarbetet kom ut tidigare på grund av den tiden man får på sig att ta fram ett bra underlag för den politisk processen.

Barnkonsekvensanalys

Se barnkonsekvensanalys daterad 2020-03-03.

Beslutsunderlag

Remissversion regional kulturplan för Skåne 2021-2024

Förfrågan om yttrande

Kultur och fritidspolitisk program

Biblioteksplan

Verksamhetsplan 2020 för kultur och fritid

Barnkonsekvensanalys

Eva Andersson

Förvaltningschef

Fredrik Johnsson

Kultur och Fritidschef

Beslutet skickas till

Barn och utbildningsförvaltningen

Region Skånes kulturförvaltning

Kulturnämnden

Cecilia Widberg
Utvecklare/processledare kultursamverkansmodellen
Cecilia.widberg@skane.se

REMISSBREV

Datum
2020-02-17

1 (2)

Ärendenummer
2019-POL000112

Kulturnämnd eller motsvarande i
Skånes kommuner
Kommunförbundet Skåne
Länsstyrelsen i Skåne län

Förfrågan om yttrande

Sedan 2011 deltar Region Skåne i kultursamverkansmodellen. Det innebär att Region Skåne fördelar statsbidrag för regional kulturverksamhet baserat på en regional kulturplan som är framtagen i samverkan med kommunerna och i samråd med kulturlivet.

Region Skånes kulturnämnd beslutade den 13 februari 2020 om att remittera förslag till Regional kulturplan för Skåne 2021-2024 och välkomnar nu kommunernas kulturnämnder eller motsvarande, Kommunförbundet Skåne samt Länsstyrelsen i Skåne län att **senast den 15 april 2020** yttra sig över kulturplanen.

Yttrandena kommer att ingå som underlag i beredningen av den regionala kulturplanen. Beslut om regional kulturplan för Skåne 2021-2024 fattas av Region Skånes kulturnämnd den 18 juni och av Regionfullmäktige den 6 oktober 2020.

Region Skånes kulturnämnd önskar särskilt svar på följande frågor:

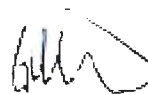
- Hur ser ni på de fem utvecklingsområdenas fokus och inriktning? Är det något perspektiv som saknas?
- Vilka utvecklingsinsatser är mest angelägna för er under planperioden? Hur ser ni att den regionala kulturplanen kan utgöra ett stöd i ert eget arbete?
- Samverkan är viktig i genomförandet av kulturplanen. Har ni förslag på förändring av formerna för er dialog med Region Skåne under nästa planperiod?

Vi ser gärna att ni i yttrandets inledning sammanfattar era synpunkter. Yttrandena ska vara inkomna **senast den 15 april 2020** till Region Skånes kulturförvaltning, 205 25 Malmö eller till kultur@skane.se. Yttrandena kommer att publiceras på Region Skånes hemsida.

Med vänliga hälsningar

Magnus Lunderquist
Ordförande

Gitte Grönfeld Wille
Kulturchef

BUN/2020:81

800

Regional kulturplan för Skåne 2021-2024

Remissversion

REMISSVERSION

Ett inkluderande kulturliv för alla	4
Introduktion	5
1 Kulturpolitiska utgångspunkter	7
Kulturens egenvärde	7
Kulturens demokratiska grund	7
Kulturens kraft i samhällsbygget	7
2 Kulturpolitiska mål	8
2.1 Region Skånes kulturpolitiska mål	8
2.2 Nationella kulturpolitiska mål	8
2.3 Kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin	8
2.4 Kulturplanen och Agenda 2030	9
3 Utvecklingsområden	11
3.1 Delaktighet och medskapande	11
3.2 Konstnärligt skapande	13
3.3 Kulturens rum och platser	15
3.4 Barns och ungas rätt till kultur	16
3.5 Digital utveckling	18
4 Metoder	20
4.1 Strategisk finansiering	20
4.2 Samverkan	21
4.3 Kunskapsutveckling	22
5 Verksamhetsområden	22
5.1 Biblioteksverksamhet	22
5.2 Bildkonst, form och design	23
5.3 Film, spel och rörlig bild	24

REMISSVERSION

5.4 Folkbildning.....	25
5.5 Gestaltad livsmiljö	25
5.6 Kultur och hälsa	26
5.7 Kulturarv	26
5.8 Kulturella och kreativa näringar	27
5.9 Litteratur och serier.....	27
5.10 Scenkonst och musik.....	28
6 Kulturplanens sammanhang	29
6.1 Kulturpolitisk organisation	29
6.2 Kultursamverkansmodellen i Skåne	29
6.3 Internationalisering	30
6.4 Interregional samverkan.....	31
6.5 Lagstiftning på kulturområdet.....	31
7 Genomförande och uppföljning.....	32
7.1 Samverkan och samråd	33
7.2 Uppföljning	33

Ett inkluderande kulturliv för alla

Du håller remissversionen av regional kulturplan för Skåne i din hand. Kulturplanen beskriver hur Region Skåne vill bidra till utvecklingen av konst och kultur för alla som bor och verkar här. Kulturen för oss samman, ger oss nya berättelser och vidgar våra perspektiv så att vi kan lära oss mer om oss själva, om varandra och om livet. Med kunskap och insikt om andra människors liv stimuleras vår nyfikenhet och därmed vår förståelse och tolerans gentemot andra människor – en viktig framgångsfaktor i utvecklingen av ett hållbart samhälle.

Investeringar i konst och kultur ger utdelning långt utanför den traditionella kultursektorn. Kulturens värde kan och ska dock inte mätas i samhällsnytta. Värdet finns i själva konsten som produceras, i den konstnärliga processen och i upplevelsen. Även om konst och kultur genererar ytterligare värden i samhället måste utgångspunkten alltid vara att kulturen är en obunden kraft som skapas i sin egen rätt. Att slå vakt om konstens frihet och egenvärde är därför en förutsättning för kulturens utveckling.

Kulturens egenvärde stärker konstens och kulturens unika förmåga att förmedla människors berättelser, erfarenheter och tankar som utvecklar vår förmåga att se världen med andras ögon och förstå den på nya sätt. Det gör den till en viktig dimension i alla demokratier. Kulturen är en kraft som kan bidra till att utveckla demokratins former, yttrandefriheten och synen på alla människors lika värde.

Kulturens egenvärde utesluter självklart inte att den skapar värden på andra områden. Kulturen har en viktig plats i samhällsbygget eftersom ett levande konst- och kulturliv bidrar till en mångfald av stimulerande och hållbara livsmiljöer och offentliga rum med sociala och kulturella värden som stärker framtidstro och livskvalitet.

Vår utmaning är att vi måste börja jobba på ett annat sätt för att kunna nå målet om ett kulturliv som alla har förutsättningar att känna sig delaktiga och inkluderade i. Den offentligt finansierade kulturen är alltså i huvudsak något som kommer grupper med hög utbildning, hög inkomst eller har föräldrar med motsvarande bakgrund till del. Vi kommer därför i den kommande kulturplaneperioden jobba med tvärgående utvecklingsområden, ha fokus på de gemensamma utmaningarna i sektorn.

Våra kulturvanor sätter vi i barndomen, framför allt under skoltiden, och tar dem med oss in i vuxenlivet. Kulturpolitiken kan inte ensamt förändra detta. Vi inom kulturpolitiken behöver kroka arm med andra politikområden till exempel utbildningspolitiken, för att vi ska se till att den av oss tillsammans finansierade kulturen är för alla.

Samarbetet med kommunerna är en viktig framgångsfaktor, tillsammans kan vi anta de samhällsutmaningar som vi står inför. Kulturpolitiken kan inte lösa allt men tillsammans kan vi uträtta mycket. Vi behöver bredda perspektiven, se offentlig finansiering på kulturområdet som investeringar i ett framtida samhälle för alla som bor och verkar i Skåne. Kulturplanen som du håller i din hand ger oss förutsättningar att göra just detta – att på bred front blir mer relevanta och angelägna utvecklingsaktörer för ett bättre och mer hållbart Skåne!

Magnus Lunderquist (KD)

Kulturnämndens ordförande

Cristina Glad (L)

1:e vice ordförande

Introduktion

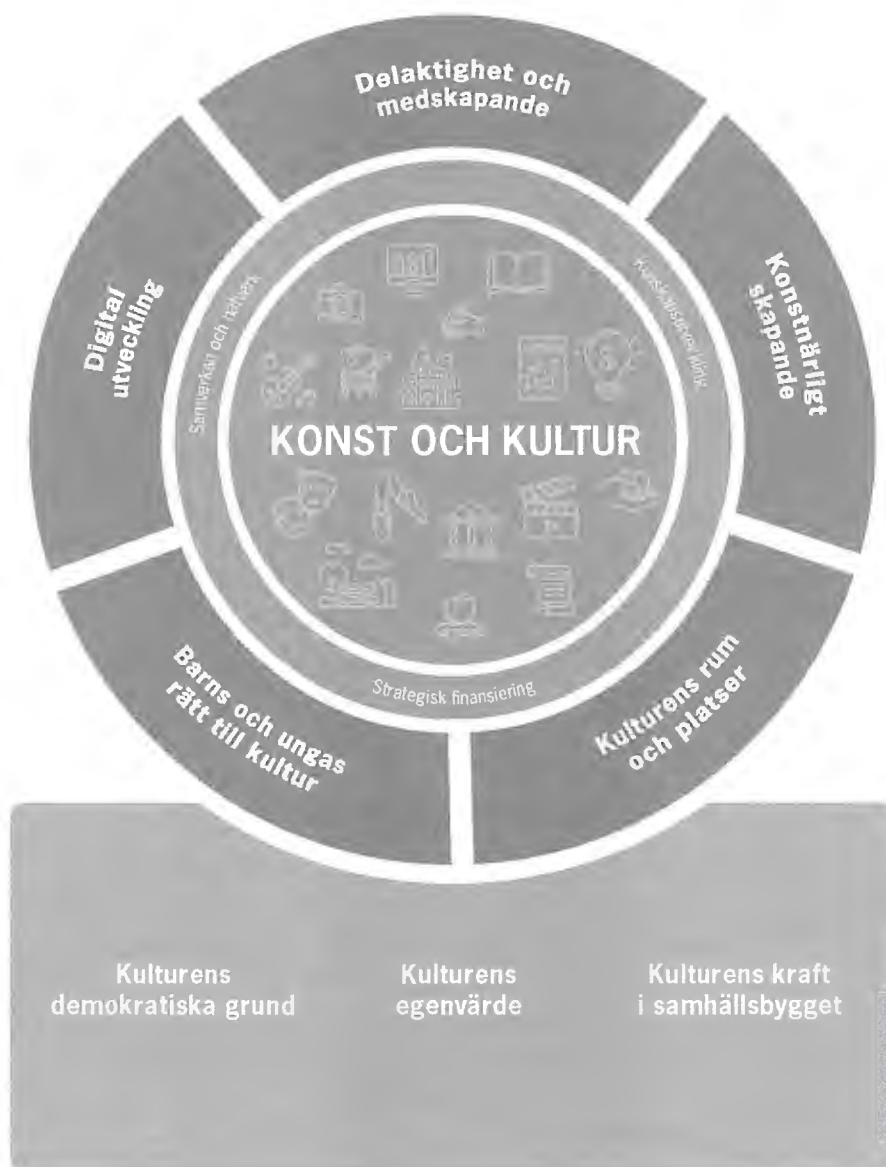
Regional kulturplan för Skåne 2021-2024 är ett regionalt prioriteringsverktyg och ett underlag i dialogen med staten om statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Kulturplanen är framtagen i samverkan och samråd med Skånes kommuner och kulturliv, och pekar ut Region Skånes utvecklingsfokus för att nå de nationella och regionala kulturpolitiska målen. Kulturplanen resurssätts årligen i kulturnämndens verksamhetsplan och budget under planperioden.

Kulturplanen vilar på tre bärande principer som är utgångspunkterna för Region Skånes kulturpolitik: kulturens egenvärde, kulturens demokratiska grund och kulturens kraft i samhällsbygget. Tillsammans med de kulturpolitiska målen utgör principerna ett fundament för det långsiktiga utvecklingsarbetet i Skåne.

Region Skåne vill agera som en strategisk möjliggörare och flytta fram positionerna när det gäller att skapa goda förutsättningar för ett rikt och inkluderande kulturliv som bidrar till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar samhällsutveckling. Globala megatrender som klimatförändringar, globalisering, migration, urbanisering, den demografiska utvecklingen och digitalisering medför nya utmaningar som inte bara kan knytas till enskilda konst- eller kulturområden, utan är gemensamma för sektorn. Därför fokuserar kulturplanen på tvärgående utvecklingsområden som utgår från en helhetssyn på de utmaningar och möjligheter som finns på kulturområdet. Kulturplanens utvecklingsområden ska bidra till en väl fungerande kulturell infrastruktur för produktion och förmedling av konst och kultur, där erfarenheter kan delas, kompetens överföras och upplevelser spridas.

Konsten och kulturen står i centrum i arbetet med kulturplanens utvecklingsområden. Region Skånes kulturpolitiska uppdrag omfattar utvecklingsarbete inom ett antal konst- och kulturområden, i planen benämnda som verksamhetsområden. Några av dem är definierade i den statliga förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, medan andra är definierade av Region Skåne i dialog med kommunerna och kulturlivet. Den regionala kulturplanen inkluderar alltså fler verksamhetsområden än vad den statliga förordningen kräver och omfattar hela det regionala kulturpolitiska uppdraget. Utvecklingsambitionerna, snarare än var pengarna kommer ifrån, är i fokus i kultursamverkansmodellen i Skåne.

1 Kulturpolitiska utgångspunkter

Kulturplanen och de regionala kulturpolitiska målen vilar på tre bärande principer som är utgångspunkterna för Region Skånes kulturpolitik: kulturens egenvärde, kulturens demokratiska grund och kulturens kraft i samhällsbygget. Tillsammans med de kulturpolitiska målen utgör principerna grunden för det långsiktiga utvecklingsarbetet i regionen.

KULTURENS EGENVÄRDE

Kulturens egenvärde och oberoende är centralt i Region Skånes kulturpolitik. Kulturen svarar mot ett grundläggande behov hos människor att förstå sig själva och varandra – den ger perspektiv och insikter. Kulturens värde kan inte i första hand mätas i samhällsnytta, utan finns i själva konsten som produceras, i den konstnärliga processen och i upplevelsen. Även om konst och kultur genererar ytterligare värden i samhället måste utgångspunkten alltid vara att kulturen är en obunden kraft som skapas i sin egen rätt, på sina egna villkor. Att slå vakt om konstens frihet och kulturskaparnas självständighet är därför en förutsättning för kulturens utveckling. I det sammanhanget är det också viktigt att upprätthålla principen om armlängds avstånd. Den politiska nivån beslutar om mål, riktlinjer och ekonomiska ramar medan kulturens innehåll och bedömningen av det överläts till sakkunniga.

KULTURENS DEMOKRATISKA GRUND

Konstens och kulturens unika förmåga att förmedla människors berättelser, erfarenheter och tankar stärker möjligheterna att se världen med andras ögon och förstå den på nya sätt. Genom att lyfta och spegla viktiga samhällsfrågor ur olika perspektiv kan kulturen stärka och sprida det ständiga samtal som är förutsättningen för en levande och stark demokrati. Kultur kan provocera, väcka debatt, och utmana våra föreställningar. Den kan kritisera, ifrågasätta och ge mod att agera. Då bidrar kulturen till fri åsiktsbildning som ligger till grund för demokratin. Konst och kultur erbjuder en bredd av möjligheter till uttryck och intryck, ger människor redskap för att nyttja yttrandefriheten och delta i ett fritt meningsutbyte. Kulturen kan ge röst åt fler.

KULTURENS KRAFT I SAMHÄLLSBYGGET

En långsiktigt hållbar samhällsstruktur med ett rikt kulturliv, föreningsliv och stort ideellt engagemang utgör ett kitt i samhället och medverkar till sammanhållning och gemenskap. Ett levande konst- och kulturliv bidrar till en mångfald av stimulerande och hållbara livsmiljöer och offentliga rum med sociala och kulturella värden, vilket gör Skåne till en attraktiv plats för boende och besökare. Kultursektorn bidrar till inkluderande tillväxt vad gäller både sysselsättning och individstärkande aspekter, integration, samt att stärka och utveckla de kulturella och kreativa näringarna. Kultursektorns kreativitet och innovationskraft främjar näringslivets kapacitet till nyskapande lösningar för en hållbar utveckling. För att dra nytta av kulturens kraft i samhällsbygget och stärka framtidstro och livskvalitet på lång sikt, krävs att kulturen tar plats i samhällsplaneringen. Genom systematisk samverkan med andra politikområden skapar kulturpolitiken förutsättningar för goda och hållbara livsmiljöer ur såväl ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv.

2 Kulturpolitiska mål

Den regionala kulturplanen tas fram inom ramen för kultursamverkansmodellen, en nationell kulturpolitisk reform som ska föra kulturen närmre medborgarna genom ökat samspel mellan den statliga, regionala och kommunala nivån. Via kultursamverkansmodellen fördelar Region Skåne vissa statliga medel till regional kulturverksamhet. Den regionala kulturplanen visar Region Skånes utvecklingsfokus för att uppnå de nationella och regionala kulturpolitiska målen.

2.1 REGION SKÅNES KULTURPOLITISKA MÅL

Hela Skåne ska utveckla och ha tillgång till ett rikt och dynamiskt kulturliv av hög kvalitet med både bredd och spets som fler ska ha förutsättningar att delta i och ta del av på lika villkor.

Region Skåne ska verka för ett ökat konst- och kulturutbud av hög kvalitet samt bidra till att kultur är tillgängligt i hela Skåne. Detta förutsätter en hållbar finansiering, en väl fungerande kulturell infrastruktur samt ett ökat samspel inom kultursektorn och med andra samhällsområden.

Fler människor ska oavsett individuella och geografiska förutsättningar ha tillgång till ett brett och varierat utbud och en mångfald av berättelser. Fler ska ha möjlighet att skapa och uttrycka sig genom kultur.

2.2 NATIONELLA KULTURPOLITISKA MÅL

De nationella kulturpolitiska målen beslutades av riksdagen 2009:

”Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå de nationella kulturpolitiska målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur”

2.3 KULTURPLANEN OCH DEN REGIONALA UTVECKLINGSSTRATEGIN

Kulturplanen är en del av den regionala utvecklingsstrategin. Kulturpolitiken ska bidra till förverkligandet av visionen om *Det öppna Skåne 2030* och dess sex målsättningar.¹

¹ Texterna om *Det öppna Skåne 2030* samt de sex målsättningarna är hämtade från den reviderade versionen av Skånes regionala utvecklingsstrategi som är ute på remiss till den 15 februari 2020. Reviderad regional utvecklingsstrategi planeras för beslut av regionfullmäktige i juni 2020.

REMISSVERSION

Det öppna Skåne 2030 är en långsiktig strategisk plan för att hantera Skånes utmaningar och utveckla regionen i en hållbar riktning. Visionen visar riktningen för det regionala utvecklingsarbetet och ska nås genom att stat, region, kommun, näringsliv, idéburen sektor och lärosäten arbetar tillsammans, över kommun-, läns- och nationsgränser:

Skåne år 2030 är öppet. Öppet i sinnet, öppet för alla och med ett varierat landskap. Vi välkomnar nya människor och nya influenser. Vi är porten till Sverige och ut i världen.

Vi lever i ett hållbart Skåne där både människan och platsen mår bra. Här har alla människor likvärdiga möjligheter att förverkliga sina mål i livet. Att vara delaktig i samhället och engagera sig i vår gemensamma framtid är en självklarhet. Demokratin fungerar och vi välkomnar ett brett spektrum av uppfattningar. Här finns livskvalitet, trygghet och framtidstro. Mångfalden är ett starkt signum och vi har respekt för andras livsval och åsikter.

I Det öppna Skåne rör sig människor fritt mellan gränserna. Regioner och länder. Grupper, kulturer, jobb och utbildningar. Här finns något för alla: människor, upplevelser, arbete, kultur, rekreation, idrott, kapital, nya idéer, entreprenörskap, utbildning, frisk miljö, natur, dofter och smaker. Allt byggt på en grund av ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Tre perspektiv som alltid finns med i vårt agerande.

Skåne ska:

- Erbjuder framtidstro och livskvalitet
- Vara en stark hållbar tillväxtmotor
- Stärka mångfalden av goda livsmiljöer
- Ha en frisk miljö och en hållbar resursanvändning
- Ställa om för att klara välfärden
- Vara globalt attraktivt

2.4 KULTURPLANEN OCH AGENDA 2030

Mål, prioriteringar och insatser i det regionala utvecklingsarbetet ska bidra till genomförandet av Agenda 2030 och säkra en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling.

Klimatförändringar och den snabba rörligheten av människor, idéer och information har under de senaste decennierna förändrat samhället på ett genomgripande sätt, vilket medför många nya komplexa utmaningar som behöver mötas. De globala målen i Agenda 2030 synliggör tydligt denna utveckling. Agendan antogs av FN:s medlemsländer 2015 och inrymmer 17 globala mål för hållbar utveckling utifrån sociala, ekonomiska och miljömässiga dimensioner.

Konst och kultur spelar en viktig roll för att nå de globala målen och såväl nationella som regionala kulturpolitiska mål ligger väl i linje med agendan. Kulturella och demokratiska värden har kopplingar till de olika målen, inte minst när det gäller folkbildning, inkludering, samarbete, minskad ojämlikhet och samhällsutveckling på bred front.

I Skåne bidrar kultursektorn till utvecklingen mot en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar region. Kulturen synliggör samtidens och framtidens utmaningar och bidrar med kunskap och metoder för att hantera dem. Region Skånes kulturpolitiska mål och utvecklingsområden träffar särskilt målen 3-5, 8-12 samt 16. Agenda 2030 understryker att samtidens stora utmaningar hänger samman och måste lösas genom ett samlat grepp.

REMISSVERSION

Tvärsektoriell samverkan främjar ett innovativt klimatarbete där kultursektorn bidrar till den regionala utvecklingen.

3 Utvecklingsområden

Region Skånes kulturplan för 2021 till 2024 sätter fokus på tvärgående utvecklingsarbete och pekar ut fem prioriterade områden:

- Delaktighet och medskapande
- Konstnärligt skapande
- Kulturens rum och platser
- Barns och ungas rätt till kultur
- Digital utveckling

Region Skånes insatser för att nå de kulturpolitiska målen, nationella och regionala, utgår från en helhetssyn på de utmaningar och möjligheter som finns på kulturområdet. Globala megatrender som klimatförändringar, globalisering, migration, urbanisering, den demografiska utvecklingen och digitalisering påverkar samhället i stort, och därmed även kulturområdet. En allt mer komplex omvärld medför nya utmaningar som inte bara kan knytas till enskilda konst- eller kulturområden, utan är gemensamma för sektorn. Genom att arbeta med tvärgående utvecklingsområden vill Region Skåne agera som en strategisk möjliggörare och flytta fram positionerna när det gäller att skapa goda förutsättningar för ett rikt och inkluderande kulturliv.

Kulturplanens utvecklingsområden ska bidra till en väl fungerande kulturell infrastruktur där erfarenheter kan bytas, kompetens överförs och upplevelser spridas. Med kulturell infrastruktur avses ett sammanhållet system av organisationer och kompetenser samt interaktion mellan olika aktörer och mellan konstnärliga och kulturella former och uttryck.

3.1 DELAKTIGHET OCH MEDSKAPANDE

Kulturens roll och betydelse för människor och samhälle handlar i grunden om demokrati, yttrandefrihet och samhörighet. Ett rikt konst- och kulturliv som präglas av kvalitet, mångfald och tillgänglighet fungerar som en värdeomätare på hur välmående ett samhälle är. Det skapar utvecklingskraft hos både människor och samhälle. Erfarenheter visar att kulturell delaktighet öppnar nya sätt att se på samhället, sig själv och sin plats i världen, att själv uttrycka sig med ett språk som man gjort till sitt.

Alla invånare i Skåne ska ha möjlighet att ta del av och uttrycka sig genom kultur, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Fortfarande finns stora skillnader i tillgången till och delaktigheten i kulturlivet. Geografiska avstånd, individuella förutsättningar, socioekonomiska förhållanden, fysisk miljö samt informations- och distributionskanaler är exempel på faktorer som påverkar människors möjligheter att vara delaktiga.

För att kunna nyttja sina demokratiska rättigheter och delta i kulturlivet och det offentliga samtalet på lika villkor är det viktigt att alla människor har möjlighet att tillägna sig kunskap, kompetens och bildning. Ett inkluderande kulturliv i hela regionen är en förutsättning för att fler ska känna sig delaktiga och aktivt delta i Skånes kulturliv. En mångfald av röster,

REMISSVERSION

berättelser och uttryck skapar identifikation och samhörighet. Därigenom ges fler möjlighet att utveckla och utöva sina skapande förmågor.

Ett aktivt arbete med mångfald, jämställdhet och tillgänglighet ska genomsyra alla kulturverksamheter och bidra till att främja ett kulturliv som är tillgängligt, relevant och angeläget för alla. För att uppnå ökad delaktighet och relevans för fler människor krävs ett systematiskt utvecklingsarbete. Det handlar om att synliggöra fler berättelser och perspektiv, att pröva nya metoder, arbetssätt och samarbeten samt ge ökat utrymme för medskapande i olika kulturella uttrycksformer. Tvärsektoriell samverkan på lokal och regional nivå är en viktig aspekt i det arbetet.

Att skapa möjligheter för Sveriges nationella minoriteter att bevara, synliggöra och utveckla sin kultur, sitt kulturarv och sitt språk är angeläget för ett kulturliv präglad av mångfald. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket är särskilt prioriterat.

Delaktighet och medskapande skapar möjligheter till lärande och social inkludering. Det bidrar till stärkt självkänsla, personlig utveckling och välbefinnande, faktorer som är betydelsefulla för framtidstro och livskvalitet. Därför är satsningar som ger kultursektorn möjlighet att utvecklas också en satsning på folkhälsa och social hållbarhet.

Region Skåne vill:

Stärka möjligheterna för fler att uttrycka sig genom konst och kultur

Satsningar på kultur stärker förutsättningarna för engagemang i det demokratiska samtalet och i det livslånga lärandet, vilket skapar möjligheter för fler att använda sin yttrande- och informationsfrihet. Att människor har möjlighet att uttrycka sig genom olika kulturyttringar, enskilt eller i grupp, spelar en viktig roll i ett öppet och inkluderande samhälle.

Främja en bredd av kulturformer och en mångfald av uttryck och berättelser

Kulturens innehåll och uttrycksformer utvecklas och omtolkas kontinuerligt, vilket kräver en beredskap för att stimulera och stödja nya uttryck med bidrag, kunskapsutveckling och möjligheter till samverkan. Genom att främja en bredd av kulturformer skapas utrymme för en mångfald av berättelser och uttryck och ökad delaktighet.

Skapa förutsättningar för att fler ska känna sig delaktiga i kulturlivet

För att uppnå ökad delaktighet och relevans för fler krävs nya inkluderande arbetssätt och ett aktivt publikarbete. Det handlar om att skapa delaktighet och igenkännande i det som presenteras på scen eller i utställningslokalen, samt att utveckla former för inkluderande skapandeprocesser. Genom ett utvecklat samarbete mellan professionella kulturaktörer, kommuner och lokalsamhälle skapas förutsättningar för ökad delaktighet.

Främja ett inkluderande kulturliv för människor med funktionsnedsättning

I enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska möjligheterna stärkas för alla att oavsett funktionsförmåga kunna utveckla sina skapande förmågor samt delta i kulturproduktion och kulturupplevelser. För att full delaktighet ska uppnås ska även brister i tillgänglighet och hinder i miljön undanröjas.

Stärka de nationella minoriteternas möjligheter till att ta plats och vara delaktiga i kulturlivet

REMISSVERSION

Genom ett systematiskt utvecklingsarbete tillsammans med de nationella minoriteterna skapas möjligheter för minoritetsgrupper att genom olika kulturyttringar tillgängliggöra sitt förflutna, nutid och framtid, och därmed vara en självklar del av Skånes kulturliv.

Öka kunskapen om sambandet mellan kultur och hälsa

Arbetet med kunskapsutveckling om sambanden mellan kultur och hälsa måste ske såväl regionalt som i kommunerna och hos kulturaktörerna. Det handlar även om att stimulera samverkan över politikområden samt utveckla systematiska arbetssätt, strukturer och nätverk inom området.

3.2 KONSTNÄRLIGT SKAPANDE

Region Skåne ska vara en förebild med goda förutsättningar för professionellt konstnärligt skapande. I Skåne finns ett högkvalitativt kulturliv med både bredd och spets. I det konstnärliga skapandet och de olika kulturuttrycken ryms såväl kontinuitet som förnyelse. Nya konstnärliga uttryck och experiment utmanar traditioner och rådande kvalitetsuppfattningar.

För att fånga, spegla och problematisera vår historia, samtid och framtid behövs en mångfald av röster. Fria och självständiga konstnärer och kulturskapare från hela världen och alla delar av samhället är en del av demokratin. Genom att stärka och förbättra kulturskaparnas villkor skapas förutsättningar för konstnärlig frihet och kvalitet. För att konstnärer och kulturskapare ska kunna verka professionellt och försörja sig på sin yrkesutövning måste kulturpolitiken samspela med insatser från andra politikområden i frågor som bland annat rör upphovsrätt, arbetsmarknad och socialförsäkringar.

Möjligheter till konstnärlig produktion ska finnas i hela Skåne. Den kulturella infrastrukturen för såväl produktion som distribution behöver stärkas och anpassas efter såväl de olika konst- och kulturområdenas speciella förutsättningar och behov som efter lokala förhållanden och möjligheter. En förutsättning för fortsatt utveckling är att det skapas utrymme för fler professionella kulturskapare att etablera sig i Skåne.

De offentligt finansierade kulturinstitutionerna spelar en stor roll, både genom sin egen kärnverksamhet och som en resurs för övriga kulturlivet och det omgivande samhället. Det är viktigt att det finns möjligheter till ett konstnärligt utvecklingsarbete såväl inom som utanför institutionerna samt inte minst i samspelet mellan olika aktörer. För att säkerställa en bredd i genrer, format och uttryck krävs en hållbar offentlig finansiering, samtidigt som det måste finnas en beredskap för att ge plats för nya former och uttryck.

Med digitaliseringen uppstår nya möjligheter till konstnärligt skapande och kreativa designprocesser. Användandet av nya tekniska och digitala verktyg bidrar till förnyelse och utveckling av de olika konst- och kulturområdena. Det kan uppstå helt nya uttryck, former, format, berättelser och möjligheter till interaktivitet med målgruppen. Det handlar om ett landskap i ständig förändring som de professionella kulturskaparna har att förhålla sig till.

Region Skåne vill:

Främja en mångfald av konst- och kulturuttryck

REMISSVERSION

Skåne som kulturregion stärks när nya kulturella uttrycksformer, genrer och format prövas och utvecklas. Ett levande och dynamiskt konst- och kulturliv förutsätter kreativitet, nyskapande och konstnärlig spets. Konstnärlig frihet och yttrandefrihet är en garant för att säkra en mångfald av kulturella uttryck.

Stärka konstnärlig produktion i hela Skåne

Professionella konstnärer och kulturskapare ska ha möjlighet att verka i hela Skåne. En fysisk infrastruktur i form av institutioner, ateljéer, verkstäder, scener, utställningslokaler, kluster- och innovationsmiljöer är viktig för att stödja bredden i det konstnärliga skapandet. Att stimulera nya kreativa produktionsmiljöer med kulturskapare i fokus bidrar till att skapa kontaktytor till lokalsamhället och till att göra kulturen livskraftig i alla delar av regionen.

Stimulera nya modeller, metoder och samarbeten för konstnärliga experiment

Ett experimentellt utforskande bidrar till att förnya och utveckla konsten och kulturen. Att ständigt pröva det konstnärliga innehållet och utmana människors föreställningar om vad konst och kultur är och kan vara innebär att testa nya idéer, modeller, metoder och samarbeten. Det förutsätter en öppenhet för nyskapande, nya arbetsätt och partnerskap, liksom ett konstnärligt utbyte, nationellt och internationellt.

Stärka samverkan mellan kultur- och utbildningssektorn

Kulturskolor, estetiska program, studieförbund, folkhögskolor och högre konstnärliga utbildningar är viktiga länkar i utbildningskedjan för professionella kulturskapare. Att skapa goda förutsättningar för unga utövare i olika stadier av deras utveckling bidrar till att säkra ett professionellt konst- och kulturliv också i framtiden. Talangutveckling och villkor för konstnärligt skapande ska stärkas genom strategisk samverkan med utbildningssektorns olika aktörer i Skåne. För att bredda rekryteringsbasen och ge fler unga chansen att utveckla sina konstnärliga förmågor behövs ett samspel mellan kulturlivet och utbildningssektorn.

Främja kunskapsdelning och erfarenhetsutbyte inom kultursektorn

Genom att skapa och stödja arenor, plattformar och mötesplatser för kunskapsdelning och erfarenhetsutbyte kan kulturskaparna stärkas i sin yrkesutövning. Kunskapsutveckling för såväl etablerade som nya upphovsmän och utövare inom olika konstområden främjar en återväxt och bidrar till goda förutsättningar för konstnärligt skapande och kreativitet på lång sikt.

Bedriva strategiskt påverkansarbete kring kulturskapares villkor

För att konstnärer och kulturskapare ska ha reella möjligheter och förutsättningar att verka i regionen behöver kulturpolitiken samspela med andra politikområden på nationell, regional och lokal nivå. Social trygghet, utbildnings- och arbetsmarknadsfrågor står i fokus för fortsatt påverkansarbete. Samverkan med och mellan myndigheter, andra politikområden, utbildning och forskning samt med professionens aktörer är en förutsättning för att skapa bättre villkor för konstnärer och kulturskapare.

Förbättra villkoren för konstnärligt skapande för alla oavsett funktionsförmåga

REMISSVERSION

Alla människor ska ha rätt och möjlighet att uttrycka sig konstnärligt oavsett funktionsförmåga. Ett inkluderande och tillgängligt förhållningssätt i kulturlivet måste ta sin utgångspunkt i ett rättighetsbaserat arbete utifrån FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det krävs långsiktig metod- och kunskapsutveckling för att fler kulturaktörer ska kunna arbeta inkluderande, så att personer med funktionsnedsättning har möjlighet att vara delaktiga och utveckla sina skapande förmågor på jämlika villkor.

Stärka samspelet mellan stödstrukturer för näringsliv och kultur

Region Skåne ska vara en förebild med goda förutsättningar för professionellt konstnärligt skapande och kreativa designprocesser. Genom att bygga kunskap om kulturella och kreativa näringar och deras villkor för utveckling kan förutsättningarna för konstnärligt och kreativt skapande förbättras och kulturdriven näringsverksamhet utvecklas. Insatserna handlar bland annat om att koppla ihop stödstrukturerna för kultur, näringsliv och entreprenörskap, liksom att främja och stärka kapaciteten när det gäller villkor för produktion, distribution och exponering av erbjudanden, utbud och tjänster inom den kulturella sektorn.

3.3 KULTURENS RUM OCH PLATSER

Kultur har en förmåga att knyta samman människor, att skapa sammanhang och mening samt öppna för nya perspektiv och förhållningssätt. Därför är det viktigt att kultur är närvarande i alla delar av samhället.

Kulturens rum och platser är arenor för kunskap, reflektion, samtal och bildning, vilket stärker förutsättningarna för ett demokratiskt samhälle. Med tilltagande individualisering i samhället blir de fysiska mötesplatserna och arrangemangen allt viktigare. Bibliotek, museer, scener, konsert- och utställningslokaler, kulturhus och hembygdsgårdar är en del av det öppna offentliga rummet där det skapas gemensamma upplevelser och möten. Tillsammans bidrar de till kunskapsupbyggnad, lockar till kreativitet och främjar kritisk dialog. Samtidigt behöver de publika arenorna vidgas och omfatta både nya platser och digitala rum, som möjliggör andra möten och ett breddat deltagande i hela Skåne.

Kulturarv och kulturmiljö har stor betydelse för platsers identitet och utveckling. För hållbara och attraktiva livsmiljöer och besöksmål är det centralt att ta tillvara de kulturhistoriska värdena och därigenom förena perspektiven på det förflutna, samtiden och framtiden. Kulturarvet är en tillgång i samhällsplaneringen, när landskap och bebyggelse formas. Det finns en stor potential i att bättre bevara, använda och utveckla de natur- och kulturmiljövärden som finns i hela Skåne.

På samma sätt är den konstnärliga gestaltningen en naturlig del i utformningen av offentliga miljöer. En mångfald av konstnärliga och estetiska uttryck ska ta plats i samhällets offentliga rum och skapa välkomnande, attraktiva och hälsofrämjande miljöer som alla har tillgång till. I det arbetet är det nödvändigt med ett tvärsektoriellt perspektiv där arkitektur, konstnärliga och kulturhistoriska värden samspekar.

Mötesplatser handlar både om upplevelser och en möjlighet för medskapande. För att det professionella kulturlivet ska fortsätta att utvecklas ska tvärkonstnärliga och tvärprofessionella mötesplatser främjas. Samverkan mellan och inom konst- och

REMISSVERSION

kulturområden bidrar till erfarenhetsutbyte, kunskapsutveckling och ett gemensamt kapacitetsutnyttjande.

Region Skåne vill:

Främja ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Skåne

Aktörer vars roll är att förmedla ett brett kulturutbud med hög kvalitet ska ha möjlighet att verka i hela eller delar av regionen. Att människor möter ett brett kulturutbud i olika former i sin lokala miljö fyller en viktig funktion för att få individer att känna sig inspirerade och delaktiga, inte bara i kulturlivet utan i hela samhället.

Främja samverkan mellan kulturaktörer, kommuner och den idéburna sektorn

Regionala och kommunala resurser ska samspela och utgå från varje plats och kommuns specifika förutsättningar. Med samordnade initiativ på regional och kommunal nivå skapas möjligheter för kulturaktörer och idéburen sektor att mötas, vilket kan leda till fler kulturupplevelser och ökad delaktighet i samhället.

Främja tvärprofessionella initiativ och mötesplatser

Ett levande och dynamiskt konst- och kulturliv förutsätter platser där kreativa och nyskapande möten och samtal kan uppstå. Därför är det viktigt att utveckla mötesplatser som inbjuder till dialog, nya initiativ och samarbeten mellan professionella kulturskapare inom olika konst- och kulturområden.

Stärka mötesplatser för kunskap och bildning

Genom att stärka mötesplatser där kunskap och bildning står i centrum vill Region Skåne skapa förutsättningar för samtal, gemensamma upplevelser och ökad dialog. Med den fria åsiktsbildningen som grund kan starka kunskapsbärande institutioner som museer och arkiv inta ledande positioner i det offentliga samtalet och även bidra till ökad medie- och informationskunnighet.

Öka kunskapen om kulturens roll i samhällsplaneringen

I utformningen av hållbara och attraktiva livsmiljöer och besöksmål är kulturen en tillgång. Genom ökad kunskap och tvärsektoriell samverkan på regional och lokal nivå kan kulturhistoriska och konstnärliga värden bättre tas tillvara i gestaltningen av landskap och bebyggelse. Institutioner som förvaltar och förmedlar kunskap om kulturlandskapet och arkitektur, form och design ska vara resurser i samhällsplaneringen. Möjligheterna för invånare och civilsamhälle att påverka livsmiljön ska stärkas.

3.4 BARNS OCH UNGAS RÄTT TILL KULTUR

Region Skånes utveckling av kulturlivet med fokus på barn och unga utgår från FN:s barnkonvention samt de nationella kulturpolitiska och ungdomspolitiska målen.

Barnkonventionen erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet och slår fast att konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i kulturlivet. Det innebär att barn och unga ska ha likvärdig tillgång till kultur, möjlighet till eget skapande och kunna tillägna sig olika estetiska språk, oavsett uppväxtvillkor, funktionsförmåga och andra individuella förutsättningar. Utbud och aktiviteter för barn och unga ska upplevas som relevanta, präglas av kvalitet och bestå av en mångfald av uttryck.

REMISSVERSION

Barn och unga ska ha inflytande i kulturlivet och få lov att vara delaktiga, utifrån sina förutsättningar. Barns och ungas bästa ska vara utgångspunkten för beslut.

Kulturupplevelser och eget skapande ger barn och unga insikter, verktyg och kompetenser som stärker deras självkänsla och ökar deras kreativitet och självständighet. Det är egenskaper som är viktiga i det egna identitetsskapandet men även för möjligheten att kunna vara delaktig i demokratiska processer och samhällsutvecklingen.

Kulturdeltagandet är högt bland barn och unga och kulturvaneundersökningar visar att barn och unga har en aktiv fritid med många kulturaktiviteter. Samtidigt är socioekonomiska faktorer fortfarande avgörande för hur och i vilken utsträckning barn och unga tar del av kultur. Det gäller särskilt för kulturyttringar som teater, konstutställning, klassisk konsert och opera samt att läsa böcker. Unga använder i allt högre grad digitala plattformar och verktyg för att både ta del av kultur och skapa själva. För att utveckla ett kulturutbud som är angeläget, tillgängligt och inkluderande för barn och unga är det av vikt att stärka deras inflytande och delaktighet i kulturlivet.

Skåne har en ung befolkning och andelen barn och unga förväntas fortsätta öka, framförallt i de större städerna. För att möta den demografiska utvecklingen och uppfylla barnkonventionens intentioner fortsätter Region Skåne stärka det strategiska och rättighetsbaserade arbetet för att främja barns och ungas möten med konst och kultur. Alla barn och unga ska ha möjlighet att ta del av och delta i kulturupplevelser på såväl professionell som på amatörnivå.

Barns och ungas rätt att delta i det kulturella och konstnärliga livet förutsätter en helhetssyn och samarbete mellan olika politikområden. Det är främst via olika kommunala verksamheter som barn och unga möter den organiserade kulturen. Den geografiska närheten är betydelsefull, särskilt för yngre barn. Kulturskola, fritidsgårdar, den idéburna sektorn, bibliotek och skolan är viktiga arenor för barns och ungas möte med konst och kultur och möjligheter till eget skapande.

Region Skåne vill:

Säkerställa att beslut som rör barn och unga alltid tas med utgångspunkt från barns och ungas bästa

Vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Metoder för kontinuerlig uppföljning av området ska utvecklas för att garantera att beslut som rör kultur för barn och unga baseras på relevanta kunskapsunderlag.

Stärka barns och ungas möjlighet till inflytande och delaktighet

Barnkonventionen har ett starkt fokus på barns och ungas möjligheter till egna initiativ, inflytande och delaktighet. Verksamheter inom kulturområdet med stöd från Region Skåne ska utveckla och implementera olika metoder, arbetssätt och modeller för barns och ungas inflytande och delaktighet.

Värna alla barns och ungas rätt till ett eget språk

REMISSVERSION

Rätten till det egna språket och den egna kulturen är en grundläggande mänsklig rättighet. Arbetet med att säkerställa att barn och unga som tillhör de nationella minoriteterna få möjlighet att erövra och/eller behålla sitt språk och sin kultur är prioriterat. Särskilda insatser behöver göras för att främja läsning och att stärka tillgången till litteratur och andra kulturuttryck på minoritetsspråken.

Utveckla stödformer som prioriterar barn och unga

För att säkerställa alla barns och ungas rätt att ta del av och delta i ett brett och mångfacetterat kulturliv behövs olika former av subventioner, arrangörstöd och metoder för förmedling som är anpassade efter respektive konst- och kulturforms förutsättningar. Möjligheterna att utveckla en form av regional kulturgaranti för barn och unga i samarbete med kommunerna ska undersökas.

Utveckla former för regional samverkan med kulturskolan

De kommunala kulturskolorna är en viktig arena för barns och ungas möte med konst och kultur och för möjligheterna att utveckla ett eget skapande. Regional samverkan på området kan skapa förutsättningar för gemensamma kompetensutvecklingsinsatser, erfarenhetsutbyte och ett breddat och mer tillgängligt utbud.

Stärka mötet mellan skolan och kultursektorn

Skolan och kulturlivet måste samarbeta för att fler barn och unga i Skåne ska ha tillgång till kultur via förskola och skola. Skolan har en särskilt viktig uppgift när det gäller de barn och unga som i sin vardag inte får tillgång till kultur. Genom att stärka den kulturella kompetensen i skolan främjas elevers möte med konst och kultur. Kulturlivets aktörer behöver kunskap om skolans uppdrag och verksamhet.

Stimulera till fler kreativa mötesplatser för barns och ungas eget skapande

Barn och unga ska uppleva kulturlivet som tillgängligt, inkluderande och meningsskapande. Region Skåne vill stödja ungas egna idéer och mötesplatser där barn och unga har möjlighet att skapa själva, pröva och bekanta sig med olika kulturella uttrycksformer och ta del av andra barns och ungas kulturella och konstnärliga uttryck. Konsten och kulturen utvecklas ständigt, vilket kräver en beredskap och ett utrymme för att stödja och stimulera nya kulturformer och uttryck.

3.5 DIGITAL UTVECKLING

Digitaliseringen genomsyrar hela samhället och dess inverkan är stor både för skapandet och förmedlingen av kultur. För kultursektorns aktörer berör den digitala utvecklingen alla delar av verksamheten. Den berör hur de dokumenterar, kommunicerar och sprider sin verksamhet. Den påverkar hur de arbetar med publika utrymmen, scener och visningsrum. Den influerar konstnärliga och kulturella uttryck, hur konst och kultur produceras och hur man tar betalt för det som produceras. Den digitala utvecklingen påverkar också hur besökare och användare upplever och tar del av konst och kultur. Genom den digitala utvecklingen har möjligheterna att producera, ta del av och själv vara medskapande i olika kulturella uttryck ökat kraftigt.

REMISSVERSION

Med ett aktivt, balanserat och kritiskt förhållningssätt vill Region Skåne ta tillvara digitaliseringens möjligheter när det gäller såväl konstnärlig produktion som förmedling och tillgänglighet. Nya berättelser, uttryck och kulturformer kan nå sin publik genom nya format. Region Skåne ska stimulera innovation och utveckling av metoder för att nå användare och besökare, liksom det egna skapandet med digitala verktyg. Samtidigt kan möten mellan människor och den fysiska kulturupplevelsen på plats aldrig ersättas fullt ut av digitala lösningar.

Många människor lever i ett digitalt utanförskap. Det finns ett behov av att stärka den digitala kompetensen. Biblioteken och folkbildningen har en viktig uppgift när det handlar om att öka den digitala kompetensen och bidra till digital delaktighet i samhället hos alla invånare i Skåne oavsett individuella förutsättningar.

Att öka medie- och informationskunnigheten (MIK) är en bred samhällsutmaning som kräver kraftsamling på alla nivåer: nationellt, regionalt och lokalt. Att kunna hitta, analysera, kritiskt värdera och skapa innehåll är förmågor och färdigheter som alla behöver och i en digital värld har det blivit en allt viktigare demokratifråga. Det stärker människors motståndskraft mot desinformation och propaganda i ett ständigt informationsflöde och ökar förmågan att delta i det demokratiska samtalet.

Berättelsen och berättandet finns inom alla kulturområden, även om uttrycken skiljer sig åt. I gränstrakterna mellan det traditionella berättandet och den nya tekniken uppstår möjligheter att utforska nya format och uttryck. Digitalisering kan vara ett verktyg för att skapa utrymme för en mångfald av röster som speglar samtidens Skåne och alla som bor här.

Region Skåne vill:

Verka för ökad digital delaktighet i samverkan med kommuner och andra samhällssektorer

Fler insatser behöver initieras och utvecklas för att öka den digitala delaktigheten. Alla människor ska ges förutsättningar och möjligheter att använda digital teknik och digitala tjänster i samhället. Biblioteken har en viktig roll i arbetet att hjälpa och utbilda människor i att använda digitala verktyg för att kunna ta del av digital information. Både digital infrastruktur och kompetens är avgörande faktorer för att uppnå ökad digital delaktighet.

Stimulera innovation och metodutveckling för att nå användare och besökare

Genom att använda digital teknik och nya metoder kan Skånes kulturaktörer utveckla sina kontaktytor med nya och befintliga målgrupper. Därmed kan kunskapen om och intresset för konst och kultur öka, liksom invånarnas möjligheter att ta del av ett kvalitativt kulturutbud.

Stimulera utvecklingen av digitala lösningar som främjar allas möjligheter att ta del av och delta i kulturlivet oavsett funktionsförmåga

Begreppet tillgänglighet utvecklas och expanderas från anpassning av den fysiska miljön till digitala tjänster. Digitala lösningar för att öka tillgängligheten till kultur kan både övervinna geografiska avstånd och användas för att höja den analoga upplevelsen. Detta kan användas för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Stärka den digitala kompetensen inom kultursektorn

REMISSVERSION

Genom kunskaphöjande insatser och bidrag kan aktörerna testa nya arbetsätt och sprida sina erfarenheter till andra. I den regionala rollen ingår att främja möten mellan olika delar av kultursektorn för erfarenhetsutbyte mellan kulturområdena.

Dra nytta av digitaliseringens möjligheter för nya konstnärliga metoder, tekniker och uttryck

Stimulera kulturaktörer att utforska och pröva hur man innovativt kan arbeta med nya berättelser och former för berättande genom olika digitala lösningar och rörlig bild.

Verka för ökad medie- och informationskunnighet

Att öka medie- och informationskunnigheten är en bred samhällsutmaning som kräver kraftsamling på alla nivåer, nationellt, regionalt och lokalt. Genom att stimulera och stödja arbetet med medie- och informationskunnighet stärks invånarnas kunskap i såväl sök- som källkritik.

Undersöka möjligheterna att använda digital teknik för att öka tillgången till kultur av hög kvalitet på nationella minoritetsspråken

Genom utveckling av arrangörsstrukturer kan digitala lösningar bidra till att öka tillgången till kultur av hög kvalitet på de nationella minoritetsspråken.

4 Metoder

Region Skåne verkar för att nå de kulturpolitiska målen genom att arbeta aktivt med följande metoder:

- Strategisk finansiering
- Samverkan
- Kunskapsutveckling

4.1 STRATEGISK FINANSIERING

En viktig del av Region Skånes utvecklingsarbete på kulturområdet består av strategisk finansiering av regionens kulturaktörer. Finansieringen bygger på en helhetssyn på den kulturella infrastrukturen och utvecklingsbehoven och ska sammantaget bidra till såväl kontinuitet som förnyelse. Den utgår från riktlinjer och kriterier som fastställts av kulturnämnden och består av olika stödformer för olika ändamål.

Den statliga finansieringen till regional kulturverksamhet inom ramen för kultursamverkansmodellen är en viktig del av den strategiska finansieringen. Villkoret för att Region Skåne ska få fördela statsbidrag till regional kulturverksamhet är att Region Skåne har en regional kulturplan som är framtagen i samverkan med kommunerna och i samråd med det professionella kulturliv och det civila samhället. I enlighet med förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, ska Region Skåne främja en god tillgång för regionens invånare till:

1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
2. museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete,
3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,

REMISSVERSION

4. professionell bild- och formverksamhet,
5. regional enskild arkivverksamhet,
6. filmkulturell verksamhet, och
7. främjande av hemslojd.

Uppföljningen av kulturnämndens statliga och regionala stöd på kulturområdet syftar dels till att säkerställa att utbetalda stöd används i verksamheter och projekt i enlighet med ansökan och beslut men ska även relateras till övergripande kulturpolitiska mål och utvecklingsområden. Uppföljning och redovisning har ett tydligt framåtriktat syfte och utgör ett kunskapsunderlag för framtida satsningar och prioriteringar.

4.2 SAMVERKAN

Region Skånes roll som utvecklingsaktör förutsätter ett processinriktat arbetssätt tillsammans med kommunerna och kulturlivet, för att utveckla Skåne som kulturregion. Region Skåne spelar en viktig roll som central samverkansnod som kan skapa mötesplatser och nätverk med och mellan kommuner, kultursektorns aktörer och andra politikområden. Därigenom främjas ett samspel mellan gemensamma offentliga resurser och ett kunskapsutbyte och utveckling inom kultursektorn.

Region Skånes samverkan med de skånska kommunerna syftar till att ha ett gemensamt fokus på kulturutveckling ur ett regionalt helhetsperspektiv, för att möjliggöra att de offentliga resurserna samspelar och används så effektivt som möjligt. För att nå de kulturpolitiska målen om ett rikt konst- och kulturliv av hög kvalitet med både bredd och spets i hela Skåne är det även viktigt att utveckla formerna för samverkan mellan kulturlivets organisationer och kommunerna så att professionens kompetens tas tillvara.

Den idéburna sektorn är en viktig resurs för ett långsiktigt hållbart Skåne och för kulturutvecklingen i regionen. Med tydliga och ändamålsenliga former för en kontinuerlig dialog skapas förutsättningar för erfarenhetsutbyte, gemensam kunskapsdelning och ett bättre resursutnyttjande. Region Skånes samarbete med den idéburna sektorn följer Överenskommelsens² principer för samverkan: självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn samt mångfald.

För att dra nytta av kulturens kraft i samhällsbygget och stärka framtidstro och livskvalitet på lång sikt krävs att kulturen tar plats i samhällsplaneringen. Viktiga verktyg för att nå kulturpolitikens mål finns inom andra politikområden. Genom systematisk tvärspektoriell samverkan bidrar kulturpolitiken till att skapa förutsättningar för goda och hållbara livsmiljöer ur ett såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv. Kulturens roll inom till exempel vården, skolan, näringslivet, stadsplanering och arbetsmarknad behöver lyftas fram och utvecklas tillsammans med relevanta aktörer inom respektive område.

² Överenskommelse om samverkan mellan Region Skåne och idéburen sektor i Skåne (2015) omfattar den idéburna sektorn organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset. Verksamheterna är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn och bedrivs i icke vinstutdelande föreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar

4.3 KUNSKAPSUTVECKLING

Ett helhetsperspektiv som bygger på samlad kunskap är nödvändigt i arbetet för att uppnå de kulturpolitiska målen. Region Skåne vill fortsätta stärka kunskapsuppbyggnad och forskning på kulturområdet och främja utbytet mellan forskning, kulturpolitik och kulturliv.

Region Skåne främjar kulturutveckling genom bland annat omvärldsbevakning, analys och dialog, alltid med det regionala utvecklingsperspektivet i fokus. Genom att initiera metodutveckling och driva nätverk och samarbeten inom olika verksamhetsområden skapar Region Skåne arenor för kunskapsdelning och gemensamt lärande där samarbeten mellan kulturaktörer och organisationer kan ta form.

En central del av den kulturpolitiska samverkan är det gemensamma behovet av att utveckla kompetenser, metoder, dialoger och analyser för prioriteringar. Region Skåne ska vara en lärande organisation där arbetsätt, struktur och verktyg ska utvecklas för att få ännu större utväxling av organisationens samlade kompetens till gagn såväl internt som externt. Arbetet med uppföljning och utvärdering är ett viktigt underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet.

I samarbete med universitet och högskolor initierar och stödjer Region Skåne angelägen forskning och följeforskning för att öka kunskapen inom exempelvis biblioteks- och kulturarvsområdena, gestaltad livsmiljö, kultur och hälsa samt kulturella och kreativa näringar. Region Skåne utgår i sin verksamhet från aktuell forskning och bevakar, sprider kunskap och följer upp forskningsresultat inom olika områden.

Ökad samverkan mellan akademisk forskning och regional och kommunal nivå stärker Region Skånes position som en nyckelaktör för fortsatt utveckling av kulturen i regionen. Av särskild vikt är att fortsätta bidra till den forskningsbaserade kunskapen om tvärvetenskapliga och tvärssektoriella insatser.

5 Verksamhetsområden

Region Skånes kulturpolitiska uppdrag omfattar utvecklingsarbete inom ett antal verksamhetsområden. Några av dem är definierade i den statliga förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, medan andra är definierade av Region Skåne i dialog med kommunerna och kulturlivet. Gemensamt för utvecklingsambitionerna inom de olika verksamhetsområdena är att de styrs av de kulturpolitiska målen samt ska bidra till den inriktning som beskrivs under utvecklingsområdena i kapitel 3.

5.1 BIBLIOTEKSVERKSAMHET

Biblioteken ska enligt bibliotekslagen (2013:801) verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning, främja litteraturens ställning och intresset för bildning och kulturell verksamhet. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Vissa målgrupper är särskilt prioriterade: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. För folkbiblioteken är även barn och unga en prioriterad målgrupp.

Biblioteken utgör i Sverige och i Skåne ett vitt förgrenat nätverk av bibliotek i samverkan, en gemensam samhällelig resurs för alla invånare. Det skånska bibliotekslandskapet präglas av stor mångfald: här finns både bredd och spets, små och stora bibliotek och alla bibliotekstyper

REMISSVERSION

representerade. Folkbibliotek finns i samtliga skånska kommuner och består av ca 150 folkbiblioteksenheter samt ett tiotal bokbussar. I Skåne finns också universitets- och högskolebibliotek, sjukhusbibliotek och skolbibliotek. Myndigheten för tillgängliga medier som har flera uppdrag som är viktiga för bibliotekens verksamhet har sitt säte i Malmö. Lunds universitet erbjuder masterprogram i arkivvetenskap, biblioteks- och informationsvetenskap och har forskarutbildning i biblioteks- och informationsvetenskap.

Genom biblioteken får Skånes invånare tillgång till en mångfald av litteratur, rik programverksamhet med förmedling av flera konstarter och möjligheter till livslångt lärande med professionell vägledning. För många, inte minst barn och unga, sker den första och mest frekventa kontakten med kultur via folkbiblioteken. Biblioteken har även en central roll i arbetet med att hjälpa och utbilda människor i att använda digitala verktyg för att kunna kommunicera och ta del av digital information.

Folkbiblioteken är mötesplatser och verksamheter som ska vara tillgängliga för alla. Här ges individer möjlighet till ökad delaktighet i samhället och i det offentliga samtalet, till skapande, och tillgång till kultur och information. Bibliotekens förankring i och samverkan med det omgivande lokalsamhället stärker samhörigheten mellan människor. För att nå och involvera invånarna i de prioriterade grupperna arbetar folkbiblioteken i Skåne tillsammans med aktörer som verkar nära dessa grupper, som exempelvis föreningar, skola, förskola, intresse- och brukarorganisationer, myndigheter, sjukhusbibliotek och barnhälsovård.

Biblioteksverksamhet är en lagstadgad verksamhet på både regional och kommunal nivå. Enligt bibliotekslagen ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Syftet med den regionala biblioteksverksamheten är att främja samverkan, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet. Region Skånes biblioteksplan formulerar övergripande mål, utvecklingsområden och metoder för den regionala biblioteksverksamheten.

5.2 BILDKONST, FORM OCH DESIGN

Skåne har genom sina institutioner, konsthallar, konstmuseer, fria aktörer, gallerier, organisationer och professionella kulturskapare ett stort utbud av bild- och formkonst. Ett flertal konstorganisationer och centrumbildningar arbetar med att stärka förutsättningarna för professionell konstnärlig verksamhet inom området. På flera platser i Skåne finns det olika resurscentra och kollektivverkstäder som professionella bild- och formkonstnärer har möjlighet att utnyttja. Många konstnärer väljer också att bosätta sig och arbeta med Skåne som bas. Utbildningsmöjligheterna i Skåne är goda och finns på såväl förberedande nivå på folkhögskolor som på universitet och högskola med mycket hög kvalitet. Inom ramen för studieförbundens och konstföreningarnas kursverksamheter finns ett rikt kursutbud av bildkonst och form. Tillsammans bidrar dessa aktörer till ett omfattande och varierat konstliv i hela Skåne, som uppmärksammas nationellt såväl som internationellt.

På kommunal nivå finns det många kulturskolor som erbjuder barn och unga möjligheten att skapa och ta del av konst. Därutöver finns ett rikt utbud hos institutioner, festivaler/biennaler samt konstfrämjande verksamheter där barn och unga kan möta professionell bildkonst, form och design i hela Skåne.

REMISSVERSION

Den offentliga konsten har en viktig roll att spela för att miljöer ska få en genomtänkt gestaltning och för att stärka estetiska och sociala värden. När Region Skåne uppför nya byggnader är konsten en naturlig del av byggprocessen och en viss del av budgeten för byggkostnaden avsätts alltid för konstnärlig gestaltning. Det innebär att Region Skåne är en stor beställare av konst. Det gäller lös konst i form av till exempel målningar och skulpturer samt permanent konstnärlig gestaltning skapad för specifika platser, miljöer och sammanhang. Kommunernas och Region Skånes satsningar sammantaget gör att den offentliga konsten har stor närvaro i Skåne.

Region Skånes roll är att verka för att Skåne ska fortsätta vara en stark bildkonst-, form- och designregion genom att stötta de institutioner, organisationer och andra aktörer som utgör områdets infrastruktur. I samverkan med relevanta aktörer stöttar och stimulerar Region Skåne kompetensutveckling, kunskapsutbyten och professionella nätverk för såväl konstnärlig produktion som förmedling och kontakter med publiken. Utvecklingsarbetet omfattar att bredda intresset för bildkonst, form och design, stärka konstens ställning och främja samarbetet mellan kulturskapare, institutioner, kommuner och andra aktörer.

5.3 FILM, SPEL OCH RÖRLIG BILD

Film och rörlig bild drar positiv uppmärksamhet till Skåne, både nationellt och internationellt. Det efterfrågas och produceras mer film och rörlig bild än någonsin tidigare. Den digitala utvecklingen innebär fler visningsfönster och möjligheter att ta del av film, spel och andra former av berättande. Samtidigt har ny teknik och förändrade distributionsformer och konsumtionsmönster minskat möjligheterna till finansiering och skärpt villkoren för innehållsproducenterna.

Området film, spel och rörlig bild engagerar konstnärliga yrkesgrupper som regissörer, författare, musiker, bildkonstnärer, skådespelare, scenografer, fotografer, spelutvecklare med flera. Det finns många filmarbetare i Skåne som är sysselsatta i verksamheter som handlar om produktion, visning och spridning, talangutveckling, pedagogisk verksamhet för barn och unga med mera. Även den idéburna sektorn spelar en viktig roll i detta sammanhang.

I Skåne har film och rörlig bild fokus på berättelsedrivna innehållsproduktion oavsett format. Här finns produktionsbolag inom olika genrer som spelfilm, dokumentärfilm, tv-produktioner, spel och transmedia, allt från stora internationella företag till enskilda producenter, filmskapare och spelutvecklare. Skånska filmfestivaler, visningsaktörer och biografer utgör en viktig del för visning och spridning av film och rörlig bild. Flera av festivalerna attraherar en internationell bransch som mötes- och marknadsplats.

Filmvisningar, verkstäder för skapande av film och spel samt filmpedagogisk verksamhet i samarbete med kommuner är viktiga delar av arbetet med barn och unga. Digitala spel är en konst- och kulturform som ökar i snabb takt och tar en allt större plats bland barns och ungas kulturvanor. Inom digitala spel finns såväl mindre enskilda producenter som stora internationella bolag som gör Skåne till en betydande spelregion.

Region Skåne initierar och driver utvecklingsarbete genom samverkan och dialog med nyckelaktörer inom film, spel och nya format, inte minst när det gäller att stödja och utforska

REMISSVERSION

de nya former av berättande, distributions- och finansieringsformer som den digitala utvecklingen innebär.

5.4 FOLKBILDNING

Folkbildningens syfte är att stärka och utveckla demokratin, skapa förutsättningar för människor att påverka sin livssituation och delta i samhällsutvecklingen. Folkbildningen är en central del av den idéburna sektorn i Skåne. Den bärs av idéer, om politik, religion, kultur och samhället. Folkbildning är utbildning och bildning för vuxna. Den är fri och frivillig genom att människor väljer om och när de vill delta. Den nära kopplingen till folkrörelser och föreningar ger studieförbunden och folkhögskolorna deras olika profiler.

Folkhögskolor och studieförbund arbetar med att utjämna utbildningsklyftor genom att bidra till att höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. Deltagande i folkbildning kan för många människor betyda inkludering i samhället, en väg in i arbetslivet eller en övergång till vidare studier.

Det samhällsstödda folkbildningsarbetet sker i studieförbund genom studiecirklar och kulturverksamheter och inom folkhögskolor med långa och korta kurser. Flera av Skånes 18 folkhögskolor har kurser inom olika konstområden. De håller hög kvalitet och fungerar som förberedande utbildningar inför studier på universitet och högskolor.

Folkbildningsverksamheten bedrivs i hela Skåne och är en kulturarena och arbetsplats för konstnärer och kulturarbetare.

Region Skåne samverkar med studieförbund och folkhögskolor inom ramen Överenskommelse mellan folkbildningen i Skåne och Region Skåne. Sju tematiska områden ingår i överenskommelsen som parterna vill utveckla gemensamt: demokrati, integration, mångfald, kompetensförsörjning och arbetsmarknad, kultur, miljö och folkhälsa. Målet är att skapa långsiktiga samarbeten för att strategiskt arbeta med samhällsutmaningar.

Folkbildningen och Region Skåne arbetar för allas tillgång till konst och kultur samt allas rätt att uttrycka sig. Att värna yttrandefriheten och konstens frihet är en viktig del i det arbetet. Folkbildningen och Region Skåne ska tillsammans skapa förutsättningar för lokal kulturutveckling i kommunerna och verka för långsiktiga samarbeten mellan folkbildningen och professionella konst- och kulturaktörer.

5.5 GESTALTAD LIVSMILJÖ

Gestaltad livsmiljö fokuserar på hur arkitektur, form och design på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur de kan bidra till att lösa samhällets utmaningar. Begreppet rymmer en ambition att skapa en helhetssyn på formandet av människans hela livsmiljö. Ett medvetet arbete med arkitektur, form och design är en grundläggande förutsättning för att åstadkomma hållbara och attraktiva livsmiljöer av god kvalitet med människan som utgångspunkt. Fler ska få leva och bo i inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara miljöer.

Region Skånes ansvarsområden är hälso- och sjukvård samt utveckling av näringsliv, kollektivtrafik, samhällsplanering, infrastruktur och kultur. En viktig gemensam utgångspunkt

REMISSVERSION

för samtliga områden är att verka för människors hälsa och vardag. Arkitektur, form och design tillhandahåller verktyg och metoder som kan bidra till en hållbar samhällsutveckling och till individers möjlighet att ta plats i samhället. Genom insatser inom alla ansvarsområden finns därför goda förutsättningar för att arbeta förebyggande för en förbättrad och jämlik hälsa samt på sikt främja människors välbefinnande.

Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö – arkitektur, form och design syftar till att området ska stärkas för att möta rådande samhällsutmaningar och ge förutsättningar för goda och hållbara livsmiljöer ur såväl ekonomiskt, kulturellt, socialt och miljömässigt perspektiv. Genom att agera förebildligt som offentlig aktör kan Region Skåne skapa legitimitet, relevans, flytta positioner, samla aktörer och driva ett strategiskt utvecklingsarbete inom ramen för gestaltad livsmiljö.

5.6 KULTUR OCH HÄLSA

Området kultur och hälsa är tvärsektoriellt och avser kultursektorns samverkan med hälso- och sjukvården, äldreomsorgen samt de aktörer som verkar förebyggande inom ett brett folkhälsoområde. Att främja allas möjlighet till kulturupplevelser är en viktig del i arbetet för jämlik hälsa i befolkningen.

Forskning har visat att kulturupplevelser kan förebygga ohälsa genom att ge människor en känsla av sammanhang och en bättre beredskap att möta sjukdomar, psykiska trauman och sociala problem. Kulturupplevelser erbjuder möjlighet till socialt deltagande och kan ha en positiv inverkan på den psykiska hälsan genom att öka självkänslan och ge livsmening. Forskningen visar även att kultur är hälsofrämjande för att den kan ge positiva fysiologiska effekter. Kultur i vårdsammanhang kan förkorta vårdtider och vara en resurs i rehabiliteringsarbete.

Inom Region Skåne pågår ett tvärpolitiskt arbete inom kultur och hälsa-området. Det finns flera kulturaktörer och kommuner i Skåne som bedriver framgångsrika verksamheter och projekt. Aktiviteterna riktar sig till exempel till barn och unga i sjukvården, till äldre och till personer med psykisk ohälsa, långvarig sjukdom eller i socialt utanförskap.

Region Skånes utvecklingsarbete har fokus på att öka kunskapen inom området kultur och hälsa. Insatserna syftar även till att stimulera verksamhetsutveckling och ökad samverkan mellan aktörer. Ytterligare en prioritet är att utveckla hållbara strukturer för området, såväl inom den egna organisationen som i kommunerna.

5.7 KULTURARV

Kulturarv avser såväl immateriella som materiella uttryck, såsom traditioner, språk, konstnärliga verk, hantverkskunnande, arkiv- och föremålssamlingar, historiska lämningar samt kulturmiljöer och kulturlandskap. Kulturarv är inte statiskt utan något som människor enskilt och/eller i grupp ständigt omformulerar och förändrar över tid. Skåne har en utvecklad struktur inom kulturarvssektorn med statliga, regionala och kommunala museer, arkiv-, hembygds- och hemslöjdsverksamhet. Förbunden är paraplyorganisationer för medlemsföreningar och driver egna utbildningar genom konsulentverksamhet.

REMISSVERSION

Kulturarvet är under ständig utveckling. I en allt mer komplex omvärld har kulturarvsaktörer såsom museer och kulturarvsförbund en särskild roll när det gäller att bidra med kunskap, bildning, berättelser och kritisk reflektion.

Kulturarvssektorn verkar genom att samla in, bearbeta och förmedla kunskap om kulturarv genom bland annat dialog i enlighet med ICOM:s (International Council of Museums) regelverk och som en källa till samhällets informationsförsörjning enligt ICA (International Council on Archives). Museilagen (2017:563) slår fast att offentliga museer ska utifrån sitt ämnesområde bidra till samhällets utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Samlingarna i Skåne kännetecknas av allt ifrån byggnader, föremål, textilier och berättelser till arkivhandlingar. Det finns också ett rikt immateriellt kulturarv som till exempel kunskaper om äldre slöjd- och hantverkstekniker. Flera av samlingarna är av världsklass. Tillsammans står kulturarvssektorn för en omfattande utställnings-, pedagogik-, arkiv- och kursverksamhet med såväl nationell som internationell kvalitet och som på olika sätt når mer än en och en halv miljoner besökare per år.

Kulturarvssektorn är en viktig del av besöksnäringen. Kulturarvsaktörerna står med sin kunskap, sina samlingar och sin verksamhet för en kontinuitet och ger människor ett historiskt perspektiv på dagens och framtidens samhälle. Kulturarvsaktörerna arbetar också med att stödja kommunerna i deras arbete med kulturarvs- och kulturmiljöfrågor och spelar en viktig roll i samhällsutvecklingen.

Region Skåne utvecklar kulturarvssektorn i Skåne genom att initiera och koordinera kunskapsutvecklade insatser, genom bidrag och genom att initiera samverkan lokalt, regionalt och nationellt. Arbetet med att gestalta kulturarv på nya sätt och som en angelägenhet för fler är fortsatt viktigt.

5.8 KULTURELLA OCH KREATIVA NÄRINGAR

Med kulturella och kreativa näringar (KKN) avser Region Skåne branscherna arkitektur, form och design, film, fotografi, konst, mode, litteratur, musik, scenkonst, måltid, spel och media, turism och besöksnäring samt upplevelsebaserat lärande.

Företag och entreprenörer som bygger sin verksamhet på kultur och kreativitet representerar viktiga näringar för Skåne. Genom sin koppling till det kulturella fältet bidrar dessa aktörer starkt till Skånes attraktivitet, livsmiljö och hållbara tillväxt. Det är också viktigt att beakta de konstnärliga utbildningarnas roll i utvecklingen av kulturella och kreativa näringar.

Region Skånes utvecklingsarbete har fokus på att bygga kunskap om kulturella och kreativa näringar, deras villkor och möjligheter för att utvecklas och växa. Syftet är bland annat att främja och stärka kapaciteten när det gäller villkor för produktion, distribution och exponering av erbjudande, produkter och tjänster inom den kulturella och kreativa sektorn.

5.9 LITTERATUR OCH SERIER

Litteraturområdet innefattar prosa, poesi, fackprosa, seriekonst samt dramatik för scen, tv, radio, film och nya medier. Skåne har ett gynnsamt litteratur- och serieklimat med nätverk, mötesplatser och centrumbildningar för litteratur, dramatik och serier. Många författare och serieskapare har Skåne som bas. Här finns förlag, kulturredaktioner, litterära tidskrifter,

REMISSVERSION

bibliotek och i två tredjedelar av kommunerna finns en bokhandel. Litteratur- och seriefestivaler samt andra scener är betydelsefulla mötesplatser för att skapa synlighet och sammanhang inom litteraturområdet. Dessutom finns det utbildningar för författare och serieskapare på folkhögskole- och universitetsnivå.

Biblioteken har en central ställning som mötesplats och scen för berättelsen, författaren och läsaren. De senare årens ökande intresse för olika former av möten med författare och andra litterära samtal har också lett till att många nya arrangörer startat litterära scener, klubbar och litteraturfestivaler även utanför biblioteken.

Centrumbildningar spelar en viktig roll för utvecklingen av litteraturen som konst och infrastrukturen inom litteratur och serier. De verkar i hela Skåne med uppdrag att stärka och synliggöra sitt konstområde, bredda arbetsmarknaden genom att förmedla uppdrag, kompetensutveckla samt på andra sätt förbättra villkoren för professionella kulturskapare.

Genom att stärka och utveckla centrumbildningarna och stödja samarbetet mellan litteraturområdets olika delar bidrar Region Skåne till att förbättra möjligheterna för författare, dramatiker, översättare, manusförfattare och serieskapare att verka i Skåne. Talang- och kompetensutveckling ökar möjligheterna till en mångfald av litterära uttryck och berättelser som kan återspegla och finna sina läsare och publik.

Den digitala utvecklingen inom litteraturområdet innebär nya konstnärliga villkor, format och läsvanor, vilket innebär en omvandling av infrastrukturen som innefattar produktion, distribution och tillgänglighet. Läsfrämjande och litteraturfrämjande är varandras förutsättningar. Genom att stärka litteraturens och seriernas ställning kan Region Skåne även främja läsning.

5.10 SCENKONST OCH MUSIK

Scenkonst är ett samlat begrepp för bland annat teater, dans, cirkus och musikteater. Musikområdet rymmer en stor bredd av olika genrer och uttryck. I Skåne finns ett stort antal institutioner, fria grupper, centrumbildningar, arrangörer och andra aktörer som tillsammans utgör infrastrukturen för scenkonst och musik. De står för ett omfattande och varierat utbud av föreställningar och konserter i hela regionen. Här finns även kulturskolor, studieförbund, konstnärlig utbildning och forskning vid teater- och musikhögskolorna, folkhögskolor med mera.

Institutionerna inom scenkonst- och musikområdet har uppdrag som förenar kontinuitet och förnyelse genom att både levandegöra ett kulturarv och svara för kunskap, konstnärlig kvalitet och utveckling. Institutionerna garanterar en långsiktighet i utbudet inom respektive konstområde och kan i kraft av sin identitet och legitimitet locka såväl nationella som internationella konstutövare till Skåne. De står också för en betydande del av arbetsmarknaden för kulturskapare.

Det finns ett stort antal fria grupper inom teater, dans, cirkus och musik i Skåne, som spelar en viktig roll för kulturlivet och bidrar till mångfald och konstnärlig förnyelse. Många av dem har fokus på den unga publiken och når genom turnéverksamhet en betydande del av Skånes barn och unga. Ett antal scenkonstgrupper med avancerad estetik och experimentellt inriktad tvärkonstnärlig verksamhet finns i Malmö. Ett nära förhållande mellan den konstnärliga

praktiken och högskolornas utbildning och forskning bidrar till uppmärksammat utveckling och förnyelse av scenkonsten och musiken. Till infrastrukturen för spridning av scenkonst och musik hör även ett flertal fria gästspelsscener och återkommande festivaler.

Arrangörsledet för scenkonst och musik består av många olika aktörer, allt från ideella föreningar till skolor, bibliotek och professionella scener. För scenkonstens spridning spelar Skånes teaterföreningar en viktig roll. De ser till att ett kvalitativt utbud inom teater, dans, cirkus och musik möter en publik också utanför de större städerna. Ett stort antal fristående musikarrangörer och fria musikgrupper står för ett kvalitativt utbud inom olika genrer i hela regionen. Många kulturarbetare som bor i Skåne, inte minst frilansande musiker, dansare och cirkusartister, har en stor internationell arbetsmarknad genom närheten till Danmark och övriga Europa.

Region Skånes uppgift är att genom stöd, samverkan och dialog med nyckelaktörer stärka scenkonstens och musikens ställning i hela Skåne, med publiken i fokus. Regional överblick möjliggör ett strategiskt utvecklingsarbete med kunskapsuppbyggnad som bas.

6 Kulturplanens sammanhang

6.1 KULTURPOLITISK ORGANISATION

Region Skånes kulturnämnd är facknämnd i kulturpolitiska frågor och verkar på uppdrag av regionfullmäktige. Regionstyrelsen finansierar verksamheter inom kulturpolitikens område, till exempel folkhögskolorna. Därutöver ger regionstyrelsen riktade anslag till de egna verksamheterna Malmö Opera och Skånes Dansteater, samt till Film i Skåne via Region Skånes Holdingbolag AB.

Kulturnämnden samarbetar även med andra nämnder och beredningar inom Region Skåne i frågor som rör andra samhällsområden. Regionala utvecklingsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden, kollektivtrafiknämnden, regionala servicenämnden och folkhälsoberedningen kan genom sina respektive uppdrag bidra till kulturplanens genomförande.

Region Skånes kulturförvaltning initierar och driver utvecklingsarbete på uppdrag av kulturnämnden. Kulturförvaltningen utformar och utvärderar insatser utifrån de kulturpolitiska målen och strategierna, samt handlägger, följer upp och utvärderar stöd till kommuner, kulturinstitutioner och det fria professionella kulturlivet samt redovisar statliga medel till Statens kulturråd.

6.2 KULTURSAMVERKANSMODELLEN I SKÅNE

Sedan 2011 ingår Region Skåne i kultursamverkansmodellen som regleras av förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Modellen syftar till att föra kulturen närmare medborgarna genom att öka samspelet mellan den statliga, regionala och kommunala nivån. Förordningen fastslår att en region får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en regional kulturplan har upprättats av regionen. Regionen ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället.

REMISSVERSION

Region Skånes kulturnämnd vill stärka samverkan på bred front och inte bara utifrån hur de statliga medlen ska fördelas. Därför lyfter Region Skåne in hela det regionala kulturpolitiska uppdraget i kulturplanen. Utvecklingsambitionerna, snarare än var pengarna kommer ifrån, är i fokus i kultursamverkansmodellen i Skåne. Kulturnämnden vill med denna inriktning stärka möjligheterna att öka samspelet mellan statliga, regionala och kommunala prioriteringar, men också tydliggöra viktiga insatsområden i hela Skånes kulturpolitiska landskap, oavsett huvudman.

Kulturplanen är ett regionalt prioriteringsverktyg och ett underlag i dialogen med staten om det statliga kulturanslaget till regional kulturverksamhet. Med kulturplanen som grund beslutar Statens kulturråd om det statsbidrag som landstinget ska fördela. I den årliga framställan till Statens kulturråd beskriver Region Skåne hur kulturplanens utvecklingsområden omsätts på förordningens områden. Det är när kulturplanens utvecklingsambitioner resurssätts i den årliga verksamhetsplanen och budgeten som prioriteringar kan formuleras och pekas ut.

6.3 INTERNATIONALISERING

Kultur är en global arena där det internationella och interkulturella perspektivet är viktigt, både för konstnärligt utveckling och relevans. Skånes unika position som en del av en transnationell region ska tillvaratas och utvecklas inom konstområdena och kulturlivet. Den europeiska dimensionen och samarbetet i Öresundsregionen ska vara väsentliga inslag i den skånska kulturpolitiken. Den kulturella mångfalden i Skåne ska tas tillvara som en resurs för att utveckla regionen. Genom sitt internationella och interregionala arbete bidrar kulturnämnden till att synliggöra och profilera Skåne samt till att stärka den regionala konkurrenskraften.

Region Skånes kulturnämnds arbete med internationalisering utgår från den regionala utvecklingsstrategins målsättning *Skåne ska vara globalt attraktivt* och fokuserar på:

- verksamhets- och projektutveckling
- strategisk påverkan
- profilering
- kompetensutveckling

Alla insatser och internationella samarbeten som Region Skånes kulturnämnd på något sätt engagerar sig i ska leda till verksamhetsutveckling och måluppfyllelse utifrån de kulturpolitiska målen

EU-politiken påverkar Skåne och Region Skånes verksamhet. Kulturnämnden bevakar och analyserar de EU-policies, program och initiativ som har betydelse för kultursektorn och är relevanta för den regionala och lokala politiken. Detta kan ske i direktkontakt med EU:s institutioner och parlamentariker, med hjälp av Region Skånes Brysselkontor och via de nätverk och organisationer som kulturnämnden och Kulturförvaltningen deltar i.

Internationaliseringsarbetet i Region Skåne fokuserar på att öka kulturskaparnas möjligheter till deltagande i internationella nätverk och EU-projekt. Kulturnämnden ser det som en angelägen, viktig och stimulerande del av kulturutvecklingen att skapa resurser och utveckla kompetens för ett ökat internationellt utbyte.

6.4 INTERREGIONAL SAMVERKAN

Regionsamverkan Sydsverige är ett samarbetsorgan för de sex sydligaste regionerna i Sverige: Blekinge, Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg och Skåne. De sex regionerna samarbetar inom områdena regional utveckling, infrastruktur, kollektivtrafik och kultur. Målet är att skapa en hållbar utveckling i Sydsverige, till förmån för hela landet.

Den övergripande målsättningen i Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott är att utifrån en sydsvensk horisont och från ett kulturpolitiskt perspektiv bli en stark röst gentemot den nationella nivån, och därigenom öppna för dialog i nationella frågor. Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott arbetar för en helhetsorienterad och långsiktigt hållbar kulturutveckling genom:

- att utgöra en arena för dialog med den nationella nivån samt med SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) beredning för kultur
- att främja samarbete mellan regionala kulturverksamheter
- samarbete inom prioriterade utvecklingsområden
- strategiskt kunskapsutbyte
- att främja interkommunala samarbeten.

6.5 LAGSTIFTNING PÅ KULTUROMRÅDET

Att fritt kunna delta i kulturlivet och uttrycka sig genom konst är en mänsklig rättighet enligt FN:s internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Grundlagen slår fast att den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten (RF 1 kap. 2 §). Inom kulturområdet är bibliotek, museer och kulturmiljö reglerade i lagstiftningen.

Bibliotekslagen (2014:801). Region Skåne har det lagstadgade uppdraget att bedriva regional biblioteksverksamhet i Skåne. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla (2 §).

Museilagen (2017:563). Museilagen infördes 2017 och utgör den första samlande lagen för museiområdet i Sverige. Lagen förenar museernas kärnverksamheter, samlingsverksamhet, kunskapsuppbyggnad och publikt arbete, och sätter dem i samband med museernas roller i samhället. Museilagen betonar kulturarvsaktörernas oberoende och lyfter tydligt fram museernas betydelse för bildning, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning samt museernas ansvar för kunskap, allsidighet, öppenhet och för att aktivt förvalta sina samlingar.

Kulturmiljölagen (1988:950). Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön. Ansvaret för kulturmiljön delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Genom kulturmiljölagen anger samhället grundläggande bestämmelser till skydd för det gemensamma kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål.

REMISSVERSION

Kultursamverkansmodellen regleras av **förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet**. Till grund för förordningen ligger **lagen (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet** som slår fast att en region får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en regional kulturplan har upprättats av regionen, och kulturplanen överensstämmer med de föreskrifter som regeringen meddelar.

Utöver detta finns det ett flertal andra lagar som har bäring på kulturområdet och ska beaktas i det regionala kulturutvecklingsuppdraget, bland annat följande:

- **Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)** är en rättighetslag och handlar om att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kultur samt ge minoriteterna inflytande och delaktighet som en del av de mänskliga rättigheterna. Samer, tornedalingar, sverigefinnar, romer och judar är Sveriges fem erkända minoriteter. I lagen anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.
- **Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter** Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.
- **Europeiska landskapskonventionen** understryker att landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar. I landskapet möts många olika värden och tillgångar – kulturella, ekologiska, estetiska, sociala och ekonomiska. Den europeiska landskapskonventionens mål är en rikare livsmiljö där alla kan delta i utformningen.
- **Förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete** slår fast att regionala kulturplaner ska beaktas i framtagande av den regionala utvecklingsstrategin (11 §).
- **Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk**

7 Genomförande och uppföljning

Regional kulturplan för Skåne 2021-2024 har tagits fram i samverkan med kommunerna i Skåne och i samråd med det professionella kulturlivet och det civila samhället. Samråden och de kulturpolitiska diskussionerna med kommunerna har utgått från de globala megatrender som samhället står inför och som bland annat identifierats i Region Skånes omvärldsanalys: demografiska utmaningar, klimatförändringar, digitalisering, individualisering och globalisering.

Under 2020 pågår en översyn av kulturnämndens mötesplatser och dialogformer samtidigt som en ny modell för uppföljning arbetas fram. Översynen kommer att leda fram till förslag över hur arbetet med samverkan och samråd ska bedrivas under kulturplaneperioden. Detta avsnitt kommer därför att kompletteras under remissperioden inför kulturnämndens beslut som kulturplanen den 18 juni 2020. Regional kulturplan för Skåne beslutas av regionfullmäktige under hösten 2020.

REMISSVERSION

7.1 SAMVERKAN OCH SAMRÅD

Enligt förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet ska den regionala kulturplanen tas fram i samverkan med kommunerna och i samråd med det professionella kulturlivet och det civila samhället. Under första halvan av 2020 genomförs en översyn av kulturnämndens dialogformer och mötesplatser.

7.2 UPPFÖLJNING

Inför den kommande kulturplanperioden kommer Region Skåne ta fram en ny modell för uppföljning av kulturplanen. Uppföljningen av kulturplanen ska även i högre grad knytas till uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin.

Region Skåne rapporterar årligen till Statens kulturråd inom ramen för kultursamverkansmodellen, riktlinjerna för kvantitativ och kvalitativ uppföljning och särskild uppgiftsinsamling.

Biblioteksplan

2019-2022

OSBY
KOMMUN

SNOKAbibliotek

"Ett barn som blir läst för regelbundet har ett ordförråd på 50 000 ord när den är 17 år att jämföra med 15 000 ord hos ett barn som inte har blivit läst för".

Treåringar som har någon som dagligen läser högt för sig har det mycket lättare när de börjar skolan, att lyssna på berättelser verkar också stimulera andra förmågor till exempel matte.¹ - Folkbiblioteket i Osby satsar därför på att barn och vuxna läser tillsammans

"På biblioteken kan en vara utan att ange några skäl och utan att behöva betala något, delta i de olika aktiviteter som anordnas eller om en vill ha en lugn och tyst miljö för studier, avkoppling eller läsande"

- Folkbiblioteket i Osby satsar på bemötande, att få fler besökare och öka värdet för den enskilde kommuninvånaren som mötesplats

¹ The Millenium Cohort Study 4. User's Guide to Initial findings

<http://www.cls.ioe.ac.uk/page.aspx?&sitesectionid=1330&sitesectiontitle=MCS+age+11+initial+findings>

Förord

Osby kommuns vision är på spåret och naturligt nära. Detta innebär att Osby kommun är måna om att ha ett hållbart samhälle som utvecklas i takt med övriga samhället. För att skapa långvarig hållbarhet i Osby kommun krävs en väl fungerande biblioteksverksamhet, där det läggs stora resurser på att bemanna biblioteken och att fokusera på barn och ungas rätt till ordet. Om det inte satsas på biblioteken i Osby kommun kommer barn och ungas läsutveckling försämrats, bildning och kunskap hos kommunens invånare sjunka och de demokratiska värdena bibehålls inte.

Vi vill ha ett hållbart samhälle där Osby kommuns invånare får möjlighet att leva hållbart. För att få balans i din tillvaro behöver du få möjlighet att uttrycka dig och ta del av information, kultur och media. I mötet med litteratur och kultur händer det något positivt i dig som får betydelse för dig men även för din omgivning. Det är av vikt att förstå att biblioteken erbjuder detta för individen, människor, kommunen och samhället.

Biblioteken verkar för demokrati, kunskapsutveckling och fri åsiktsbildning. Folkbiblioteken i Osby kommun är en öppen mötesplats för alla invånare. På biblioteken får du fritt ta del litteratur, information, musik, film och kulturupplevelser. Skolbiblioteken är en viktig del av den pedagogiska verksamheten som är både en tillgång för alla elever och lärare i kommunen.

Både folk- och skolbibliotek är lagstadgad verksamhet som arbetar utifrån tydliga uppdrag enligt biblioteks- samt skollagen. Enligt bibliotekslagen skall alla kommuner anta en biblioteksplan som anger verksamheten på biblioteksområdet. Osby kommuns biblioteksplan gäller 2019-2022 och är antagen av kommunfullmäktige. Biblioteksplanen följs årligen upp genom verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser vid respektive verksamhet.

All biblioteksverksamhet i Osby utgår ytterst från artikel 19 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s barnkonvention, Unescos skol- och folkbiblioteksmanifest, bibliotekslagen, skollagen, Skånes regionala biblioteksplan och värdegrunden och målen för Osby kommun.

Sara Johansson
Bibliotekschef
Kultur- och fritid
Barn och utbildningsförvaltningen

Biblioteken i Osby kommun

Folkbiblioteken i Osby kommun består av huvudbiblioteket i Osby, samt filialerna i Lönsboda och Killeberg. Huvudbiblioteket har öppet 35 timmar/vecka och filialerna har sammantaget öppet 14 timmar/vecka. Hösten 2017 infördes Meröppet bibliotek på Osby bibliotek vilket innebär att de som är Meröppet-låntagare kan använda biblioteket även under obemannade tider med hjälp av sitt lånekort och en kod mellan 07.00-22.00, vardag som helgdag.

Lönsboda bibliotek som är beläget i Medborgarhuset har bemannade öppettider 11 timmar/vecka. Biblioteket i Killeberg är ett integrerat folk och skolbibliotek, där folkbiblioteksdelen är öppen tre timmar/vecka och skolbiblioteket fem timmar/vecka.

Skolbiblioteket i Killeberg bemannas av skolbibliotekarie och folkbiblioteket ansvarar för den allmänna bemanningen. Folkbiblioteket har år 2018 sex heltidstjänster fördelade på sju anställda. Skolbiblioteken har två årsarbeten bemannas av två skolbibliotekarier.

Verksamhetsmål för folkbiblioteket i Osby kommun 2019-2022

Nedanstående tre mål har tagits fram för folkbiblioteken i Osby kommun år 2019 till 2022.

Mål 1: År 2022 har antalet besökare till folkbiblioteket i Osby kommun ökat med 10 % jämfört med år 2018. Målet mäts via Kolada.se, besök på hemsidan och youtube.

Syftet är att stärka vår roll som samhällsaktör och att folkbiblioteken i Osby kommun är en självklar mötesplats i samhället. Att biblioteket är en naturlig del av livet för barn, unga, medelålders och äldre samt för individ, grupp och samhälle såväl fysiska som den virtuella mötesplatsen.

Vi uppnår målet genom fler samarrangemang med andra aktörer, se över övriga bemannade öppettider för att optimera dem för alla, tillgängligheten till folkbiblioteket i alla orter. Erbjud program från liten till stor för att få fler besök från individer och grupper i alla åldrar. Utbildning i digital delaktighet.

Mål 2: År 2022 ska antalet utlån till barn och unga ha ökat med 10 % jämfört med år 2018. Målet mäts via Kolada.se

Syftet är barns rätt att kunna ta del av information, rätten att uttrycka sig, rätten till kunskap och bildning. För att på ett jämlikt och hållbart sätt bli delaktiga i ett demokratiskt samhälle

Att fler tar del av media- och programutbud. Utveckla den fysiska miljön och göra den mer kreativ och lekande som lockar till interaktion. Öka antal aktiva låntagare och deltagare i programverksamhet genom läsförmedlande arbete. Att ha dialog med föreningar och studieförbund. Arbeta uppsökande och formalisera arbetet med de yngsta barnen tillsammans med förskola och BVC.

Mål 3: År 2022 ska 100 % av personalen på biblioteket ha fått utbildning i bemötande/värdskap samt ha fått tillgängliggöra sig kunskap om behov/önskemål hos de olika målgrupperna som biblioteket vänder sig till.

Syftet är att besökarna på folkbiblioteken upplever sig vara delaktiga i utbud/program oavsett förutsättningar och från olika prioriterade målgrupper. Att rikta oss/nå ut till de någon gång- besökare och få dem att bli ofta-besökare. Att kunna möta de utmaningar den nya tekniken ger både besökare och personal.

Vi uppnår målet genom målgruppsanalyser och utbildning i värdskap, samt fortbildning i den nya tekniken för personalen. Utveckla teknik dropin och olika event som vänder sig till alla oavsett förutsättningar.

Uppdrag och styrdokument

Folkbiblioteken är skyldiga enligt bibliotekslagen att ha fokus på vissa uppdrag och målgrupper. För att upprätthålla lagen krävs resurser och god personaltäthet.

§2 demokratiska samhället, fri åsiktsbildning, kunskapsförmedling

Bibliotekslagens 2§ förklarar folkbibliotekens uppdrag att verka för ett demokratiskt samhälle, kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning samt främja litteraturens ställning².

§4,5,8 fokusgrupper

Bibliotekslagen anger även specifika målgrupper som skall ägnas särskild stort fokus. Dessa målgrupper är funktionshindrade, barn och unga, minoritetspråk och personer med annat modersmål än svenska

Skolbibliotek

Bibliotekslagen anger i §10 att enligt 2 kap 36§ i skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek³.

Unescos biblioteksmanifest, FN:s barnkonvention

FN:s barnkonvention och Unescos skol- och folkbiblioteksmanifest betonar rätten för alla barns rätt att kunna ta del av information, rätten att uttrycka sig, rätten till kunskap och bildning. För att på ett jämlikt och hållbart sätt bli delaktiga i ett demokratiskt samhälle.

Regionala biblioteksplanen

Region Skåne har utarbetat en regional biblioteksplan för åren 2017-2020. Den regionala biblioteksplanen behandlar fyra utvecklingsområden för den regionala biblioteksverksamheten. De områdena är demokrati och fri åsiktsbildning, folkbibliotek för alla, digitalisering och litteratur- och läsförmedling.⁴

Biblioteksplanen 2015-2018

Biblioteksplanen för 2015-2018 är en del av den Kultur- och fritidspolitiska planen för Osby kommun. Biblioteksplanen berörde åtgärder utifrån utgångspunkter, uppdrag, mötesplats och samarbeten. Ett stort antal av de uppsatta målen är uppnådda. Detta ligger till grund för det fortsatta arbetet och utvecklingen av biblioteksverksamheten i Osby kommun.

² Bibliotekslagen (2013:801)

³ Bibliotekslagen (2013:801) §10.

⁴ Regionala biblioteksplanen <https://utveckling.skane.se/publikationer/strategier-och-planer/regional-kulturplan-for-skane-2016-2019/>

Målgrupper

Barn och unga

Folkbiblioteken har särskilt fokus på barn och unga. Biblioteken erbjuder läsfrämjande aktiviteter som babysagor, pytteträff, sagostund och särskilda träffar med alla kommunens sexåringar. På loven erbjuder biblioteken aktiviteter av olika slag för barn och unga som lockar till läslust, skapande och kreativitet. Alla barn i Osby kommun erbjuds en bok vid tre tillfällen fram till dess de fyller sex år. I samband med BVC-besök, när de fyller 4 år och i samband med besök på biblioteket med sin förskoleklass.

Personer med annat modersmål och minoritetsspråken

Folkbiblioteken erbjuder litteratur på andra språk, utlån av språkkurser etc. samt språkcafé där svenskar och nysvenskar träffas och pratar på lätt svenska.

Funktionsnedsättning

Den prioriterade målgruppen personer med funktionshinder erbjuds extra stöd i form läsning via s.k. daisy-skivor och egen nedladdning av litteratur från MTM (Myndigheten för tillgänglig media) som administreras via biblioteken. På bibliotekets Äppelhylla finner man litteratur och media för personer med olika funktionsnedsättningar, samt litteratur till anhöriga om att leva med funktionshinder.

Verksamhet

Folkbiblioteken tillhandahåller ett brett urval av litteratur, musik, film och spel. Tillgänglighet och profession är ett krav för att kunna tillmötesgå kommuninvånare i deras behov. Den digitala utvecklingen lämnar också ett stort behov av stöd och guidning för att använda sig av de möjligheter teknikutvecklingen ger. För att bibehålla ett demokratiskt samhälle krävs bland annat att kommuninvånarna är kapabla till att ta ställning till trovärdig information. Detta kan biblioteken bistå med i sin specialkunskap kring information, källkritik och litteratur.

Läsfrämjande

Det läsfrämjande arbetet drivs både bland barn, unga och vuxna i form av sagostunder, bokprat, författarbesök och högläsning exempelvis vid Kura skymning och Decembermys.

Integration/mötesplats

Biblioteken är en öppen mötesplats där vi kan överbrygga olikheter när vi möts i ett gemensamt intresse eller i en aktivitet. Språkcafé kan vara en plattform för att utveckla språket tillsammans. Författarbesök anordnas med särskild inriktning på olika språk. Andra initiativ till mötesplats är Läxhjälp och Stickcafé som anordnas i samarbete med frivilliga.

Digital delaktighet

Digital delaktighet innebär kunskaper att navigera i den digitala världen. På lärtillfällen och på teknik dropin på biblioteken kan människor få hjälp med just detta. Om man ännu inte har lärt sig att använda eller navigera i det digitala samhället lämnar detta ofta ett stort utanförskap och människor kan inte känna sig delaktiga i samhället på lika villkor.

Kulturarrangemang

På biblioteken kan du ta del av kulturarrangemang. Vi erbjuder kulturupplevelser i olika former; författarbesök, teater, film, utställningar, eget skapande.

Samverkan

Kultur Osby kommun

Osby kultur och folkbiblioteken har ett tätt samarbete kring att erbjuda olika typer av kulturupplevelser för kommunens invånare. Osby konsthall är belägen i Osby bibliotek och där arrangeras utställningar som även kommer bibliotekens besökare till del.

Studieförbund

Folkbiblioteken samarbetar med de olika studieförbunden för att erbjuda ett brett och varierat utbud av föreläsningar och lärtillfällen.

Skola och övriga förvaltningar inom kommunen

Folkbiblioteken samarbetar med skolbibliotekarier kring bokpool för lärare, bokprat/bokjury och sommarboken för att ge barn och unga tillträde till litteraturupplevelser både på fritiden och på skoltid.

Skolbibliotek i Osby kommun

Med syftet att ge varje elev möjlighet till fördjupad kunskap och ökad måluppfyllelse ska skolbiblioteksverksamheten i Osby kommun:

1. Erbjudas ett mångfacetterat och brett bestånd, anpassat efter skolans elever och läroplanens mål, med olika sorters texter i en lokal specifikt anpassad för skolbibliotekets verksamhet.
2. Samarbeta med och föra en dialog med skolledningen. Detta är en av de viktigaste faktorerna för att ett skolbibliotek skall fungera som ett pedagogiskt redskap och för att skolbiblioteket skall kunna bli, och fortsätta vara, en självklar del i undervisningen.
3. Verka aktivt för ett samarbete med pedagoger och övrig personal utifrån det centrala innehållet i LGR11 och berör områdena informationskompetens, källkritik och läsfrämjande.
4. Ta till vara, uppmuntra och utveckla elevens läslust och nyfikenhet i och utanför klassrummet.
5. Erbjudas alla elever möjligheter att utveckla sin medie- och informationskunnighet samt sin förmåga att tillägna sig kunskap på egen hand.
6. Med stöd i bibliotekslagen 8 § ägna särskild uppmärksamhet åt elever med funktionshinder samt elever med annat modersmål än svenska.

Nationella och internationella övergripande mål I formuleringarna av ovanstående punkter stödjer vi oss främst på citat ur följande dokument:

IFLA/UNESCO:s Riktlinjer för skolbibliotek

Enligt IFLA/UNESCO:s Riktlinjer för skolbibliotek skall skolbiblioteket förmedla ”kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapssamhälle. Skolbiblioteket [skall ge] eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande. Det ger dem möjlighet att utveckla sin inlevelseförmåga för att de ska kunna ta sitt ansvar som medborgare.” (IFLA/UNESCO, s. 7) Vidare säger IFLA/UNESCO att skolledning, pedagoger och bibliotekarie tillsammans skall planera skolans pedagogiska arbete.

Skollagen (2010)

”36 § Eleverna i grundskolan [...] ska ha tillgång till skolbibliotek.”

Bibliotekslagen (1996)

”8 § Folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt funktionshindrade samt invandrare och andra minoriteter bl.a. genom att erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till dessa gruppers behov.”

”9 § Folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.”

Läroplan för grundskolan, förskolan och fritidshemmet 2011 (LGR11)

”Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleven utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.” (Lgr 11, s 9)

”Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.” (Lgr 11, s. 9)

”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.” (LGR11 s.9)

”Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola ... kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra, ... kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden, ... kan använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.” (Lgr 11, s. 13f)

Övergripande arbetsplan för skolbiblioteken

Tillsammans med berörda pedagoger utformas lektionerna utifrån elevernas behov. För en mer detaljerad arbetsplan hänvisar vi skolbibliotekens lokala arbetsplaner.

Gymnasiet och Vuxenutbildningen

Skolbiblioteket har en viktig funktion i två av skolans uppdrag – att hjälpa eleven att utvecklas sin läs- och skrivförmåga. – att hjälpa eleven att förbättra sin förmåga att hantera information.

Skolbiblioteket ska ges förutsättningar att bidra till skolans pedagogiska utveckling och vara ett stöd för lärarna i deras verksamhet. Biblioteket har en lärande roll och ska vara en integrerad del av undervisningen. Bibliotekspersonalen ska ge eleverna uppmuntran och stimulans så att de kan förverkliga sina kunskapsmål.

Bibliotekspersonalen ska aktivt bedriva olika former av läsfrämjande verksamhet med mål att uppmuntra eleverna och stödja dem i deras läs- skriv- och språkutveckling. Alla elever ska ges möjlighet att ta del av bibliotekets resurser utifrån vars och ens egna förutsättningar.

Eleverna ska ges handledning och träning i informationssökning och tillgång till ett kritiskt perspektiv på informationsmängden. Detta arbete ska bedrivas i anslutning till ämnena av lärare och bibliotekarie i samarbete.

Mål för tal- läs- och skrivutveckling Skolbibliotekarien bör bidra till att skapa en kreativ, utvecklande miljö i skolan genom att erbjuda biblioteket inte bara som rum för bokutlåning och läsning, utan även för samtal, skrivande och berättande. Skolbiblioteket ska vara en språkstimulerande plats där man läser, skriver, talar och lyssnar på varandra. Tillsammans med läraren ska bibliotekarien bidra till att skapa lust och förståelse för språket.

Förutom att vara ett språkrum ska skolbiblioteket också vara en mötesplats där eleverna får ta del av vårt kulturarv, exempelvis möta en författare eller titta på en utställning.

Mål för informationskompetens – fem övergripande färdigheter Eleven bör – ha förmåga till faktagranskning och problemdefinition – förståelse för de problem och möjligheter som dagens massiva informationsflöde innebär – förmåga att finna lämpliga metoder för planering, insamling, bearbetning och presentation – förtrogenhet med såväl tryckta som elektroniska informationskällor som verktyg

Delmål som eleverna bör ha uppnått i år 3 i gymnasiet Eleven bör – kunna fokusera och avgränsa ett ämne och göra en relevant problemformulering. – känna till de vanligaste leverantörerna av information såsom bibliotek, myndigheter, arkiv, museer, databaser och Internet. – kunna använda alla viktiga sökverktyg som står tillbuds. – kunna använda en bred och effektiv sökstrategi.

– känna till offentlighetsprincipen, datalagen och upphovsrätten. – kunna använda ett analytiskt tänkande och kritiskt kunna granska och jämföra fakta från olika texter och källor, samt kunna värdera dessa. – kunna skriva en korrekt källförteckning.

Referenser:

- Bibliotekslagen (2013:801)
- Regionala biblioteksplanen <https://utveckling.skane.se/publikationer/strategier-och-planer/regionalkulturplan-for-skane-2016-2019/>
- Schultz-Jones, Barbara och Dianne Oberg, red (2015). IFLA:s riktlinjer för skolbibliotek. Pedagogiska Centralen, Malmö.
- Skolverket (2010). Skollagen. Fritzes, Stockholm.
- Skolverket (2011). Läroplan för grundskolan, förskolan och fritidshemmet. Fritzes, Stockholm.

Verksamhetsplan 2020

Kultur & fritid

En meningsfull fritid och utveckling för alla

Verksamhetsmål Kultur och Fritid

Nedanstående verksamhetsmål har tagits fram av enheten Kultur och Fritid för att uppnå de övergripande målen i Osby kommun samt det Kultur och fritidspolitiska programmet och Biblioteksplanen år 2019-2022. För mer information om dessa se sid 19-21

1. Kultur och fritid ska arbeta för tillgängliga, attraktiva och hållbara mötesplatser som främjar delaktighet i samhället.

Indikatorer:

- Antal deltagartillfällen för barn och unga i idrottsföreningar. Skillnad tjejer/killar
- Andel som uppger att de är nöjda eller mycket nöjda när de besöker is- och simhallar, musikskola, fritidsgårdar, bibliotek, kulturarrangemangen och konsthall
- Antal besökare/deltagare på mötesplatser som kultur och fritid driver eller ger stöd till (nå 175 000 besökare/deltagare årligen)
- Andel ungdomar som besöker fritidsgårdar

2. Kultur och fritid ska erbjuda och synliggöra en bredd av aktiviteter och arrangemang med hög kvalité som ger kommuninvånarna möjlighet att utvecklas

Indikatorer:

- Antal besökare/deltagare på aktiviteter och arrangemang som kultur och fritid driver
- Antal aktiviteter för prioriterade målgrupper
- Antal arrangemang kopplat till föreningsstöd

3. Kultur och fritid skall aktivt visa och främja ett normkritiskt synsätt och positivt påverkar attityder och värderingar

Indikatorer:

- Andel ungdomar som har tagit del av ungdomsarbetsinsatser
- Andel anläggningar/personal som är HBTO certifierade
- Antal evenemang och aktiviteter som bidrar till ett normkritiskt synsätt och positivt påverka attityder och värderingar.

Teman

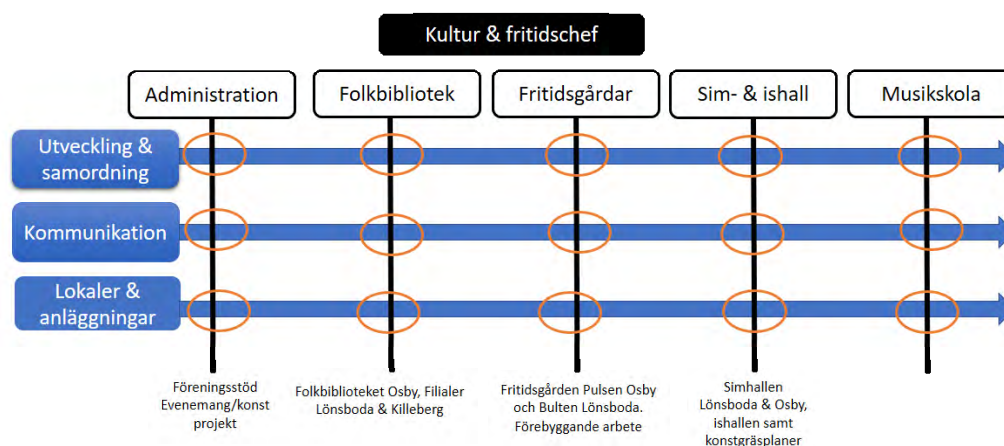
För att tydliggöra Kultur och fritids uppdrag utåt arbetar enheten gemensamt och tematiskt. Under våren kommer enheten att arbeta med temat Framtiden då barnkonventionen kommer att lyftas. Under hösten kommer vi att jobba extra med Bemötande "Du är Välkommen". Arbetet sker kontinuerligt i alla verksamheter men med koncentration under v34 så har vi en uppstart med fokus på bemötande med intern inspiration och uppstart inför hösten 2020.

Aktiviteter för att uppnå verksamhetsmålen 2020

På följande sidor presenteras de aktiviteter som är planerade inom Kultur och fritid 2020 för att uppnå verksamhetsmålen. Som komplement till aktiviteterna finns mer detaljerade program gällande lovaktiviteter sommarkul, sport- och höstlov samt gemensamma teman.

Aktiviteterna delas upp utifrån verksamheterna A. Kultur och fritidsadministration, B. Folkbiblioteken, C Fritidsgårdar, D. Sim- och ishallar samt E. Musikskolan.

Kultur och fritid Organisation 2019

Kultur och fritidsadministrationen

Kultur- och fritidsadministrationen samordnar Kultur- och fritids verksamheter samt lokaler och anläggningar och har ansvar för den allmänna administrationen såväl som den övergripande utvecklingen. Exempelvis enhetens it- system, diarieföring, tjänsteskrivelser, del- och helårsrapporter, samordning av stor APT, GDPR, relevanta nätverk internt och externt. Administrationen har även operativt ansvar för allmänskultur, lovverksamhet, projekt, högtider, konsthallen, kulturpris i kommunen samt marknadsföring, evenemangskalender, hemsida, fördelning av stöd till föreningar samt indirekt stöd som utbildningar och särskilda satsningar på föreningslivet och anläggningar.

Följande aktiviteter kommer att genomföras för att utveckla och underhålla kultur och fritids lokaler- och anläggningar

- 1. Arbete med ständiga förbättringar av anläggningar och lokaler**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Fritidsutvecklare
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1
- 2. Aktivt samarbete med fastighetsavdelningen på såväl operativ som strategisk nivå**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Kultur & fritidschef
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1
- 3. Genomföra inspektion av Konstgräsplaner tillsammans med Miljö & bygg**
När: 2020
Ansvarig: Kultur och fritidschef
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1
- 4. Ta vidare konceptet med ute gym från studenterna på Malmö Universitet**
När: 2020
Ansvarig: Fritidsutvecklare
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1
- 5. Erbjuder schemalagda bokningsbara lokaler & anläggningar**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Fritidsutvecklare
Målgrupp: Föreningar & kommuninvånare
Verksamhetsmål: 1 och 2
- 6. Årliga investeringsmöten med föreningar enligt driftavtal**
När: Hösten 2020
Ansvarig: Fritidsutvecklare
Målgrupp: Föreningar med driftavtal
Verksamhetsmål: 1 och 2

7. Anläggningsmöten för bokningsbara idrottshallar

När: Våren 2020

Ansvarig: Fritidsutvecklare

Verksamhetsmål: 1 och 2

Målgrupp: Föreningar & Skolor

8. Utveckla mötesplatser under kultur och fritid att bli mer inkluderande och tillgängliga för fler

När: Kontinuerligt

Ansvarig: Kultur och fritidschef

Verksamhetsmål: 1,2,3

Målgrupper: Alla invånare

Följande aktiviteter gör Kultur och fritidsadministrationen för att stötta Kultur- och fritidsföreningarna

1. Fördela föreningsstöd till föreningar i Osby kommun

När: Kontinuerligt

Ansvarig: Kultur & fritidschef

Verksamhetsmål: 2

Målgrupp: Föreningar & kommuninvånare

2. Genomföra utbildningar för ledare inom föreningar utifrån kartläggning

När: Vår och höst

Ansvarig: Fritidsutvecklare

Målgrupp: Föreningar

Verksamhetsmål: 2 och 3

3. Anordna föreningsträffar med fokus på våra teman

När: Vår och höst

Målgrupp: Föreningarna

Ansvarig: Fritidsutvecklare

Verksamhetsmål: 1,2 och 3

4. Arbeta för att vi kan ordna framtida Föreningsmessa

När: Kontinuerligt

Ansvarig: Kultur & fritidschef

Målgrupp; Föreningar och invånare

Verksamhetsmål: 2

Följande samarbeten kommer Kultur och fritidsadministrationen delta i eller samordna 2020

1. Regionala nätverket för Offentlig konst Skånes kommuner

När: Kontinuerligt

Ansvarig: Kulturutvecklare

Verksamhetsmål: 1

Målgrupp: Alla invånare

- 2. Nätverket Bästa Biennalen**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Kulturutvecklare
Verksamhetsmål: 2 och 3
Målgrupp: Alla invånare
- 3. Kulturchefsnätverk Skånenordost**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Kultur & fritidschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
Målgrupp: Alla invånare
- 4. Fritidschefsnätverk**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Kultur & fritidschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
Målgrupp: Alla invånare
- 5. Kultur för barn och unga**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Kulturutvecklare
Verksamhetsmål: 1
Målgrupp: Alla invånare
- 6. Samordning av tema**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Kultur & fritidschef via ledningsgrupp
Verksamhetsmål: 1,2,3
Målgrupp: Alla invånare
- 7. Samordning av Verksamhetsplansgruppen**
När: 3–4 gånger
Ansvarig: Kultur & fritidschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
Målgrupp: Alla invånare
- 8. Samordning av stor arbetsplatsträffar hela kultur och fritid**
När: En gång per månad
Ansvarig: Kultur & fritidschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
Målgrupp: Alla invånare
- 9. Samordning av den årliga besöksenkäten v. 46**
När: Hösten 2020
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Fritidsutvecklare
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 10. Sammankallande till kommunikationsgruppen**
När: två gånger per termin
Ansvarig: Kultur och fritidschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
Målgrupp: Alla invånare
- 11. Sammankallande till Programrådet**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Kulturutvecklare
Verksamhetsmål: 1, 2 & 3
Målgrupp: Alla invånare
- 12. Delta i kommunala samverkansprojekt skåneleden konst**
När: Våren
Ansvarig: Kultur och fritidschef, kulturutvecklare och fritidsutvecklare
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 13. Samverkansmöte kanotleden Immeln**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Fritidsutvecklare
Verksamhetsmål: 1,2
Målgrupp: Alla invånare
- 14. Nätverksträffar NÖSK**
När: Kontinuerligt
Ansvarig: Fritidsutvecklare
Verksamhetsmål: 1,2,3
Målgrupp: Alla invånare
- 15. Ledarskapsstipendium**
När: Under året
Ansvarig: Fritidsutvecklare
Verksamhetsmål: 3
Målgrupp: Alla föreningar

Följande aktiviteter kommer genomföras inom området kultur år 2020

1. **Sammankalla högtidsgruppen samt planera, samordna och genomföra aktiviteter vid högtiderna valborg, nationaldagen och midsommar**
När: Vår och höst Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1, 2, 3
2. **Administrera och dela ut Kulturpriset 2020**
När: Höst Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 2
3. **Planera, utveckla, genomföra och följa upp förskole teater för alla förskolebarn**
När: Höst Målgrupp: Alla förskolebarn
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 2
4. **Arrangera lovaktiviteter för barn på sport-, påsk- och höstlov**
När: Kontinuerligt Målgrupp: Kommuninvånare/ föreningar
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1, 2, 3
5. **Arbeta med delaktighet i konsthallen**
När: Kontinuerligt Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1, 2
6. **Fem till sex utställningar varav en temautställning i konsthallen**
När: Kontinuerligt Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1, 2
7. **Anordna minst sex kulturarrangemang ex. föreläsningar, workshop, konsert**
När: Kontinuerligt Målgrupp: Vuxna och prioriterade målgrupper
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1, 2, 3
8. **Arbeta med offentlig konst enligt 1% regeln i förskola/skola**
När: Kontinuerligt Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1
9. **Delta i en samverkansgrupp mellan skola, förskola och kultur**
När: Kontinuerligt Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1
10. **Delta i nätverksmöten om kultur i vården**
När: Kontinuerligt Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1
11. **Plan för konstinventering av alla kommunens konstverk**
När: 2020 Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1
12. **Slutföra renovering av förvaringsutrymme för konst**
När: 2020 Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Kulturutvecklare Verksamhetsmål: 1

Följande insatser gör Kultur och fritidsadministrationen för att utveckla enhetens kommunikation och marknadsföring internt och externt

1. Marknadsföring av Kultur och fritid verksamhet via sociala medier och Allt om Osby

När: Kontinuerligt

Målgrupp: Alla invånare

Ansvarig: Kultur och fritidschef

Verksamhetsmål: 1,2,3

2. Utgivning av evenemangskalender samt lovprogram

När: Vår, Höst, sommar och lov

Målgrupp: Alla invånare

Ansvarig: Kultur och fritidschef

Verksamhetsmål: 1,2,3

3. Arbeta med att extern kommunikation är normkritisk

När: Kontinuerligt

Verksamhetsmål: 3

Ansvarig: Kultur och fritidschef

Målgrupp: Personal

B. Folkbiblioteken Osby kommun

Biblioteken verkar för demokrati, kunskapsutveckling och fri åsiktsbildning. Folkbiblioteken i Osby kommun är en öppen mötesplats för alla invånare. På biblioteken får du fritt ta del litteratur, information, musik, film och kulturupplevelser. Folkbibliotek är lagstadgad verksamhet som arbetar utifrån tydliga uppdrag enligt bibliotekslagen.

1. **Sagostunder Osby**
När: 9 ggr termin
Målgrupp: barn och vuxna
Ansvarig: Barnbibliotekarie
Verksamhetsmål: 3
2. **Sagostunder Lönsboda**
När: 5 ggr termin
Målgrupp: barn och vuxna
Ansvarig: Barnbibliotekarie
Verksamhetsmål: 3
3. **Pytteträffar Osby**
När: 4 ggr termin
Målgrupp: barn och vuxna
Ansvarig: Barnbibliotekarie
Verksamhetsmål: 3
4. **Babysagor Osby**
När: 4 ggr termin
Målgrupp: barn och vuxna
Ansvarig: Barnbibliotekarie
Verksamhetsmål: 3
5. **Lovaktiviteter Osby, Lönsboda, Killeberg**
När: Skollov, sommarlov
Målgrupp: barn och unga
Ansvarig: Barnbibliotekarie
Verksamhetsmål: 3
6. **Teknik dropin Lönsboda**
När: 5 ggr termin
Målgrupp: vuxna och äldre
Ansvarig: IT-ansvarig bibliotekarie
Verksamhetsmål: 1
7. **Digidel/teknikträff Osby**
När: 3 ggr termin
Målgrupp: vuxna och äldre
Ansvarig: IT-ansvarig bibliotekarie
Verksamhetsmål: 1
8. **Författarbesök**
När: 2 ggr termin
Målgrupp: vuxna
Ansvarig: Bibliotekschef
Verksamhetsmål: 1,2
9. **Föredrag**
När: 2 ggr termin
Målgrupp: vuxna
Ansvarig: Bibliotekschef
Verksamhetsmål: 1,2
10. **Språkcafé**
När: 12–16 ggr termin
Målgrupp: vuxna med annat modersmål
Ansvarig: Bibliotekarie
Verksamhetsmål: 1,3
11. **Stickcafé**
När: 12–16 ggr termin
Målgrupp: alla
Ansvarig: Bibliotekarie/stickcaféet
Verksamhetsmål: 1,2

- 12. Allmänt öppethållande**
När: Året om
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Bibliotekschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 13. Bibliotekschefsnätverket SKNO**
När: 8 ggr år
Målgrupp: Bibliotekschefer
Ansvarig: Bibliotekschef
Verksamhetsmål: 3
- 14. Systembibliotekarienätverk**
När: 5 ggr år
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Bibliotekarie
Verksamhetsmål: 1,2
- 15. Barnbibliotekarienätverk**
När: 6 ggr termin
Målgrupp: Barn och unga
Ansvarig: Barnbibliotekarie
Verksamhetsmål: 3
- 16. Snokasidan- nätverk**
När: 6 ggr år
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: IT-bibliotekarie
Verksamhetsmål: 2
- 17. Mediegrupps-nätverk**
När 5 ggr år
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: bibliotekarie med inköpsansvar
Verksamhetsmål: 2
- 18. Kulturarvsnätverk och släktforskning**
När: 2 ggr år
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Bibliotekarie
Verksamhetsmål: 1.2
- 19. Daisy, talboks-nätverk**
När: Vid behov
Målgrupp: personer med funktionsvariationer
Ansvarig: Biblioteksassistent
Verksamhetsmål: 3
- 20. Utveckla barnavdelningen och entré**
När: Under året
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Bibliotekschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 21. Mångspråksnätverk**
När: 5 ggr år
Målgrupp: Personer med annat modersmål
Ansvarig: Bibliotekarie
Verksamhetsmål: 1,3
- 22. Marknadsföring via affischer och sociala medier**
När: Varje vecka
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Bibliotekarie
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 23. Aktivitet under tema Framtid och Bemötande**
När: 1 ggr termin
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Bibliotekschef
Verksamhetsmål: 1,2
- 24. Boken kommer**
När: Varje månad
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Biblioteksassistent
Verksamhetsmål: 3

C. Fritidsgårdsverksamheten

Fritidsgårdsverksamhetens grunduppdrag är att ha en öppen verksamhet inriktad på framförallt ungdomar 12-16 år i Osby Kommun. Verksamheten bygger på: Frivillighet-delaktighet-inflytande, möjlighet för de unga att utvecklas utifrån egna förutsättningar i trygghet utan någon form av diskriminering. Vi ska se varje ungdom som medmänniska, möta med tillit, respekt, lyhördhet, medkänsla och kärlek. Vi utgår från ett salutogent främjande förhållningssätt.

- 1. Erbjuder öppen fritidsgårdsverksamhet i Osby Kommun**
När: Måndag – Fredag året runt
Målgrupp: 12–16 år
Ansvarig: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 2. Drogfria Disco kvällar (4 st)**
När: 2 st på våren, 2 st på hösten
Målgrupp: Ungdomar i årskurs 7,8 och 9
Ansvarig: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 3. Information på föräldramöte**
När: Våren och Hösten
Målgrupp: Föräldrar till elever i årskurs 6,7,8 och 9
Ansvarig: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 3
- 4. Samarbetsövningar för skolklasser**
När: Våren och Hösten
Målgrupp: Ungdomar årskurs 7,8, och 9
Ansvarig: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 5. Pulsendisco för yngre, Osby**
När: 4 st våren och 4 st hösten
Målgrupp: Barn årskurs 4,5 och 6
Ansvarig: Fritidsledarna
Verksamhetsmål: 1, 2,3
- 6. Skidresa för ungdomar**
När: 6-9/2
Målgrupp: Ungdomar 12–20 år
Ansvarig: Fritidsledarna
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 7. UKM-Festival. Osby**
När: Våren
Målgrupp: Ungdomar 12–20 år
Ansvarig: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
- 8. Live@Pulsen. Osby**
När: December
Målgrupp: Ungdomar 12–20 år
Ansvarig: Fritidsledarna
Verksamhetsmål: 1,2,3

9. **Drogfri skolavslutning**
När: Juni
Målgrupp: Ungdomar i årskurs 9
Ansvarig: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
10. **Sommarresor för Barn och Ungdomar**
När: v25
Målgrupp: Tosselilla årskurs 4,5 och 6.
Liseberg årskurs 7,8 och 9
Ansvarig: Fritidsledarna
Verksamhetsmål: 1,2,3
11. **Sportlovsöppet**
När: v8
Målgrupp: Ungdomar i årskurs 7,8 och 9
Ansvarig: Fritidsledarna
Verksamhetsmål: 1,2,3
12. **Höstlovsverksamhet**
När: v44
Målgrupp: Ungdomar i årskurs 7,8, och 9
Ansvarig: Fritidsledarna
Verksamhetsmål: 1,2,3
13. **Oskon, Osby**
När: v44
Målgrupp: Ungdomar 12–18 år
Ansvarig: Fritidsledarna
Verksamhetsmål: 1,2,3
14. **Föräldracafé på fritidsgårdarna**
När: Höst och vår
Målgrupp: Tonårsföräldrar
Ans: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 3
15. **Musiklokaler och Studio på fritidsgårdarna**
När: Hela året
Målgrupp: 12–20 år
Ans: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 3
16. **Boka möten i fritidsgårdarnas lokaler**
När: Hela året
Målgrupp: Föreningar i Osby kommun
Ans: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 3
17. **Sociala medier, instagram, facebook, snapchat**
När: Hela året
Målgrupp: Unga och äldre i Osby kommun
Ans: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 1,2,3
18. **Besök på högstadieskolorna under skoltid**
När: Vår och hösttermin
Målgrupp: Ungdomar 12–16 år
Ans: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål 1,2,3
19. **Uppsökande verksamhet i olika ungdomsmiljöer**
När: Året runt
Målgrupp: 12–16 år
Ans: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 3
20. **Måndagsklubben på Pulsen i Osby**
När: Varannan måndag under höst och vår
Målgrupp: Unga med funktionsvariationer
Ans: Fritidsgårdschef
Verksamhetsmål: 1,2,3

D. Sim- och ishallar

Sim och ishallens grunduppdrag är att ha en öppen verksamhet alla dagar i veckan för alla kommuninvånare under vår, höst och vinter. Besökare ska mötas av rena och fräscha lokaler av en trevlig och serviceinriktad personal. Vi ser till att alla barnen kommer att få lära sig att simma och hantera nödsituationer vid vatten. Vi underhåller och gör isvård så att föreningarna kan nyttja hallen till max och parallellt med allmänheten.

1. Erbjudna allmänt bad varje dag i Osby kommun

När: Vår och höst

Ansvarig: Sim- ishallschef

Målgrupp: Alla invånare

Verksamhetsmål: 1, 2 och 3

2. Erbjudna gratis allmänåkning i ishallen

När: Vår, höst och vinter

Målgrupp: Alla invånare

Ansvarig: Sim och ishallschef

Verksamhetsmål: 1 och 2

3. Simundervisning barn och unga

När: Under terminerna

Målgrupp: åk fsk-gymnasie

Ansvarig: Sim och Ishallschef

Verksamhetsmål: 1, 2 och 3

4. Genomföra 20 grupper babysim på olika nivåer – Lönsboda simhall

När: våren och hösten

Målgrupp: Föräldrar och barn

Ansvarig: Sim och ishallschef

Verksamhetsmål: 1, 2 och 3

5. Genomföra olika grupper med vattenträning

När: Januari och september

Målgrupp: vuxna

Ansvarig: Sim och ishallschef

Verksamhetsmål: 1, 2 och 3

6. Genomföra vuxensimskola

När Januari och september

Målgrupp: vuxna som ej kan simma

Ansvarig: Sim och ishallschef

Verksamhetsmål: 1, 2 och 3

7. Genomföra sommarsimskola

När: Vår/sommar

Målgrupp: Barn och unga

Ansvarig: Sim och ishallschef

Verksamhetsmål: 1, 2 och 3

8. Entré och bokningssystem

När: Kontinuerligt

Målgrupp: Alla invånare

Ansvarig: Sim och ishallschef

Verksamhetsmål: 1,3

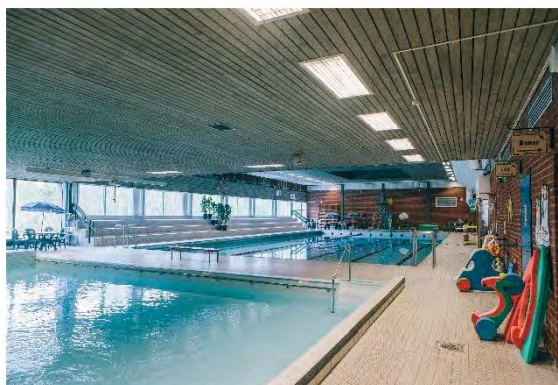
9. Erbjudna motionssimning morgon/kväll

När: Vår och höst

Målgrupp: Motionärer

Ansvarig: Sim och ishallschef

Verksamhetsmål: 1,2,3

10. **Sportlovsschema i simhallarna**
När: vecka 8
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Sim och ishallschef
Verksamhetsmål: 1, 2 och 3
11. **Höstlovsschema i simhallarna**
När: vecka 44
Målgrupp: Alla invånare
Ansvarig: Sim och ishallschef
Verksamhetsmål: 1, 2 och 3
12. **Småbarns simskola- Lönsboda simhall**
När: Januari och september
Målgrupp: Föräldrar och barn
Ansvarig: Sim och ishallschef
Verksamhetsmål: 1, 2 och 3
13. **Hälsovecka-: Lönsboda simhall**
När: vecka 11
Målgrupp: vuxna
Ansvarig: Sim och ishallschef
Verksamhetsmål: 1, 2 och 3
14. **Lokalvård – Sim och Ishall**
Ansvarig: Sim och ishallschef
När: Kontinuerligt
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1,2,3
15. **Isvård – Ishallen**
Ansvarig: Sim och ishallschef
När: Under säsong
Målgrupp:
Verksamhetsmål: 2
16. **Schemaläggning skola o föreningar**
Ansvarig: Sim och ishallschef
När: Hösten
Målgrupp:
Verksamhetsmål: 1,2,3
17. **Barnkalas – simhallarna**
Ansvarig: Sim och Ishallschef
När: Kontinuerligt
Målgrupp: Barn och unga
Verksamhetsmål: 1,2,3
18. **Underhåll konstgräsplan**
Ansvarig: Sim och ishallschef
När: Kontinuerligt
Målgrupp: Föreningar
Verksamhetsmål: 1 och 2
21. **Uthyrning skridskor/hjälmar**
Ansvarig: Sim och ishallschef
När: Under säsong
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1,2 och 3
22. **Marknadsföring via sociala medier**
Ansvarig: Sim och ishallschef
När: Kontinuerligt
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1,2,3
23. **Aufguss o bastuextrem i simhallarna**
Ansvarig: Sim och ishallschef
När: Under säsong
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1,2,3
24. **Fastighetsunderhåll ishall**
Ansvarig: Sim och ishallschef
När: Kontinuerligt
Målgrupp: Alla invånare
Verksamhetsmål: 1 och 2

E. Musikskolan i Osby kommun

Osby finns en kommunal musikskola. Elevantalet på musikskolan är idag ca. 240 elever. Dessa fördelas på instrumental- och sångundervisning. Instrumental och sångundervisningen är öppen för alla elever i Osby kommun från förskoleklass till och med gymnasiet (även vuxna i mån av plats). Förutom instrumental- och sångundervisning som bedrivs har musikskolan ett flertal ensembler. Nämnas kan bl.a. blåsorkester, stråkensembler, rockgrupp, kör och blandade ensembler. Musikskolans utåtriktade verksamhet är mycket stor. Varje år genomförs ca. 60 olika arrangemang från det lilla formatet till större offentliga konserter.

Ett urval av musikskolans planerade aktiviteter 2020

25. Instrumental och sångundervisning

Ansvarig: Enhetschef musikskolan

När: Vår och höst

Målgrupp: Barn och unga

Verksamhetsmål: 1,2,3

26. Kör och orkesterverksamhet

Ansvarig: Enhetschef musikskolan

När: Vår och höst

Målgrupp: Barn, unga o vuxna

Verksamhetsmål: 1,2,3

27. Rekrytering i skolklasser/öppet hus

Ansvarig: Enhetschef musikskola

När: Vår och höst

Målgrupp: Barn o unga

Verksamhetsmål: 1,2,3

28. Konserter

Ansvarig: Musiklärare

När: 8 ggr/år

Målgrupp: Invånarna

Verksamhetsmål: 1,2,3

29. Musikcaféer

Ansvarig: Musiklärare

När: 8 ggr/år

Målgrupp: Barn, unga o vuxna

Verksamhetsmål: 1,2,3

30. Representationer vi fullmäktige etc.

Ansvarig: Musiklärare

När: 4 ggr/år

Målgrupp: Vuxna

Verksamhetsmål: 2,3

31. Högtidsgrupp

Ansvarig: Enhetschef musikskolan

När: Valborg och Nationaldag

Målgrupp: Alla invånare

Verksamhetsmål: 2

32. Samverkan regionalt

Ansvarig: Enhetschef musikskolan

När: 4 ggr/år

Målgrupp: Barn, unga o vuxna

Verksamhetsmål: 1,2

- Projekt "Musik mellan generationer". Ett samarbete mellan Musikskolan och Rönnebacken. Tidsplan 2018-11-20 – 2019-05-31
- Stråkdag i Broby med Magnus Mårtensson. Elever från Osby och Östra Göinge musikskolor deltar.
- Osby-Östra Göinge kammarorkester spelar på Vita skolan i Broby
- Musikskolans yngre elever ger "Alla hjärtans dag konsert" i konsertsalen i samband med elevföreningen Con Brios årsmöte.
- Pianodag i Kristianstad. Ett samarbete mellan Osby, Östra Göinge, Bromölla, Kristianstad och Hässleholm kommuner.
- Musikskolan/Con Brio anordnar konsertresa till Helsingborgs konserthus för att lyssna till S Prokofjevs musiksaga "Peter och vargen".
- Osby-Östra Göinge kammarorkester spelar i Oppmanna kyrka
- Orkester/körprojekt "Kvinnliga kompositörer". Ett samarbete mellan musikskolorna i Osby och Östra Göinge. Konsert i Knislinge sporthall.
- Musikskolans vårkonsert i Hasslarödsskolans konsertsal
- Ekbackeskolan/musikskolans "Individuella val, musik" ger konsert på Vingården i Osby.
- Musikskolans vårkonsert i Lönsboda. Ollonskogens utomhusscen
- Valborgsfirandet och Nationaldagsfirandet.

Övergripande mål Osby kommun

Vision: På spåret och naturligt nära

Värdegrund:

Mångfald är en förutsättning för att vi ska utvecklas och berikas

Förtroende visar vi genom att lita på varandras vilja och förmåga

Vi bemöter varandra med **respekt** och utgår från alla människors lika värde

Vi visar **mod** genom att utmana oss själva och andra

Vi bidrar aktivt till en **hållbar** livsmiljö med kommande generationer i åtanke

Samverkan är en förutsättning för goda resultat

Kommunfullmäktiges målområden:

- **Attraktiv och hållbar boendekommun**
- **Utveckling och tillväxt**
- **Trygghet hela livet**

Barn och Utbildningsnämndens mål:

1. **Vi ska erbjuda utbildning och mötesplatser som leder till en ökad medvetenhet om livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.**
2. **Vi ska skapa ökad tillgänglighet och delaktighet genom att erbjuda ökad kunskap, kommunikation och skapande.**
3. **Vi ska ge alla det stöd de behöver för att kunna utvecklas och utmanas efter sina förutsättningar**

Indikatorer:

1.
 - Antal undervisningstillfällen i naturen på varje förskola
 - Andel barn och elever i åk 7-9 och åk 2 gym som anger att de provat alkohol, droger, tobak och snus
 - Antal deltagartillfällen för barn och unga i idrottsföreningar. Skillnad tjejer/killar
 - Andel som uppger att de är nöjda eller mycket nöjda när de besöker is-och simhallar, fritidsgårdarna, bibliotek, kulturarrangemangen och konsthall
 - Antal besökare/deltagare på mötesplatser och arrangemang som kultur och fritid driver eller ger stöd till (nå 175 000 besökare/deltagare årligen)

2.

- Meritvärde elever i åk 9
- Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram
- Andel gymnasieelever med examen inom 4 år
- Andel elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare
- Antal aktörer skolorna samarbetar med i näringslivet kring prao och apl
- Nöjdhet kring skolans attityder till företagande i kommunen
- Andelen som upplever att socialtjänsten frågar efter brukarens synpunkter angående hur dennes situation skulle kunna förändras
- Antal besök på kulturarrangemang, bibliotek och musikskolan
- Antal e-tjänster och digitala lösningar
- Antal digitala verktyg per enhet och per barn/elev
- Andel barn och elever som dagligen använder digitala verktyg i sitt lärande

3.

- Vårdnadshavare upplever att deras barn får det stöd de behöver på förskolan
- Lärare anpassar undervisningen efter elevens olika förutsättningar
- Elever anser att de får hjälp av sina lärare och får svårare uppgifter om de vill
- Vårdnadshavare upplever att deras barn får det stöd de behöver för att nå kunskapskraven
- Nöjdhet av stödet från socialtjänsten
- Andel ungdomar som besöker fritidsgårdarna
- Andel ungdomar som har tagit del av ungdomsarbete

Begrepp som används i verksamhetsmålen för Kultur och Fritid

Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. En hållbar livsmiljö innefattar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Social hållbarhet handlar om demokrati, rättvisa och kulturell hållbarhet (Kultur & fritidspolitiska programmet 2015-2022).

Delaktighet innefattar både social och kulturell delaktighet och det finns ett tydligt samband mellan psykisk och fysiskt välmående och känsla av delaktighet (Folkhälsomyndigheten 2016) När individer och grupper upplever att de inte har möjlighet att påverka sina egna livsvillkor eller samhällsutvecklingen skapas en känsla av maktlöshet och utanförskap uppstår. En kommun har en viktig roll att spela för att skapa en ökad delaktighet i samhället, ur ett verksamhetsperspektiv innebär det att ta tillvara kommuninvånarnas kunskap och erfarenhet i utformningen av tjänster och insatser. Den nya kommunallagen som förväntas träda i kraft 2018 uppmuntrar till mer direkt delaktighet för kommuninvånarna (Statens offentliga utredningar, 2015).

Folkhälsa omfattar alla aspekter av hälsa, såväl psykisk, social och fysisk. Folkhälsa är, till skillnad mot individens hälsa, ett begrepp för hela befolkningens samlade hälsa. Det tar hänsyn till både nivå och fördelning av hälsan. En god folkhälsa innebär alltså att hälsan är så god som möjligt och samtidigt så jämnt fördelad som möjligt bland olika grupper i samhället. (Text hämtad från Sveriges Kommuner och Landsting SKL).

Prioriterade målgrupper i kultur- och fritidsprogrammet 2015-2022 är barn och unga, äldre samt personer med funktionsvariationer.

Ett normkritiskt arbete/perspektiv Detta begrepp nämns inte i målen men sammanfattar vad Kultur och fritid arbetar med som grund i verksamheten. Kultur och fritid arbetar aktivt utifrån diskrimineringsgrunderna, det vill säga för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. (Text hämtad från Kultur & fritidspolitiska programmet samt diskrimineringsombudsmannen DO).

Kultur- och fritidspolitiskt program 2015-2022

Osby Kommun

INLEDNING

Kultur- och fritidspolitiska programmet är ett vägledande dokument för Osby kommuns kultur- och fritidsverksamheter, samt för politiska beslut som rör kultur- och fritidsfrågor. Programmet kan också inspirera ideella och kommersiella aktörer och enskilda att engagera sig i och ta del av kultur- och fritidslivet. Programmet gäller under två mandatperioder 2015-2022 men är framtaget med ett mer långsiktigt perspektiv.

Majoriteten av Osby kommuns medborgare anser att kultur och fritid är viktigt eller avgörande för att bo i kommunen. I arbetet med programmet har boende i kommunen tillfrågats om vad de vill få ut av kultur- och fritidssektorn. En del förslag är lättare att tillmötesgå än andra, och naturligtvis måste kommunen göra prioriteringar. Många förslag och synpunkter sammantaget skapar dock en bild av vilka behov som finns i kommunen, vad som fungerar och vad som behöver utvecklas. Osby kommuns kultur- och fritidsliv är rikt tack vare engagerade medborgare, personal och besökare. De ideella organisationerna och våra egna verksamheter, till exempel fritidsgårdarna, utgör grunden för kultur- och fritidsverksamheten. Dessa verksamheter har stor betydelse för kommunen genom att främja ungas positiva utveckling och verka förebyggande mot ohälsa, droger och kriminalitet.

Engagemanget som finns ska värnas, vårdas och utvecklas. Vi ska fortsätta göra vårt bästa för att skapa förutsättningar för att låta idéer bli verklighet.

Osby kommuns vision 2020

”Osby är en kommun där vi sätter livskvalitet i främsta rummet. Vi lever ett gott liv och bor vackert och tryggt nära naturen. Goda kommunikationer skapar närhet och sparar tid. Vår kommun präglas av kreativitet och samverkan, erbjuder ett livskraftigt företagsklimat och inbjuder medborgarna till inflytande och ansvarstagande. Ett aktivt miljöarbete säkrar en hållbar livsmiljö för kommande generationer.”

Övergripande mål

Osby kommun har valt ett antal övergripande mål för kommunen i sin helhet, och flera delmål. Kultur- och fritidssektorn kan framför allt bidra till målpuppfyllelse av de övergripande mål som citeras nedan.

”Osby ska vara en trygg och trivsamt kommun att bo och vistas i”

”Kultur, rekreation och meningsfull fritid ska vara tillgänglig för alla”

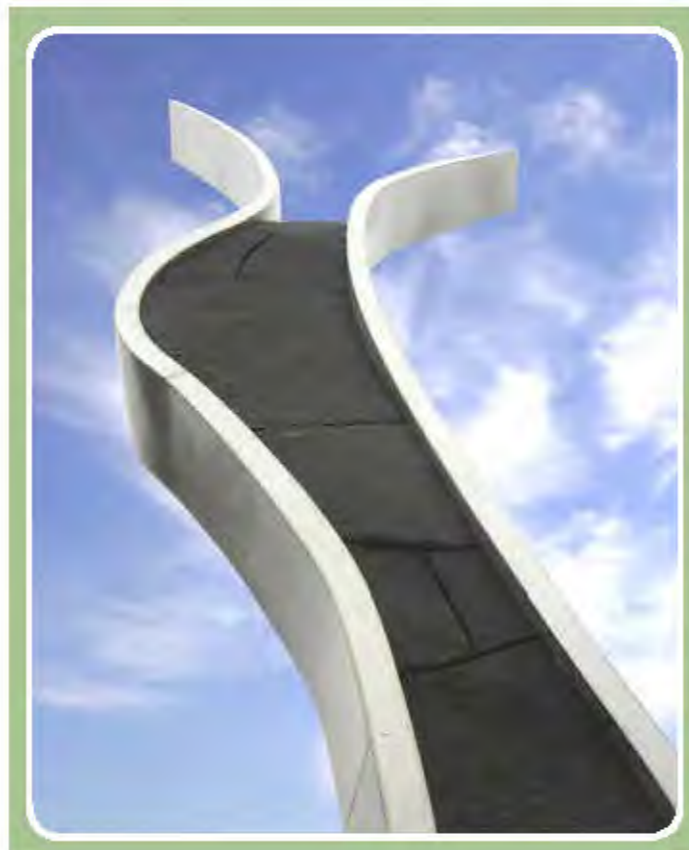
Organisation

Osby kommun är indelad i fem verksamhetsområden. Barn och skola, Utbildning och arbete, Vård och omsorg, Samhällsbyggnad och Kommunledningskontor. Kultur och fritid är en enhet inom verksamhetsområdet Samhällsbyggnad. Kultur och fritid driver och tillhandahåller lokaler, idrottsanläggningar, simhallar, bibliotek och fritidsgårdar, samordnar allmäncultur och handlägger bidrag till föreningar och studieförbund. Kommunen ingår i samarbetet Skåne Nordost, som består av kommunerna Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby och Östra Göinge.

Förklaring till upplägget:

Vi vill = mål med verksamheten

DÄRFÖR VILL VI = Strategier för att nå målen

Innehåll

DEMOKRATI OCH MÅNGFALD	4
HÅLLBARHET	6
FOLKHÄLSA	7
BARN OCH UNGA	8
FOLKBILDNING OCH DEN IDÉBURNA SEKTORN	10
<hr/>	
UTEMILJÖ	12
FRITID	13
SIMHALLAR	14
ISHALL	15
FRITIDSGÅRDAR	16
KULTUR	17
Kulturarv och kulturmiljö	17
Kultur och näringsliv	18
De estetiska uttrycksformerna	19
BIBLIOTEK	20
MUSIKSKOLAN	21
<hr/>	
UTVÄRDERING OCH UPPFÖLJNING	22
KÄLLOR OCH ÖVERGRIPANDE STYRDOKUMENT	24
<hr/>	
BILAGA: BIBLIOTEKSPLAN	-

DEMOKRATI OCH MÅNGFALD

Enligt Osby kommuns övergripande delmål för demokrati ska kommunen "främja ett aktivt medborgarskap som på jämlika villkor ger invånarna möjlighet till inflytande, deltagande, delaktighet och ansvarstagande." Kultur och fritid spelar en viktig roll i denna strävan och våra verksamheter ska präglas av tillit, tolerans, nyfikenhet och lyhördhet gentemot medborgarna. Ett dynamiskt demokratiskt samtal är viktigt för ett socialt hållbart samhälle. Kultur och fritids verksamheter har olika vägar för inflytande som möten, tipslådor, sociala medier och daglig personlig kontakt. Föreningslivet bygger på medborgarnas egna initiativ, vilka vi stödjer såväl ekonomiskt som med praktiska förutsättningar.

Alla ska kunna ta del av, påverka och känna sig välkomna i Osby kommuns kultur- och fritidsliv oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller socioekonomiska förhållanden.

Vi ska arbeta aktivt för att inkludera dessa grupper och därmed följa diskrimineringslagen 2008:567¹. Detta arbete behöver pågå kontinuerligt inom alla verksamheter. Det är viktigt att visa öppenhet för en åsiktsmässig och kulturell mångfald. Både för den enskilda individen och sett ur ett samhällsperspektiv skapar mångfald både attraktivitet och ekonomisk hållbarhet². De olika kulturer och identiteter som finns representerade i Osby kommun idag ska användas som en styrka och mångfald ska bejakas. Kommunens medborgare har tydligt uttryckt ett behov av mötesplatser för olika intressen, åldrar och bakgrund. Strävan efter jämställdhet mellan könen bör genomsyra all utveckling mot större mångfald. Unga vuxna, hbtq-personer och personer med utländsk bakgrund prioriteras under perioden 2015-2022.

När nya grupper och individer tar del av eller driver aktiviteter ska de informeras om möjlighet till inflytande. Ett internationellt utbyte med kreativa möten mellan kulturer inom kultur och fritidsområdet är önskvärt. Sådana möten kan bidra till en större mångfald av tankar och vanor. De kan både inspirera till nya arbetssätt och göra oss bättre på självreflektion.

1. Utöver de diskrimineringsgrundande kategorier som diskrimineringslagen anger väljer vi att addera kategorin "socioekonomisk status". Klassificeringen grundar sig på individens position på arbetsmarknaden och socioekonomisk status har bland annat samband med hälsa.

2. Charlotte Mellander, Richard Florida, red. The Creative Class Goes Global, 2014

Vi vill att det ska vara möjligt att delta i Osby kommuns kultur- och fritidsliv oavsett var i kommunen man bor.

Vi vill att kultur- och fritidsaktiviteter ska skapa möten mellan olika kulturer och generationer.

Vi vill att en mångfald av identiteter och erfarenheter finns representerade i utbudet.

DÄRFÖR VILL VI:

– driva utveckling av Medborgarhuset i Lönsboda mot ett aktivt och attraktivt allaktivitetshus i samverkan med föreningslivet.

– att Kultur och fritid blir bättre på att samverka med hjälporganisationer, med övriga samhällsstöd samt se över system för prisreduktion/rabatterade avgifter för att inkludera ekonomiskt svaga grupper.

– undersöka och ifrågasätta vilka inkluderande och exkluderande faktorer som finns i våra verksamheter. Därefter planera för kvantitativ förändring som jämn fördelning av resurser mellan könen. För personal och ledare behövs fortbildning för att möta och skapa möten mellan olika individer, grupper och intressen. Barn, unga vuxna, hbtq-personer och personer med utländsk bakgrund prioriteras.

– se över och utveckla Osby kommuns samordning av marknadsföring och information om kultur- och fritidsverksamheter och aktiviteter, tillsammans med Osby turism och kommunens informationsansvariga.

– undersöka möjligheterna för internationellt utbyte, såväl för den egna organisationen som för föreningslivet.

HÅLLBARHET

"En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov". Så definieras hållbar utveckling i Bruntlandkommissionens rapport "Vår gemensamma framtid" 1987. Det kommunövergripande målet för miljöfrågan lyder: "Osby kommun ska arbeta aktivt för en långsiktigt hållbar livsmiljö".

En hållbar livsmiljö innefattar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Social hållbarhet handlar om demokrati, rättvisa och kulturell hållbarhet. Kultur och fritid bidrar till ekonomin genom att attrahera människor att flytta till och bo kvar i kommunen, genom att förebygga brottslighet och genom att främja god hälsa, kreativitet och företagande.

Särskilda åtgärder för social och ekonomisk hållbarhet finns inte med bland åtgärderna i detta stycke, de nämns istället särskilt under områden som berörs.

Social hållbarhet ingår dessutom i kultur- och fritidssektorn i sin helhet eftersom den ökar möjligheten till ett gott liv i trygghet, gemenskap och inflytande. Ett samhälle med stor delaktighet, vilket kultur och fritid bidrar starkt till, är en bra förutsättning för att kunna hantera problem och intressen där de privata och politiska sfärerna möts. När det gäller den miljömässiga hållbarheten vill Kultur och fritid bidra till en bättre global klimatutveckling, genom kunskaps-spridning samt genom lägsta möjliga energiförbrukning i de egna verksamheterna.

Vi vill bidra till en hållbar utveckling i Osby kommun och bidra till inbromsning av den globala uppvärmningen.

DÄRFÖR VILL VI:

- ta initiativ till en översyn av energieffektiviteten i alla kommunalt och föreningsdrivna anläggningar inom kultur- och fritidsområdet och ta fram en långsiktig åtgärdsplan.
- verka för bättre allmänna kommunikationer för att underlätta för människor att ta sig till och från anläggningarna kollektivt och därmed minska personbilstrafik och utsläpp av avgaser från fossila bränslen.
- uppmuntra föreningslivet att beakta miljöperspektivet i deras respektive verksamheter.
- att de verksamheter som drivs av Kultur och fritid och som erbjuder livsmedel ska ha ett ekologiskt och rättvisemärkt utbud i så stor utsträckning som möjligt.
- initiera diskussion och sprida kunskap om miljö- och hållbarhetsfrågor, både inom organisationen och gentemot medborgarna.

FOLKHÄLSA

Delaktighet i kultur och idrott ger såväl individuella som samhällsekonomiska vinster.³ En känsla av sammanhang är viktigt för psykiskt välbefinnande, det bekräftas både av forskning och av Osby kommuns medborgare. Aktiviteter och social samvaro är viktiga ur ett förebyggande, hälsofrämjande friskvårdsperspektiv, och kan ha en positiv inverkan på förloppet av fysiska och psykiska åkommor. Samverkan med vård och skola är central.

Nedan nämns åtgärder som framförallt rör möjligheten till fysisk aktivitet. När det gäller psykisk hälsa kan Kultur och fritid bidra genom möjlighet till socialt sammanhang, delaktighet, bekräftelse och känslan att vara behövd.

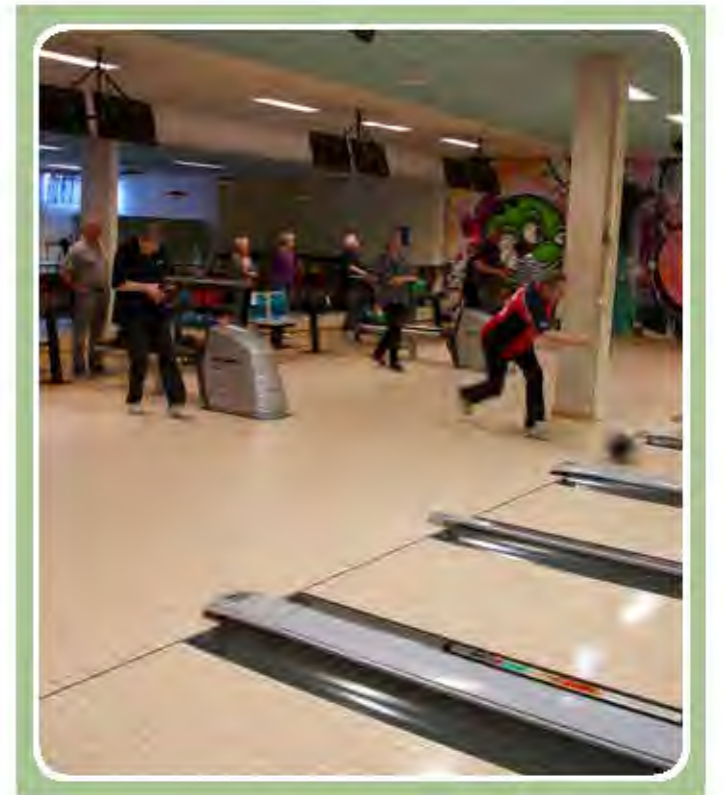
Vi vill bidra till att människor har en god fysisk och psykisk hälsa och kan delta i sociala sammanhang.

DÄRFÖR VILL VI:

- verka för ökad möjlighet för fysiskt och psykiskt funktionsnedsatta att delta i kultur- och fritidslivet.
- att seniorer ska erbjudas fler möjligheter till motion och rörelse. Kultur och fritid ska vara drivande och utgöra en länk till föreningar.
- undersöka möjligheten att tillämpa "Kultur på recept"⁴.
- bejaka och uppmuntra medborgarna att vara aktiva, för möjlighet till ökad gemenskap och livskvalitet.

3. Källor för hela stycket: Region Skånes strategi för vård och hälsa, samt Idrott hela livet: strategisk plan för idrottsrörelsens folkhälsoarbete 2007

4. Kultur på recept innebär att en vårdinrättning skriver ut recept på kultur i form av till exempel eget skapande eller utställningsbesök, oftast åt patienter med psykisk åkomma, risk för socialt utanförskap eller smärtproblem.

BARN OCH UNGA

Genom FN:s barnkonvention har barn och unga rätt att behandlas med respekt och komma till tals. Kommunens övergripande delmål lyder: "Osby kommun vill vara en bra plats för barn och unga".

Barn och unga ska ha inflytande över kultur- och fritidsverksamheterna. Samtidigt bör barn och unga erbjudas upplevelser de inte visste fanns, och som komplement till de kommersiella och lättillgängliga.

För yngre barn kan kultur- och fritidsaktiviteter särskilt berika och stärka fysisk aktivitet och motorik, den individuella utvecklingen och en ökad förståelse av omvärlden. Barn bör erbjudas vida referensramar och få möjlighet till bekräftelse för olika förmågor tidigt i livet. Detta skapar ett större handlingsutrymme senare i livet. Kultur och fritid och Barn och skola vill bli bättre på att samverka och använda kommunens samlade resurser för att nå målpuppfyllelse för båda verksamhetsområden. Samarbeten mellan Kultur och fritid och Barn och skola har en värdefull fortbildande funktion för personal i båda områden. Samarbeten leder till exempel till nya undervisningsmetoder och utbyten om barns och ungas preferenser och vardagsvillkor.

För unga spelar kultur- och fritidssektorn en stor roll för attraktivitet på bostadsorten. Detta handlar till stor del om möjligheten till en aktiv fritid och en faktisk möjlighet till inflytande. Osby kommun betraktar unga och unga vuxna som bärare av värden och kunskap som är viktiga för samhället både idag och på längre sikt. Målgruppen unga vuxna behöver sammanhang där de kan spegla sig i likasinnade, samtidigt som olika grupper behöver mötas för ökad tolerans, tillit och trygghet. Centralt är inflytande, delaktighet, demokrati, psykisk hälsa och jämställdhet. Vi vill stödja de som står långt från arbete och utbildning att leva ett aktivt och meningsfullt liv. Idrottsföreningarna i Osby kommun har ett stort deltagande bland barn framför allt upp till 13 års ålder, därefter är det många som slutar med sin sport utan att hitta nya motionsformer och intressegemenskaper.

Kultur och fritid prioriterar barn och unga i alla verksamheter.

Studieförbunden är viktiga aktörer för bildning och eget skapande i kommunen, och flera av studieförbunden är särskilt viktiga för integration och mångkultur. En ny gemensam modell har antagits 2014 inom Skåne Nordost.

Vi vill bidra till att stärka kommunens barn, unga och unga vuxna genom skapande, deltagande och mottagande av kultur- och fritidsaktiviteter.

Vi vill att kommun- och föreningsdrivna verksamheter ska ha stor lyhörddhet för barns och ungas preferenser.

DÄRFÖR VILL VI:

- bejaka barns och ungas digitala vanor som medel för kommunikation, kunskap, gemenskap och lek, som komplement till fysiska aktiviteter.
- uppmuntra föreningar att inkludera fler unga personer som referenser och för deltagande i administration och styrelsearbete.
- utreda möjligheten för en kulturgaranti i grundskola och förskola.
- stimulera utökat utbud av aktiviteter för barn och unga sommartid.
- prova modellen idrottsskola för barn årskurs 1-3.
- utreda möjlighet till kulturskola för barn.
- verka för att fler unga praktiserar och sommarjobbar inom kultur- och fritidsområdet.
- uppmuntra engagemang och sysselsättning till exempel genom konceptet ung sommararrangör⁵.
- att samverka mellan Kultur och fritid och verksamhetsområdet Utbildning och arbete ska stärkas kring målgruppen unga vuxna, för integration och för att motverka utanförskap.
- vidareutveckla mötesplatser för unga 15-25 år.
- att möjligheten till fortbildning av personal alltid tas tillvara vid samarbeten mellan Kultur och fritid och Barn och skola.

5. Ung sommararrangör⁵ är en form av feriepraktikplats som kommunen erbjuder till unga 16-17 år som har en idé till ett sommararrangemang inom kultur och/eller fritid, för en ung publik. De unga får lön som handledning i att planera och genomföra arrangemanget. Konceptet genomförs på försök sommaren 2015.

FOLKBILDNING OCH DEN IDÉBURNA SEKTORN

Osby är en mycket föreningstät kommun med 170 föreningar (2015), och har sammantaget många engagerade organisationer för kultur, idrott, trossamfund och friluftsliv. Kultur och fritid är bidragsgivare åt dessa. Bidragssystemet är dock ojämlikt och föråldrat, och uppfyller inte dagens behov. Den idéburna sektorn omfattas även av tillfälliga och mindre uppstyrda nätverk, och vi ska vara öppna för stödformer även till dem.

Studieförbunden är viktiga aktörer för bildning och eget skapande i kommunen, och flera av studieförbunden är särskilt viktiga för integration och mångkultur. En ny gemensam modell har antagits 2014, inom Skåne Nordost för att säkra och stärka studieförbundens verksamhet i kommunerna, samt för att underlätta samarbeten mellan kommun och studieförbund och för samarbeten över kommungränser. Kultur och fritid har en kontinuerlig dialog med studieförbund och de ideella organisationerna.

Vi vill att Osby kommun ska ha ett rikt ideellt engagemang och en omfattande folkbildande verksamhet för alla medborgare.

DÄRFÖR VILL VI:

- genomföra en bidragsöversyn av alla kommunens stöd till föreningslivet.
- utöver konventionella föreningsbidrag införa ett "snabb slant"-bidrag, där tillfälliga grupper och enskilda kan söka ekonomiskt bidrag med kort handläggningstid för att genomföra projekt inom kultur- eller fritidsområdet. Unga ska vara prioriterad målgrupp för snabb slant.
- tillsammans med föreningslivet kartlägga behov och utveckla former för förenings- och ledarutveckling.
- för att visa uppskattning och premiera engagemang arrangera en årlig gemensam social och utvecklande aktivitet för ledare och aktiva inom föreningslivet.
- verka för någon form av föreningsråd; ett påverkansorgan som driver föreningarnas frågor och som ökar samarbetet föreningar emellan.
- arbeta fram lokala mål för studieförbundsbidragen i Osby kommun i samråd med studieförbunden. De lokala målen ska komplettera den nyinförda modell för studieförbund som nämns ovan.
- uppmuntra studieförbunden att sprida sina aktiviteter över hela kommunen.
- stödja ungas deltagande och engagemang i till exempel föreningar och studieförbund.

UTEMILJÖ

Osby kommun har en varierad och artrik natur med våtmarker och betesmarker, och naturskyddsområden av riksintresse däribland urskogsområdet Nytebodaskogen. Här finns sjöar, skogar och ängar med motionsslingor, kanotled, cykelleder och badplatser. I de större orterna finns parker, torg och gröna ytor med lekplatser och konst. För att bli mer välbesökta mötesplatser behöver platserna i tätorterna göras mer attraktiva.

Vi vill att Osby kommun ska ha en attraktiv, trygg och välanvänd offentlig miljö med plats för eftertanke, rekreation och aktivitet och som uppmuntrar till möten mellan alla generationer.

DÄRFÖR VILL VI:

- i samband med detaljplanearbete i kommunen verka för att trygghet, möjlighet till motion, lek, spontan idrott och den estetiska aspekten alltid tas i beaktande.
- stärka samverkan med övriga enheter inom samhällsbyggnad, för att förbättra och utveckla utemiljön med kommunens samlade resurser och kompetenser.
- undersöka möjligheterna till, samt undersöka hur den offentliga miljön kan utformas med medborgarnas medverkan.

FRITID

Inledning

Med fritid menar vi meningsfulla aktiviteter som höjer livskvaliteten, är hälsofrämjande och för välbefinnande. Begreppet fritid används här alltså med fokus på innehåll, i likhet med engelskans "leisure", snarare än som ett ord för tiden mellan sömn och arbete.

Till fritidsområdet hör bland annat idrottsföreningar, friluftsföreningar och fritidsgårdar. Motion och idrottande utgör en stor del av fritidssektorn i Osby kommun och en övervägande del av dessa verksamheter riktar sig till barn och unga. Osby kommun tillhandahåller anläggningar och idrottsmiljöer för ett brett utbud. Det finns många sjöar med badplatser och fiskemöjligheter. Kommunen har två fullstora idrottshallar, Hasslaröd i Osby tätort samt en nyrenoverad hall i Lönsboda. 2014 gjordes en satsning på konstgräsplan på idrottsplatsen i Osby tätort. För friluftsliv och avkoppling i vacker natur finns Hjertasjötorpet utanför Lönsboda till uthyrning sommartid. Utöver detta förfogar vi över några mindre gymnastiksalarna. De mindre gymnastiksalarna används relativt begränsat medan de

fullstora sporthallarna är ständigt fullbokade vilket ställer till det när nya föreningar vill introducera sin verksamhet eller befintliga verksamheter ökar i omfång. Kultur och fritid uppmuntrar till spontan och föreningsdriven idrott genom bidrag, subventioner, kontaktnät och samverkan inom kommunen såväl som över kommungränser. Flera av kommunens verksamheter som badhus och ishall har en koppling till grundskoleverksamhet. De ideella idrottsföreningarna får ekonomiskt stöd från kommunen.

Möjligheterna till spontan fysisk aktivitet behöver stärkas och det behövs fler insatser för äldres och funktionsnedsattas fysiska aktivitet. Osby kommun vill arbeta för att kommunens föreningar prioriterar breddverksamhet och arbetar aktivt med värdegrundsfrågor.

Vi vill att alla ska erbjudas möjlighet till fysisk aktivitet och social gemenskap, för en god hälsa, livskvalitet och välbefinnande.

DÄRFÖR VILL VI:

- att funktionsnedsatta ska erbjudas bättre möjligheter till motion och rörelse. Kultur och fritid ska vara drivande och utgöra en länk till föreningar.
- skapa bättre system för lokalbokning.
- verka för ökade möjligheter till självorganiserad spontan idrott, motion och lek.
- intensifiera samverkan med fritidsföreningar i hela kommunen för att arbeta för behovsanpassade anläggningar.
- verka för ett gott fiskebestånd och tillgängliggöra fritidsfisket i kommunens sjöar.
- kartlägga behovet av konstgräsplaner i kommunen.
- stärka samverkan mellan Kultur och fritid och Barn och skola kring användning av lokaler, anläggningar och utemiljöer, en inventering av lokaler och behov bör genomföras.
- uppmuntra idrottsföreningar att prioritera breddverksamheter för barn och unga, med lyhördhet för barns och ungas preferenser.

SIMHALLAR

Kultur och fritid driver idag två simhallar med allmänbad, simundervisning och olika aktiviteter. Öppettider och aktiviteter planeras med lyhördhet för besökarnas behov och önskemål. För simhallen i Lönsboda utgör familjebad den största delen av verksamheten. I Osby tätort ligger tyngdpunkten på föreningssimning och motionsimning, och verksamheten samarbetar tätt med föreningslivet. Osby simhall är idag inte anpassad för personer med funktionshinder.

Simhallarna har en mycket bred verksamhet som håller öppet för allmänheten sju dagar i veckan. Verksamheten bedriver en omfattande simundervisning i grundskolan, samt simundervisning för vuxna. Därför har Osby kommuns medborgare hög simkunnighet och kommunens skolbarn har under många år placerat sig i de främsta positionerna vid svenska simförbundets årliga tävling "Skolsimmet".

Vi vill att Osby kommuns simhallar ska värna om allas simkunnighet och vara attraktiva mötesplatser för rekreation och hälsa.

DÄRFÖR VILL VI:

- utveckla badhusmiljön genom enkla förändringar så den blir mer attraktiv, upplevelseorienterad och lekvänlig.
- undersöka möjligheten till åtgärder av omklädningsrum för personer som behöver extra trygghet i badhusmiljön.
- initiera en utredning om simhallarnas framtid utifrån anläggningarnas ålder och skick.

ISHALL

I Osby tätort finns en ishall som byggdes av ideella krafter på 60-talet och är i stort renoveringsbehov. Den drivs av Kultur och fritid och är välanvänd både av föreningar och för allmänåkning.

Issporter är nationellt sett på nedåtgående, men i Osby kommun är både hockeyn och konståknningen mycket populära. En annan nationell tendens är att resurser som används till idrottsanläggningar medför en ekonomisk snedfördelning till killars fördel. Eftersom Osby ishall används flitigt av både tjejer och killar är det särskilt angeläget och motiverat att satsa på hallen.

Vi vill att Osbys ishall ska erbjuda en attraktiv miljö som ger möjlighet till issportens utveckling och allmänhetens möjlighet till skridskoåkning.

DÄRFÖR VILL VI:

- fortsätta utreda ishallens miljö och fysiska skick under början av mandatperioden 2015-2018.
- utreda möjligheterna till att använda lokalerna utanför säsong till evenemang.
- skapa former för samarbete mellan föreningar och Kultur och fritid för att stärka verksamheten och nyttja hallen optimalt samt öka trivselen och miljön i hallen.

FRITIDSGÅRDAR

Kommunen driver fritidsgårdsverksamhet i Osby och Lönsboda. Personalen arbetar med personligt bemötande och informellt lärande. Gårdsverksamheten är föränderlig och anpassas efter omvärldsförändringar, önskemål och behov.

Verksamheterna arbetar aktivt med information och åtgärder mot droger, trakasserier och våld. Prioriterad målgrupp är ungdomar i högstadieålder och för att tillgodose gruppens behov behöver personalen vara verksam även utanför gårdarna, på ungdomarnas naturliga mötesplatser. Ledord för bemötandet är omsorg, uppmuntran, trygghet och delaktighet. Individens personlighet, egenskaper och möjligheter tas tillvara, bekräftas och utvecklas. Samarbetet sker med skolan, polis, socialförvaltning, ungdomsmottagning med flera.

Vi vill att fritidsgårdarna ska vara öppna verksamheter där spontana och varaktiga aktiviteter genomförs för, av och med ungdomar.

Vi vill att gårdarna ska vara trygga, alkohol- och drogfria miljöer, där goda relationer byggs mellan ungdomar och mellan ungdomar och vuxna.

Vi vill att fritidsgårdarna utgör en plats för ungas växande och utveckling på deras egna villkor.

Vi vill att fritidsgårdarna ska bidra till demokratisk utveckling, till skapande och till stärkande av målgruppens tro på sina förmågor.

DÄRFÖR VILL VI:

- uppmuntra till större utbyte mellan föreningsliv, studieförbund och fritidsgårdarna för att tillgodose behovet av fler och mer utmanande aktiviteter, samt aktiviteter för särskilda intressen.
- fortsätta genomföra aktiviteter och resor inom och utanför kommunen.
- utveckla fritidsgårdarna så att de lämpar sig ännu bättre för scenframträdanden och eget musicerande.
- skapa former för att nå och engagera ungdomar i hela kommunen.
- verka för att bemanningen på fritidsgårdarna motsvarar NackaNätverkets definition av fritidsgårdsverksamhet.
- uppmuntra att fler aktiviteter sker på ungas initiativ med stöd av vuxna.

KULTUR

Inledning

Kultur är viktig för samhällsutvecklingen då den berikar demokratin med idéer och nyanserar det offentliga samtalet. Kultur skapar aktionskraft och bidrar till en hållbar ekonomi. Både eget skapande inom traditionella och nyskapande konstarter och mottagande av professionella kulturuttryck är viktiga. I Osby kommun finns besöksmål, scener och aktörer för ett professionellt utbud. Idag är möjligheterna till delaktighet och eget skapande på fritiden begränsade och de behöver öka.

KULTURARV OCH KULTURMILJÖ

Kulturarvet stöds av kulturmiljölagen 1988:950. Kulturarv är materiella och immateriella avtryck av mänsklig aktivitet som traditioner, språk, föremål och kulturmiljöer. Kulturmiljö är en del av kulturarvet och innefattar platser och områden som påverkats av mänsklig aktivitet genom olika historiska perioder. Osby kommuns kulturarv utgör viktiga besöksmål för lokal publik såväl som turister. I kommunen finns intressanta historiska spår från tidig industri, samt militärhistoria från både snapphanekrigen och beredskap från andra världskriget. Örnäs är Skånes enda kulturresevat med spår av jord- och skogsbruk från olika tider fram till 1900. Kommunen driver ingen egen verksamhet men handlägger ärenden inom området och ger bidrag till hembygdsföreningar.

Vi vill att Osby kommuns kulturarv ska bevaras, synliggöras, användas och utvecklas.

DÄRFÖR VILL VI:

- verka för att ansvaret för kulturarvsfrågan utreds.
- inleda en implementeringsfas i enlighet med den inventering av kulturbyggnader som har genomförts.
- verka för stärkt samverkan mellan turism, aktörer inom kulturarvsområdet, och aktörer inom de kulturella och kreativa näringarna, för att synliggöra kulturarv och kulturmiljöer samt utveckla kulturturismen.

KULTUR OCH NÄRINGS LIV

Ett kulturpolitiskt område är under framväxt på nationell och lokal nivå, "KKN": Kulturella och kreativa näringar. Regionalt samverkar Kultur Skåne och den regionala tillväxtnämnden för att stärka de kulturella och kreativa näringarna i Skåne. De kulturella och kreativa näringarna bidrar till kulturell, ekonomisk och social förnyelse och omfattar flera olika branscher såsom arkitektur, design, konst, scenkonst, litteratur, måltid, turism, besöksnäring och upplevelse-baserat lärande.

Vår kommun finns i en region som präglas av många kulturella aktörer och ett rikt kulturellt utbud och det ska vi ta till vara. Kultur och fritid samverkar med Osby näringsliv i flera avseenden och vi ska fortsätta ha goda relationer till och välkomna samarbeten med näringslivet.

Vi vill att Osby kommun ska vara en plats som attraherar kulturella och kreativa näringsidkare att bosätta sig och verka i kommunen.

DÄRFÖR VILL VI:

- att samverka ska stärkas mellan Kultur och fritid, Osby turism och näringslivsutvecklaren.
- att Kultur och fritid tillsammans med kommunens näringslivsutvecklare ska ta fram en strategi för att driva utveckling av kulturella och kreativa näringar i kommunen.
- att samverka ska stärkas mellan Kultur och fritid och näringslivet i Osby.

DE ESTETISKA UTTRYCKSFORMERNA

Med de estetiska uttrycksformerna avses traditionella områden som scenkonst, musik, film, bildkonst och litteratur. Utöver dessa områden ska Kultur och fritid visa öppenhet för nya uttrycksformer. Det är viktigt att människor erbjuds sammanhang för att dela och diskutera kulturupplevelser. Särskilt för barn och unga är det viktigt att erbjuda sammanhang där konstnärliga uttryck diskuteras ur olika perspektiv. Eget skapande är värdefullt i sig, samtidigt som det kan skapa ökad förståelse av kulturens olika bilder och språk, och vara utgångspunkt för analys och ifrågasättande av ideal och budskap som förmedlas.

Det finns flera scener för musik och scenkonst i kommunen. Tack vare en god regional infrastruktur har vi möjlighet att hålla en hög kvalitet på utbudet inom scenkonst och musik. I Osby tätort finns medborgarhuset Borgen som bland annat inrymmer en biograf med hög teknisk standard

och ett kvalitativt och brett utbud. Biograflokalen tjänar även som lokal för scenkonst⁶. Vi befinner oss i en region där professionellt filmskapande är på frammarsch, och det ska vi ta till vara.

Kommunen ansvarar för konstnärlig gestaltning i den offentliga miljön. Konsthallen i biblioteket i Osby tätort visar professionell lokal, regional och nationell samtidskonst. Kommunen har en konstsamling som kan utgöra en resurs för både pedagogik och besöksnäring.

Biblioteket är en plats för mötet mellan författaren och läsaren, genom den traditionella prosan och poesin samt genom medier för bild, film och ljud. Biblioteket erbjuder också författarbesök, bokcirklar, litteraturförmedling samt skapande och läsfrämjande aktiviteter. Föreningar, studieförbund och bibliotek är viktiga för fortbildning och eget skapande. Kultur och fritid samverkar tätt med Barn och skola kring de estetiska uttrycksformerna.

Vi vill att alla ska ha möjlighet till eget skapande.

Vi vill att alla ska ha möjlighet att ta del av och mötas kring professionell, varierad och konstnärligt nyskapande kultur.

Vi vill följa enprocentregeln för konstnärlig gestaltning vid ny- om- och tillbyggnad⁷.

DÄRFÖR VILL VI:

- följa rekommendationer och avtal för professionella kulturskapares ersättningar, som MU-avtalet⁸ och författarförbundets standardavtal för författarbesök.
- verka för att stärka den lokala infrastrukturen inom scenkonst, bildkonst, film och rörlig bild, musik och litteratur, det vill säga att utveckla dess delar och förbindelser mellan dem så att de blir resurser för varandra.
- kontinuerligt analysera tillgängligheten till kulturen och arbeta aktivt med att bredda publiken.
- främja eget skapande inom traditionella och nyskapande estetiska uttrycksformer, genom bättre förutsättningar efter behov, till exempel kreativa verkstäder.

- verka för ökad bredd i musikutbudet, samt större geografisk spridning.

- verka för arrangemang och föreställningar som attraherar unga.

- inventera och utreda behovet av ändamålsenliga scener och andra fysiska förutsättningar för kulturarrangemang och eget skapande.

- stödja semiprofessionella filmskapare och verka för att deras produktioner ges visningsmöjlighet.

- att ett verksamhetsöverskridande konstnärligt råd ska upprättas i kommunen, som kan sköta processen vid nyinköp av offentliga konstnärliga verk och installationer. Rådet bör även informera och uppmuntra privata bostadsbolag och fastighetsägare att beakta estetik och konstnärliga aspekter vid ny- om- och tillbyggnad.

- se över möjligheten att tillämpa den rekommenderade enprocentsregeln vid ny- om- och tillbyggnad.

- arrangera författarbesök och andra läsfrämjande och litteraturförmedlande aktiviteter på biblioteket.

- att barn och vuxna ska kunna möta författarskap på sitt modersmål samt olika författarskap från olika delar av världen.

6. Borgens teaterlokal är enligt Riksteatern klassificerad som "Grön -"; stor scen med godkänd standard för teknik, loger med mera. Se länk sist i programmet.

7. Enprocentregeln innebär att en procent av den samlade kostnaden vid offentligt finansierad ny- om- och tillbyggnad ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Modellen är inte lagstadgad, men den har funnits som en rekommendation och har tillämpats på olika sätt i Sverige sedan 1960-talet.

8. MU-avtalet är ramavtalet för konstnärers medverkan vid utställningar, och är tecknat mellan Statens kulturråd och Konstnärernas riksorganisation.

BIBLIOTEK

Folkbiblioteksverksamheten i Osby kommun bidrar till att berika Osbybornas fritid och erbjuder på olika sätt möjligheter till kulturupplevelser. Både folk- och skolbiblioteket är lagstadgad verksamhet med tydliga uppdrag i biblioteks- respektive skollagen. Biblioteken ska på olika sätt "verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning". Folkbiblioteksverksamhet finns tillgänglig för alla, med särskild uppmärksamhet riktad mot personer som har annat modersmål än svenska, personer med funktionsnedsättning och barn och unga.

Enligt bibliotekslagen 2013:801 ska alla kommuner anta en biblioteksplan för sin verksamhet på biblioteksområdet. I denna plan ska all folkbiblioteksverksamhet som styrs av bibliotekslagen och all skolbiblioteksverksamhet som styrs av skollagen samt de samverkansområden som sker mellan kommunens verksamheter finnas med. Skol-

biblioteksverksamheten faller utanför det kultur- och fritidspolitiska programmet, men ingår i kommunens biblioteksplan.

I Osby är de flesta kommunala verksamhetsområden i olika grad berörda av biblioteksplanen. Samhällsbyggnad ansvarar för folkbiblioteken i Osby, Lönsboda och Killeberg och samverkar internt med kultur och fritids. Verksamhetsområde Barn och skola ansvarar för skolbiblioteken på grundskolenivå och samverkar med folkbiblioteket i förskola, förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Verksamhetsområde Utbildning och arbete ansvarar för skolbiblioteksverksamhet på gymnasieskolor, samt samverkar med folkbiblioteket genom vuxenutbildning, arbetsmarknadsenhet, försörjningsstöd och missbrukarvård. Vård och omsorg samverkar med folkbiblioteket inom äldreomsorgen och verksamhet för funktionsnedsatta.

Osby kommun antog 2015 en biblioteksplan för mandatperioden 2015-2018.

Biblioteksplanen finns som bilaga till denna folder.

MUSIKSKOLAN

Musikskolan ingår i verksamhetsområdet Barn och skola och ingår inte organisatoriskt i Kultur och fritid. Musikskolan arbetar mot alla målgrupper men barn och unga 10-18 år prioriteras.

Verksamheten har stor betydelse för Osby kommuns barns och ungas musikaliska och sociala utveckling och samarbetsförmåga. Vidare är musikskolan viktig för integration och för barns självförtroende och personalen utgör en viktig vuxenkontakt. Verksamheten har i uppdrag att bredda elevernas musikaliska referenser och introducerar eleverna i till exempel klassiskt, pop, rock och jazz genom undervisningen i instrument, sång, rytmik och ensemblespel. Musikskolan samverkar tätt med grundskolan. Genom en omfattande utåtriktad verksamhet sker många samarbeten med den ideella sektorn, med flera av kommunens verksamheter, samt med andra kommuner.

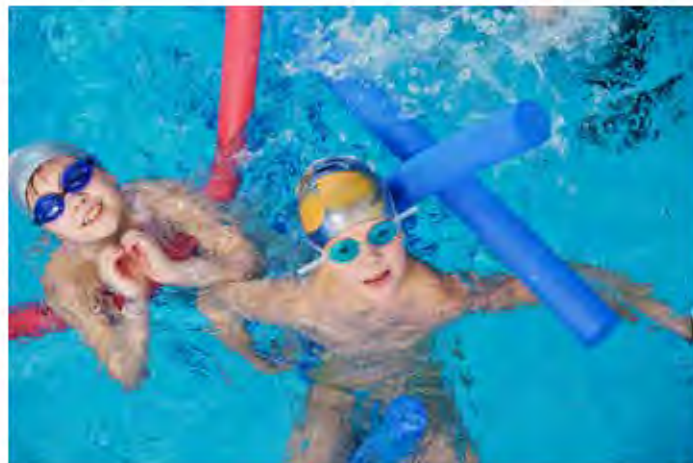
DÄRFÖR VILL VI:

- att musikskolan ökar samverkan med Osby kommuns gymnasieskolor och med Kultur och fritid.

UTVÄRDERING OCH UPPFÖLJNING

Varje år skriver Kultur och fritids verksamheter en varsin verksamhetsplan, som följs upp och revideras i relation till Kultur- och fritids-politiska programmet efter avslutat år. Programmet följs upp i början av nästkommande mandatperiod 2019-2022. Kultur och fritid ska årligen göra enkla kvantitativa och kvalitativa utvärderingar för att bättre kunna svara upp mot behov i kommunen.

KÄLLOR OCH ÖVERGRIPANDE STYRDOKUMENT

Bibliotekslagen 2013:801

Diskrimineringslagen 2008:567

FN:s konvention om barnets rättigheter

Fri tid eller fritid?: fritidens idéhistoria ur ett framtidsperspektiv, Hans-Erik Olsson, Täby 2010

Håll i och håll ut!: jämställdhetsintegrering i kommuner och landsting, SKL 2014

Idrott hela livet: strategisk plan för idrottsrörelsens folkhälsoarbete, 2007

Ingen regel utan undantag: Enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö, Konstnärsnämnden, 2013

Kulturmiljölagen 1988:950

Miljömål och handlingsprogram för Osby kommun, 2009

Nationella kulturpolitiska mål

Osby kommuns bidragsregler

Osby kommuns vision 2020

Osby kommuns värdegrund: mångfald, förtroende, respekt, mod

Osby kommuns övergripande mål

Regional kulturplan för Skåne

RFSL:s kommunundersökning 2014

Riksidrottsförbundets stadgar

Riksteatern, scenklassificering, 2015-02-20

Scener i Sverige, översikt, www.scenrum.nu, 2015-02-20

Statens elva folkhälsomål, Sveriges folkhälsoinstitut, 2008

Statistiska centralbyrån, www.scb.se

Sveriges Musik- och kulturskoleråd SMOK, www.smok.se (2014-01-15)

The Creative Class Goes Global, red. Charlotte Mellander, Richard Florida m fl 2013

Tid för kultur - Kulturdepartementets proposition från 2009/10:3.

Ungdomspolitiskt handlingsprogram 2014-2017 (Regeringen)

Foto: Johnny Billinger, Paulina Pazdalski, Peter Reimer, Ingela Lindström, Jessica Mårtensson, Tomas Lovén och arkivbilder

Lönsboda

Visseltofta

Killeberg

Hökön

Loshult

Osby

OSBY
KOMMUN

För mer info se: www.osby.se

Barnkonsekvensanalys

Kulturnämnden, Region Skåne

Dnr BUN/2020:81 800

Vilka barn berör ärendet och hur?

Barn och unga i Osby kommun

Har berörda barns eget perspektiv beaktats?

Ja, beskriv metod
Beskriv resultatet
Nej, barns erfarenheter har inte inhämtats, motivera. Regionen har inte inhämtat barnens perspektiv

Vilket beslut vore bäst för barnet?

Att barn och utbildningsnämnden antar remissversionen.
--

Beskriv eventuella intressekonflikter, prioriteringar och avvägningar. Om barnets bästa inte är avgörande faktor i beslutet, hur kan barn kompenseras?

--

FÖRDJUPAD KONSEKVENSBEDÖMNING

Finns stöd för beslutet i forskning och beprövad erfarenhet?

Ja, beskriv

--

Nej, motivera

--

14

Barn och utbildning
Eva Andersson
0479-528 108
eva.andersson2@osby.se

Osbymodellen

Dnr BUN/2020:91 610

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden

- Att ställa sig positiva till föreslagen överenskommelse mellan Barn- och utbildningsnämnden och Hälsa- och välfärdsnämnden
- Att arbeta enligt föreslagen överenskommelse utifrån Osbymodellen

Barnkonsekvensanalys

Berör inte barn, endast för tjänstemän.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har gett Barn- och utbildningsnämnden och Hälsa- och välfärdsnämnden i uppdrag att utarbeta en modell för samarbete för kommuninvånarnas bästa.

Samarbetet innebär gemensamma och tidiga insatser för att gynna invånarna i Osby kommun - benämnt Osbymodellen

Beslutsunderlag

Överenskommelse mellan Barn- och utbildningsnämnden och Hälsa och Välfärdsnämnden

Eva Andersson

Vik. Förvaltningschef Barn- och utbildning

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Områdeschefer barn- och utbildningsförvaltningen

Förvaltningschefer barn- och utbildningsförvaltningen samt Hälsa- och
Välfärdsförvaltningen

Barn och utbildning
Eva Andersson, 0479528108
eva.andersson2@osby.se

OSBY – modellen

Överenskommelse om samarbete mellan Hälsa- och vårdsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden

1. Överenskommelsens syfte och mål

Denna överenskommelse syftar till att hälsa- och vårdsnämnden och barn- och utbildningsnämnden, ska samarbeta med kommuninvånarnas bästa i fokus, såväl avseende främjande och förebyggande generella och enskilda insatser, i frågor där mer än en av nämnderna enligt lag, förordningar, kommunala reglementen, etc, har ansvar för kommuninvånarnas hälsa och välfärd. Samarbetet ska gynna kommuninvånarna genom att insatser samordnas, men också bidra till att resurser och kompetens används effektivt.

Överenskommelsen ska följa intentionerna i FNs barnkonvention. Överenskommelsen framtar inte respektive nämnd något av det ansvar som framgår av lag, förordning, kommunala reglementen, etc.

2. Definitioner av centrala begrepp

För att underlätta och utveckla samarbetet ska centrala begrepp som används i de olika verksamheterna definieras. En förteckning upprättas av operativa gruppen, och kompletteras kontinuerligt.

3. Ledning och styrning av samarbetet

Arbetet med att förverkliga denna överenskommelse leds av en styrgrupp bestående av förvaltningschefer och områdeschefer från de berörda förvaltningarna.

Förvaltningschef för barn- och utbildning är sammankallande och ansvarig för styrgruppens arbete tills annat beslutas.

Till styrgruppen kan andra representanter för respektive nämnder/förvaltningar adjungeras.

Styrgruppens uppdrag är att ansvara för utveckling och uppföljning av samarbetet, samt att fastställa avtal, riktlinjer och handlingsplaner

där mer än en nämnd är berörd.

Respektive förvaltningschef återrapporterar till respektive nämnd.

Det operativa samarbetet leds av processledare eller annan av styrgruppen utsedd person. I operativa gruppen ingår representanter från de båda förvaltningarna. Representanterna till operativa gruppen utses av styrgruppen.

Operativa gruppens uppdrag är att leda gemensam operativ verksamhet, samt att utarbeta förslag till avtal, riktlinjer och handlingsplaner.

4. Samarbetsområden

Riktlinjer och handlingsplaner ska arbetas fram på följande områden, och därefter fastställas av styrgruppen:

- Samarbete vid främjande och förebyggande arbete för Osbys kommuninvånare, innan problem uppstår
- Samarbete vid begynnande oro för Osbys kommuninvånare för att förhindra negativ utveckling
- Samarbete i samband med utredning och insatser för Osbys kommuninvånare.

5. Kostnadsansvar

Respektive nämnd svarar för kostnaderna för sina insatser. En nämnd/förvaltning kan inte fatta beslut som påverkar kostnaderna för annan nämnd/förvaltning. Om gemensamma medel ska avsättas för insatser, fattas beslut om detta i styrgruppen.

6. Sekretess

En förutsättning för samarbetet i individärenden är att nämnderna och förvaltningarna har ett godkännande från berörda vårdnadshavare och kommuninvånare som är över 18 år, om att sekretessen efterges. Det ska klart framgå av sekretessmedgivande vad respektive person har gett sitt samtycke till att respektive förvaltning kan lämna ut i samarbetet runt individen /individerna.

Om eftergivande av sekretessen inte medges, svarar respektive nämnd för insatser enligt lag, avtal, kommunalt reglemente, etc.

Anmälningsskyldighet råder vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa och skyldighet att lämna uppgifter i samband med utredning (Socialtjänstlagen 14 kap, 1§,) bryter alltid sekretessen.

7. Informationsskyldighet

För att åstadkomma ett väl fungerande samarbete är samtliga verksamheter som omfattas av överenskommelsen skyldiga att informera varandra i skälig tid om planerade förändringar i den egna

verksamheten. Informationsskyldigheten gäller det som kan påverka förutsättningarna för samarbete eller samordning, eller få andra konsekvenser för den andra berörda nämndens verksamheter.

8. Avvikelsehantering

Avvikelser från intentionerna i denna överenskommelse ska informeras och dokumenteras i styrgruppens protokoll.

Avvikelserrapport lämnas till operativa, som tar upp frågan vid nästkommande möte. Om operativa gruppen inte kan enas om hur den rapporterade avvikelsen ska hanteras, hänskjuts frågan till styrgruppen. Samtliga avvikelser redovisas för styrgruppen två gånger per år i januari och september.

När avvikelsen är behandlad ska information om hanteringen av denna återföras till den eller de som rapporterade avvikelsen, men också till personer och verksamheter som kan ha nytta av kunskapen i sitt arbete.

9. Implementering

Respektive nämnds förvaltningschef svarar för att information om denna överenskommelse sprids skyndsamt inom respektive nämnds verksamhetsområde.

Därutöver svarar styrgruppen och den operativa gruppens representanter för att information sprids inom den egna organisationen om riktlinjer och handlingsplaner som tas fram inom ramen för detta samarbete, samt om projekt och arbetsgrupper som bildas.

10. Uppföljning och utvärdering

Styrgruppen ansvarar för att intentionerna i denna överenskommelse fullföljs.

Operativa gruppen ansvarar för att såväl avtal som de riktlinjer och handlingsplaner som tas fram, och de projekt och arbetsgrupper som startas utvärderas årligen och rapporterar till styrgruppen.

Utvärderingen är underlag för eventuell revidering av avtalet eller insatser.

Styrgruppen informerar respektive nämnd om de utvärderingar som sker.

11. Gemensam kompetensutveckling

Styrgrupp och operativ grupp beslutar om gemensamma kompetensutvecklingsinsatser, för att stödja intentionerna i avtalet och de riktlinjer, handlingsplaner och gemensamma projekt och arbetsgrupper som startas.

Styrgruppen fattar beslut om att avsätta eventuella medel till gemensamma kompetensutvecklingsinsatser, efter förslag från operativa gruppen.

12. Oenighet om tolkningar av överenskommelsen

Om oenighet uppstår om tolkningen av denna överenskommelse ska denna i första hand behandlas i operativa gruppen. Representanter i operativa gruppen ska ha beslutsmandat att vidta de åtgärder som krävs för att lösa uppkommen oenighet.

Om operativa gruppen inte kan lösa uppkommen oenighet ska den hänskjutas till styrgruppen.

13. Överenskommelsens giltighet

Överenskommelsen gäller från 2020-04-01 och tills vidare.

Förändringar i överenskommelsen sker i samråd mellan de två nämnderna.

Överenskommelse enligt ovan har träffats.

Osby 2020-03-31

Jimmy Ekborg
Ordförande
Hälsa och Valfärd

Lars-Anton Ivarsson
Ordförande
Barn- och utbildningsnämnden

Helena Ståhl
Förvaltningschef
Hälsa och Valfärd

Eva Andersson
Förvaltningschef
Barn- och utbildningsförvaltningen

15

Barn och utbildning
Eva Andersson
0479-528 108
eva.andersson2@osby.se

Tillämpningsföreskrifter förskola och fritidshem

Dnr BUN/2020:67 630

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden

- Att anta kommunala tillämpningsföreskrifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg
- Att tillämpningsföreskrifterna gäller från och med 2020-07-01

Barnkonsekvensanalys

Hänvisas till bifogad barnkonsekvensanalys

Sammanfattning av ärendet

Kommunens tillämpningsföreskrifter gällande förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg ska beskriva den policy som finns i kommunen gällande

- Ansökan
- Placering
- Turordning i kön för förskola och pedagogisk omsorg för barn i förskoleålder
- Turordning i kön för fritidshem och pedagogisk omsorg för barn i förskoleklass- och grundskoleålder
- Uppsägning
- Platsens omfattning
- Planeringsdagar
- Sammanslagningar

Finansiering

Ej aktuellt

Beslutsunderlag

Tillämpningsföreskrifter med köhantering för förskola fritidshem och pedagogisk omsorg

Ärende

Kommunen ska ha upprättade tillämpningsföreskrifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Tillämpningsföreskrifterna ska tydliggöra rutiner och förutsättningar gällande ansökan, placering, turordning i kön för förskola och pedagogisk omsorg för barn i förskoleålder, turordning i kön för fritidshem och pedagogisk omsorg för barn i förskoleklass- och grundskoleålder, uppsägning, platsens omfattning, planeringsdagar och sammanslagningar.

Tillämpningsföreskrifterna ska uppdateras och eventuellt revideras då nya förutsättningar och rutiner påverkar tillämpningsföreskrifternas innehåll och intentioner.

Eva Andersson

Vik. förvaltningschef Barn- och utbildning

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Förvaltningschef

Områdeschefer

Prästgårdens förskola

Beslutad av: Barn- och utbildningsförvaltningen
Framtagen av: Eva Andersson
Uppdaterad: 2020-02-18

Beslutsdatum: 2020-03-24
Dokumentansvarig: Förvaltningschef
Diarienummer: BUN/2020:67
Giltighetstid: Tillsvidare

KOMMUNALA FÖRESKRIFTER - för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg

[Det här fotot](#) av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-NC-ND](#)

Ansökan

För att få registreras i kö till barnomsorgsplatser som är avgiftsbelagda måste vårdnadshavaren vara utan ekonomisk skuld till Barn- och utbildningsförvaltningen

Ansökan om plats i förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg ska göras via E-tjänst.

Ansökan bör, för att underlätta planeringen av barnomsorgsplatser, göras så tidigt som möjligt, dock tidigast åtta (8) månader före behov av plats.

Ansökan ska vara Barn- och utbildningsförvaltningen tillhanda senast den 1 april för att vara med i det första urvalet av höstens placeringar.

Placering

Inskolning på förskola och pedagogisk omsorg erbjuds tidigast den dagen barnet fyller ett år. Plats ska - om så önskas - tillhandahållas inom 4 månader från det att ansökan lämnas in. Placeringarna hanteras i turordning efter plats i kön. Om plats ej kan erbjudas på den först önskade enheten kommer plats erbjudas på de därefter önskade alternativen och därefter där ledig plats finns. Om man erbjuds plats vid önskat datum, men tackar nej, makuleras det först gällande ansökningsdatumet och ny ansökan registreras på det datum då erbjudandet avböjdes. Om man tackar nej till placering i avvaktan på att plats blir tillgänglig på den först önskade enheten behåller man sin plats i kön på sitt förstahandsval. Om den placering du har tackat ja till inte är ditt förstahandsval och du vill omplacera ditt barn ska du göra en ny ansökan i e-tjänsten. **Vid obesvarat platserbudande raderas ansökan från kön.**

Omplacering till annan förskola sker i augusti

TURORDNING I KÖN FÖR FÖRSKOLA/PEDAGOGISK OMSORG FÖR BARN I FÖRSKOLEÅLDER

Garantidatum- antingen

- fyra månader efter ansökningsdatum eller
- önskat placeringsdatum – om det önskade datumet ligger längre fram i tiden än fyra månader. Tidigast garantidatum placeras först i kön. Vid samma garantidatum placeras äldst barn först.
- Vid lika ködatum går äldre barn före

FÖRTUR I KÖN FÖR FÖRSKOLA/PEDAGOGISK OMSORG FÖR BARN I FÖRSKOLEÅLDER

1. Barn i behov av särskilt stöd enligt Skollagen 8 kap 5 och 7 §§.
2. Syskonförtur (gäller om önskat placeringsdatum för syskon till barn på aktuell förskoleenhet ligger inom en tidsram på 2 månader från det att plats blir tillgänglig, eller om barnet har en placering på en annan förskola).

TURORDNING I KÖN FÖR FRITIDSHEM

Elever i behov av plats då eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt, och elever som av fysiska, psykiska eller

- Andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning (Skollagen, 14 kap, §§ 5 och 6)
- Yngre barn har företräde framför äldre barn, tidigaste anmälningdatum först.
- Tid i kö, tidigaste anmälningdatum först.

UPPSÄGNING

Uppsägning av plats i förskola och pedagogisk omsorg ska göras senast 30 dagar innan barnet/barnen ska sluta (sista placeringsdatum).

Uppsägning av plats på fritidshem och pedagogisk omsorg för barn i förskoleklass- eller grundskoleålder ska göras 30 dagar innan barnet/barnen ska sluta (sista placeringsdatum).

Uppsägning ska göras via E-tjänst

Avgift betalas under uppsägningstiden oavsett om platsen utnyttjas eller ej. Dock upphör rätten att utnyttja platsen efter det slutdatum som anges på uppsägningen.

Förskoleplatsen övergår automatiskt till plats i fritidshem från och med den 1 augusti det år barnet börjar i förskoleklass.

Uppsägning av plats som avser perioden juni – augusti befriar inte från betalningsansvar om barnet återkommer till förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem före den 15 september samma år.

PLATSENS OMFATTNING

- Plats erbjuds måndag-fredag 06.30-18.30. Vid särskilda behov kan rektor besluta om förlängt öppethållande från 06.00 till 19.00. Uteförskolan har öppet måndag - fredag 07.00-17.00
- Vid placering i pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare) kan - för att t ex tillgodose hela vistelsetidsbehovet - samarbete ske med annan pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare) eller med förskola.
- Platsen får användas enligt inlämnade schematider. Schemat för barnet skall utgå från vårdnadshavares arbetstider eller studier. Skälig restid samt behov av vila på grund av speciella arbetstider skall ingå. Förskolan, fritidshemmet och den pedagogiska omsorgen har rätt att begära intyg/bekräftelse på anställning/bedrivande av studier samt på schematider hos arbetsgivare/utbildningsanordnare. Vid förändring

av vistelsetid skall nytt schema registreras i e-tjänsten 14 dagar innan förändringen. Tillfälliga ändringar kan göras i samråd med personalen.

- Allmän förskola erbjuds 15 timmar per vecka och följer skolans läsårstider. Detta innebär att allmän förskola inte erbjuds på studiedagar eller skollov. **Tiden fördelas på minst tre dagar per vecka men bestäms i övrigt av förskolan/pedagogiska omsorgen i samråd med föräldern. Vid oenighet beslutar?** rektor. Barnets vistelsetid i förskolan skall så långt som möjligt präglas av kontinuitet och hänsyn till barnets bästa. Hänsyn bör också tas till enhetens möjligheter att anordna en god verksamhet sett ur ett helhetsperspektiv.
- **Barn till föräldralediga och arbetslösa, som inte omfattas av allmän förskola, kan mot avgift erhålla plats 15 timmar per vecka.** Tiden fördelas på minst tre dagar per vecka men bestäms i övrigt av förskolan/pedagogiska omsorgen i samråd med föräldern. Vid oenighet beslutar rektor. Under sommarmånaderna förutsätts barn till föräldralediga vara lediga från förskolan under fyra veckor. Barnets vistelsetid i förskolan skall så långt som möjligt präglas av kontinuitet och hänsyn till barnets bästa. Hänsyn bör också tas till enhetens möjligheter att anordna en god verksamhet sett ur ett helhetsperspektiv.
- Lovplacering (gäller endast på fritidshem) är en placeringsform som innebär att plats endast erbjuds på skollediga dagar.
- Byte mellan de olika placeringsformerna (allmän förskola, föräldraledig respektive arbetssökande) ska registreras i e-tjänsten via nytt schema senast 14 dagar i förväg.
- Om platsen under en tidsperiod av två månader inte utnyttjas, ska den, om inte särskilda skäl föreligger, sägas upp och istället erbjudas annan sökande.
- Undantag görs inte från skollagens bestämmelser om att fritidshem ska erbjudas till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år. Om behov finns senare p g a funktionshinder ligger bedömningen inom hälsa och välfärds ansvarsområde.
- Placering på ett (1) fritidshem inom Osby kommun erbjuds de som har rätt till sådan plats enligt skollagens bestämmelser.
- Vid skiftarbete och nattarbete görs en överenskommelse med rektor angående barnets vistelsetid
- Vårdnadshavare som är hemma på grund av syskons havandeskapspenning, egen sjukdom eller syskons sjukdom får lämna barnet på förskolan/pedagogisk omsorg, tider bestäms i samråd med förskolan eller pedagogisk omsorg
- När vårdnadshavare blir sjuk på ledig dag i schemat och inte kan sköta barnet hemma är det tillåtet att lämna barnet på förskola och pedagogisk omsorg de tider som behövs. Vid längre sjukskrivning görs en överenskommelse med enhetens rektor angående vistelsetid.

Magsjukevirus är mycket smittsamma och orsakar diarré och eller kräkningar. Finns magsjukevirus i familjen ska barnen stanna hemma tills alla familjemedlemmar är friska. Källa: Smittskydd Skåne

- Vid sjukdom eller annan frånvaro ska förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem kontaktas
- Timanställda som jobbar som vikarie betalar enligt taxan och erbjuds att lämna sina barn på förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem de dagar vårdnadshavarna arbetar. Vid längre uppehåll i barnets vistelse på förskolan görs en överenskommelse med enhetens rektor. Om uppehållet för barn på förskola eller pedagogisk omsorg blir längre än en vecka erbjuds kontaktdag för barnet i samråd med rektor

KOMPETENSUTVECKLING/PLANERINGS DAGAR

Verksamheten har under fyra dagar varje läsår möjlighet att stänga för kompetensutveckling eller planering för personalen. Barn som har behov av omsorg dessa dagar skall erbjudas detta med hjälp av vikarier eller vid annan förskola, annat fritidshem eller pedagogisk omsorg. Information om vilka dagar detta sker ska meddelas till vårdnadshavare minst två månader i förväg.

SAMMANSLAGNINGAR

Vid t ex semesterperioder eller skollov kan det förekomma att olika enheter samarbetar, vilket kan innebära att barn vid sådana tillfällen erbjuds plats på annan enhet än den ordinarie.

AVGIFT

Avgift debiteras från första inskolningsdagen och 12 månader om året oberoende av vårdnadshavares semester eller annan ledighet.

Uppgifter om inkomstförhållanden ska lämnas när barnet är erbjuden plats på förskola eller pedagogisk omsorg. Inkomstuppgiften ska vara Barn och utbildningsförvaltningen tillhanda senast en vecka efter placeringsstart annars debiteras högsta avgift. Inkomständring ska registreras i e-tjänsten. Inkomständringen görs innevarande månad och kan inte göras retroaktivt. Ändring av avgiften sker från och med det datum då inkomständringen är registrerad i systemet.

Månadsavgiften utgår från antal barn i familjen som har placering i förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg samt familjens sammanlagda bruttoinkomst per år. För gifta/sammanboende/ registrerade partners räknas bådas inkomster som avgiftsgrundande, oavsett om barnet/barnen är gemensamma eller inte.

Schemaändringar som påverkar avgiften ska registreras i e-tjänsten senast den sista i månaden innan schemaändringen börjar gälla, Avgiften baseras alltid på det schema som är registrerat i systemet när fakturering sker.

I de fall ett barns vårdnadshavare har gemensam vårdnad och barnet bor växelvis hos vårdnadshavarna och båda har behov av plats för barnet, ska var

och en debiteras utifrån respektive hushåll. Två avgifter kan därmed utgå för ett barn men summan får inte överstiga maxbelopp för ett barn.

För 3–5 åringar vars vårdnadshavare förvärsarbetar eller studerar ska avgift tas ut enligt maxtaxan med reducering för allmän förskola. (dvs avdrag med 3/8 av beräknat avgiftsbelopp enligt maxtaxan). Denna reducering görs från det att skolan börjar i augusti tills skolan slutar i juni och gäller alltså inte under sommarlovet

I samband med omplacering, utgår kontinuerlig avgift även om det uppstår ett tillfälligt avbrott i samband med omplaceringen. Betalningspåminnelser skickas inte ut. I stället kommer ett inkassokrav ca 10 dagar efter fakturans förfalldag, samtidigt som en ersättning för kravet enligt lag tas ut. Om betalning ej sker inom 2 månader kan avstängning ske. Ny placering kan efter avstängning inte erbjudas innan skulden är reglerad.

Avgiftsgrundande inkomst

Avgiftsgrundande inkomst är:

- Skattepliktig bruttoinkomst för de personer som är avgiftspliktiga (hela förvärsinkomsten)

Till avgiftsgrundande inkomster hör också följande, då den utgår till avgiftspliktig person:

- Föräldrapenning (brutto) överstigande garantinivå
- Sjukpenning (brutto)
- Arbetslöshetsersättning – dagpenning (brutto)
- Aktivitetsstöd
- Dagpenning vid repetitionsutbildning för värnpliktiga (brutto)
- Kontant arbetsmarknadsstöd (brutto)
- Utbildningsbidrag (brutto) under arbetsmarknadsutbildning i form av dagpenning och stimuleringsbidrag.
- Pension och livränta, ej barnpension (brutto)
- Vårdbidrag för handikappat barn, arvodesdelen
- Familjehemsersättning, arvodesdel

Normer för beräkning av egna företagares inkomst kan inte lämnas. En metod att göra en bedömning, med utgångspunkt från den av försäkringskassan fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, samt föregående års taxering. För föräldrar med varierande inkomst, bestäms avgiften mot den faktiska inkomsten per månad, med ledning av inkomstuppgifterna som föräldrarna har skyldighet att lämna

Maxtaxa

Förskoleverksamheten 1 – 5 år:

Barn 1: 3% av familjens samlade inkomster, max 1478 kronor/månad

Barn 2: 2% av familjens samlade inkomster, max 986 kronor/månad

Barn 3: 1% av familjens samlade inkomster, max 493 kronor/månad

Fritidshem:

Barn 1: 2% av familjens samlade inkomster, max 986 kronor/månad

Barn 2: 1% av familjens samlade inkomster, max 493 kronor/månad

Barn 3: 1% av familjens samlade inkomster, max 493 kronor/månad

Avgiften beräknas utan hänsyn till placeringstid som en procentandel av familjens sammanlagda bruttoinkomst upp till ett maximalt avgiftsbelopp. Det yngsta barnet räknas som barn 1. Betalning sker 12 månader/år.

Barnkonsekvensanalys

Vilka barn berör ärendet och hur?

Berör ärendet barn direkt eller indirekt?

Direkt

Vilka barn?

Barn i förskole och fritidshemsålder

Hur påverkar ärendet barn?

Möjligheter till barnomsorg

Har berörda barns eget perspektiv beaktats?

Ja, beskriv metod

Beskriv resultatet

Nej, barns erfarenheter har inte inhämtats, motivera.

Handlar om en organisatorisk planeringsfråga och rätten till omsorg och utbildning

Vilket beslut vore bäst för barnet?

Den föreslagna rutinen

Beskriv eventuella intressekonflikter, prioriteringar och avvägningar. Om barnets bästa inte är avgörande faktor i beslutet, hur kan barn kompenseras?

FÖRDJUPAD KONSEKVENSBEDÖMNING

Finns stöd för beslutet i forskning och beprövad erfarenhet?

Ja, beskriv

Nej, motivera

16

Barn och utbildning
Eva Andersson
0479-528 108
eva.andersson2@osby.se

Medborgarförslag - Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever - Fredrik Nilsson

Dnr BUN/2020:98 610

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

- Att bifalla medborgarförslaget

Barnkonsekvensanalys

Ärendet berör barn direkt.

Sammanfattning av ärendet

I medborgarförslag ”Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever” inkommen 18 december 2019, föreslår förslagsställaren att Osby kommun upprättar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag ”Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever” inkommen 18 december 2019, från Fredrik Nilsson.

Barnkonsekvensanalys

Eva Andersson

Vik. Förvaltningschef Barn- och utbildning

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Förvaltningschef

Områdeschef grundskolan

Verksamhetsutvecklare

2019 -12- 18
KS/2019: 377 *610*
Diariennr. Ärendetyp

Blankettanvisning

Behövs det mer utrymme för att skriva motivering till förslaget, går det att bifoga en separat skrivelse till blanketten.

Skickas till:

Osby kommun
Kommunledningskontoret
Kansliet
283 80 Osby

Förslagsställare

Namn Fredrik Nilsson	Telefonnummer 070-864 9240
Adress Näckrosgatan 4	Postnummer och ort 28333 Osby

Förslaget

Kort presentation av ditt medborgarförslag

Med bakgrund i min bifogade skrivelse vill jag härmed inkomma med ett medborgarförslag att kommunen, med utgångspunkt i SKLs "Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016", utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda.

Motivering

Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det skulle kunna genomföras.

Se bifogad skrivelse.

Underskrift

Ort och datum Osby den 17/12 2019	Namnsteckning
Jag medger samtidigt att mina personuppgifter får registreras för diarium, handläggning och arkivering.	Namnförtydligande Fredrik Nilsson

Osby, den 17 december 2019

Medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av och stöd för särskilt begåvade elever

Bakgrund:

Under höstterminen 2018 inleddes ett samarbete mellan Hasslarödsskolan och föräldrarna till en elev som i flera ämnen hade behov av utmaning på en nivå som överskred det vanliga för årskursen. Klassläraren konstaterade att kompetens från högre klasser behövdes och tog kollegiet och rektor till hjälp. Under terminens gång lärde sig både skola och föräldrar om innebörden av begreppet "särskild begåvning", och specialister i ämnet bjöds in för att föreläsa i ämnet. Resultatet i detta fall har varit mycket positivt och eleven får nu utmaningar genom acceleration som motiverar honom att fortsätta gå till skolan. Trots att utfallet blev bra, kan man konstatera att Hasslarödsskolan, liksom kommunens övriga skolor, saknar kunskap om hur man identifierar och stöder barn med särskild begåvning. Därav följer detta förslag till upprättande av en handlingsplan i kommunen, något som förekommer i andra kommuner.

Särskild begåvning i skolan:

2010 gjordes en ändring av skollagen som i klartext beskriver att "Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling". Samma år publicerade professor Roland S Persson en stor undersökning där 287 särskilt begåvade svenskar deltog, varav 92% upplevt att de inte fått stöd och förståelse från sin omgivning under sin skoltid.

Skolverket släppte 2015 ett omfattande stödmaterial om särskilt begåvade elever i vilket de konstaterar att runt 5% av eleverna, ca en i varje skolklass, har särskild begåvning och att många av dessa har behov av någon slags anpassning. Tyvärr råder det fortfarande okunskap om särskild begåvning i stora delar av skolvärlden, vilket inte minst bekräftas av återkommande vittnesmål i de föräldranätverk som finns.

Skolinspektionen larmade 2016 om att en tredjedel av eleverna i Sverige "tycker att de får för lite utmaningar", baserat på en enkät med svar från 42 000 niondeklassare. Samma rapport visar att en tredjedel av pedagogerna i grundskolan tycker att det är viktigt att eleverna får vänta in varandra så att alla kan gå framåt tillsammans. Problemet anses så allvarligt att bristande utmaningar listades överst på Skolinspektionens lista över utvecklingsbehov i deras senaste årsrapport.

Hårdast drabbade av detta blir de särskilt begåvade eleverna som dessutom är mer beroende av utmaningar för sitt välbefinnande. Att återkommande vänta in andra elever och behöva jobba med material de redan behärskar tar ifrån dem möjligheten att utveckla studieteknik och frustrationstolerans för det som tänjer deras kapacitet, och leder ofta till antingen utåtagerande eller inåtvändhet i längden. Det hör inte till ovanligheten att barnen blir hemmasittare och många presterar under snittet i skolan, eller i värsta fall inga resultat alls.

För en del särskilt begåvade elever "krävs ofta en större organisatorisk flexibilitet än vad en lärare kan hantera inom klassen", enligt Skolverkets stödmaterial, så ansvaret kan inte läggas på den enskilda läraren. Det ska inte heller glömmas bort att särskilt begåvade bland nyanlända och socioekonomiskt utsatta elever är i extra stort behov av systematiserat arbete då de idag upptäcks ännu mer sällan än andra särskilt begåvade och därmed inte får den hjälp de behöver.

Av föräldranätverken framgår att det i många fall behövs stora anpassningar redan i lägre årskurser, och att dessa tenderar att underskattas i skolor som inte har kunskap om särskild

Osby, den 17 december 2019

begåvning. Det berättas även att dagens sanktionssystem och regelverk i praktiken inte har tillräcklig effekt.

Så trots att Hasslarödsskolan gjort ett bra jobb med att identifiera och skapa en plan för den begåvade eleven, så är det fortfarande ca 5% av kommunens elever som inte har fått den möjligheten. Det goda exemplet kan användas för att bygga vidare mot en handlingsplan och arbetsmetod för skolorna i Osby kommun. Med utgångspunkt i en handlingsplan behöver kunskap spridas och attityder lyftas till ytan och arbetas med.

Förslag:

*Med bakgrund av vad jag skrivit ovan vill jag härmed inkomma med ett medborgarförslag att **kommunen**, med utgångspunkt i SKLs "Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016", **utvecklar och implementerar en handlingsplan** för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda.*

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) kan kontaktas som stöd i arbetet.

Fredrik Nilsson

070-864 9240

freni542@hotmail.com

Länkar för mer information om särskild begåvning:

SKLs Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016

<https://skr.se/download/18.1fae8ed6156b062e29497858/1473239906709/Handlingsplan-sarskilt-begavade-2016.pdf>

Skolverkets stödmaterial

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sarskilt-begavade-elever>

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

<https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/neuropsykiatriska-funktionsnedsattningar-npf/sarskild-begavning/>

Särskild begåvning – Länklista till svenska hemsidor

<http://www.sarbegavning.se/>

Föreläsning om särskild begåvning

<https://www.linkoping.se/utforarwebben/forskola-och-skola/resurs--och-stodverksamhet/konsultativt-stod/sarskild-begavning/>

Barnkonsekvensanalys

Medborgarförslag- Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever- Fredrik Nilsson

Dnr BUN/2020:98 610

Vilka barn berör ärendet och hur?

Särskilt begåvade elever

Har berörda barns eget perspektiv beaktats?

Ja, beskriv metod

Beskriv resultatet

Nej, barns erfarenheter har inte inhämtats, motivera.

Kommer att diskuteras med berörda barn vid framtagande av rutin och handlingsplan.

Vilket beslut vore bäst för barnet?

Att rutin och handlingsplan upprättas för att tillvarata barnets olika möjligheter och förutsättningar.

--

Beskriv eventuella intressekonflikter, prioriteringar och avvägningar. Om barnets bästa inte är avgörande faktor i beslutet, hur kan barn kompenseras?

Barnets bästa är avgörande i beslutet.

FÖRDJUPAD KONSEKVENSBEDÖMNING

Finns stöd för beslutet i forskning och beprövad erfarenhet?

Ja, beskriv

Skolverket har i sina råd och riktlinjer belyst frågeställningar för särskilt begåvade barn och deras förutsättningar i utbildningen.

Nej, motivera

Kommunfullmäktige

§ 13

Medborgarförslag - Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever - Fredrik Nilsson

KS/2019:377 610

Kommunfullmäktiges beslut

- Medborgarförslag ” Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever”, inkommen den 18 december 2019, från Fredrik Nilsson remitteras till barn- och utbildningsnämnden för utredning.
- Svar ska ha inkommit till kommunfullmäktiges sammanträde den 27 april 2020.

Sammanfattning av ärendet

I medborgarförslag ” Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever”, inkommen den 18 december 2019, förslår förslagsställaren att Osby kommun upprättar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag ” Handlingsplan för identifikation och stöd för särskilt begåvade elever”, inkommen den 18 december 2019, från Fredrik Nilsson.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsförvaltningen

Justerandes sign

Expedierat

BE 2020-03-02

Utdragsbestyrkande

2019 -12- 18
KS/2019.377 610
Diarienumr. Ärendetyd:

Blankettanvisning

Behövs det mer utrymme för att skriva motivering till förslaget, går det att bifoga en separat skrivelse till blanketten.

Skickas till:

Osby kommun
Kommunledningskontoret
Kansliet
283 80 Osby

Förslagsställare

Namn

Fredrik Nilsson

Telefonnummer

070-864 9240

Adress

Näckrosgatan 4

Postnummer och ort

28333 Osby

Förslaget

Kort presentation av ditt medborgarförslag

Med bakgrund i min bifogade skrivelse vill jag härmed inkomma med ett medborgarförslag att kommunen, med utgångspunkt i SKLs "Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016", utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda.

Motivering

Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det skulle kunna genomföras.

Se bifogad skrivelse.

Underskrift

Ort och datum

Osby

den 17/12 2019

Namnsteckning

Namnfortydligande

Fredrik Nilsson

Jag medger samtidigt att mina personuppgifter får registreras för diarium, handläggning och arkivering.

Osby, den 17 december 2019

Medborgarförslag om handlingsplan för identifikation av och stöd för särskilt begåvade elever

Bakgrund:

Under höstterminen 2018 inleddes ett samarbete mellan Hasslarödsskolan och föräldrarna till en elev som i flera ämnen hade behov av utmaning på en nivå som överskred det vanliga för årskursen. Klassläraren konstaterade att kompetens från högre klasser behövdes och tog kollegiet och rektor till hjälp. Under terminens gång lärde sig både skola och föräldrar om innebörden av begreppet "särskild begåvning", och specialister i ämnet bjöds in för att föreläsa i ämnet. Resultatet i detta fall har varit mycket positivt och eleven får nu utmaningar genom acceleration som motiverar honom att fortsätta gå till skolan. Trots att utfallet blev bra, kan man konstatera att Hasslarödsskolan, liksom kommunens övriga skolor, saknar kunskap om hur man identifierar och stöder barn med särskild begåvning. Därav följer detta förslag till upprättande av en handlingsplan i kommunen, något som förekommer i andra kommuner.

Särskild begåvning i skolan:

2010 gjordes en ändring av skollagen som i klartext beskriver att "Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling". Samma år publicerade professor Roland S Persson en stor undersökning där 287 särskilt begåvade svenskar deltog, varav 92% upplevt att de inte fått stöd och förståelse från sin omgivning under sin skoltid.

Skolverket släppte 2015 ett omfattande stödmaterial om särskilt begåvade elever i vilket de konstaterar att runt 5% av eleverna, ca en i varje skolklass, har särskild begåvning och att många av dessa har behov av någon slags anpassning. Tyvärr råder det fortfarande okunskap om särskild begåvning i stora delar av skolvärlden, vilket inte minst bekräftas av återkommande vittnesmål i de föräldranätverk som finns.

Skolinspektionen larmade 2016 om att en tredjedel av eleverna i Sverige "tycker att de får för lite utmaningar", baserat på en enkät med svar från 42 000 niondeklassare. Samma rapport visar att en tredjedel av pedagogerna i grundskolan tycker att det är viktigt att eleverna får vänta in varandra så att alla kan gå framåt tillsammans. Problemet anses så allvarligt att bristande utmaningar listades överst på Skolinspektionens lista över utvecklingsbehov i deras senaste årsrapport.

Hårdast drabbade av detta blir de särskilt begåvade eleverna som dessutom är mer beroende av utmaningar för sitt välbefinnande. Att återkommande vänta in andra elever och behöva jobba med material de redan behärskar tar ifrån dem möjligheten att utveckla studieteknik och frustrationstolerans för det som tänjer deras kapacitet, och leder ofta till antingen utåtagerande eller inätvändhet i längden. Det hör inte till ovanligheten att barnen blir hemmasittare och många presterar under snittet i skolan, eller i värsta fall inga resultat alls.

För en del särskilt begåvade elever "krävs ofta en större organisatorisk flexibilitet än vad en lärare kan hantera inom klassen", enligt Skolverkets stödmaterial, så ansvaret kan inte läggas på den enskilda läraren. Det ska inte heller glömmas bort att särskilt begåvade bland nyanlända och socioekonomiskt utsatta elever är i extra stort behov av systematiserat arbete då de idag upptäcks ännu mer sällan än andra särskilt begåvade och därmed inte får den hjälp de behöver.

Av föräldranätverken framgår att det i många fall behövs stora anpassningar redan i lägre årskurser, och att dessa tenderar att underskattas i skolor som inte har kunskap om särskild

Osby, den 17 december 2019

begåvning. Det berättas även att dagens sanktionssystem och regelverk i praktiken inte har tillräcklig effekt.

Så trots att Hasslarödsskolan gjort ett bra jobb med att identifiera och skapa en plan för den begåvade eleven, så är det fortfarande ca 5% av kommunens elever som inte har fått den möjligheten. Det goda exemplet kan användas för att bygga vidare mot en handlingsplan och arbetsmetod för skolorna i Osby kommun. Med utgångspunkt i en handlingsplan behöver kunskap spridas och attityder lyftas till ytan och arbetas med.

Förslag:

*Med bakgrund av vad jag skrivit ovan vill jag härmed inkomma med ett medborgarförslag att **kommunen**, med utgångspunkt i SKLs "Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016", **utvecklar och implementerar en handlingsplan** för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda.*

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) kan kontaktas som stöd i arbetet.

Fredrik Nilsson

070-864 9240

freni542@hotmail.com

Länkar för mer information om särskild begåvning:

SKLs Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016

<https://skr.se/download/18.1fae8ed6156b062e29497858/1473239906709/Handlingsplan-sarskilt-begavade-2016.pdf>

Skolverkets stödmaterial

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sarskilt-begavade-elever>

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

<https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/neuropsykiatriska-funktionsnedsattningar-npl/sarskild-begavning/>

Särskild begåvning — Länklista till svenska hemsidor

<http://www.sarbegavning.se/>

Föreläsning om särskild begåvning

<https://www.liukoping.se/utforarwebben/forskola-och-skola/resurs--och-stodverksamhet/konsultativt-stod/sarskild-begavning/>